

VESTNIK

MURSKA SOBOTA, LETO LXV, ŠT. 24, ODGOVORNA UREDNICA MAJDA HORVAT, CENA 1,80 €

13. JUNIJA 2013

Vestnikov izlet 2013

Dobra volja v Budimpešto

Številni bralci Vestnika so letos z nami obiskali eno najlepših evropskih prestolnic

FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Ideja za Vestnikov izlet je nastala daleč pred sodobnimi načini potovanja. Pred skoraj štiridesetimi leti so bile razmere in tudi potovalne navade bistveno drugačne. Izlet se je rodil v času, ko ni bilo nizkocenovnih letalskih prevoznikov, ko avtocesta še ni

potekala skozi pomursko krajino, ko pred hišami še ni bilo parkiranih dveh avtomobilov ... Za marsikoga v Prekmurju in Prlekiji je bil to edini izlet v letu, poleg spoznavanja novih krajev in ljudi pa je omogočal predvsem druženje in zabavo.

To svojo značilnost je ohranil vse do danes in ravno zaradi tega predstavlja enkratnost in tradicijo, ki živi naprej, pri čemer tisti, ki so nekoč na Vestnikov izlet prišli kot otroci, danes nanj vozijo svoje vnuke. Skozi leta je postal izlet nekaj značilno pomur-

skega, saj je vedno znova priložnost, da Pomurci na potovanjih poleg razlik z okolji, ki jih obiščemo, spoznavamo tudi sami sebe in stvari, ki so nam skupne.

Timotej Milanov

V premislek

ČIGAVO JE ZDRAVJE

Majda Horvat

Pravičnost v zdravstvu ima nešteto odtenkov, zame pa so bili vedno najpomembnejši trije. Da se javni denar za zdravstvo pošteno deli med bolnike in za njihovo zdravljenje ne glede na to, za katero bolezen zbolevali, koliko so stari in kateremu družbenemu sloju pripadajo. Druga pravičnost, o kateri sem vedno spraševala, je razdeljevanje denarja med regijami, in tretja, pošteno plačevanje prispevkov in delovanje zdravstvene blagajne po načelih vzajemnosti in solidarnosti. Vseh sedem zdravstvenih ministrov v enajstih slovenskih vladah mi je govorilo, da je za vse to potrebna reforma zdravstvenega sistema, ki pa je doslej ni izpeljal še nobeden. Kajti boj za pravičnost v zdravstvu je kakor vzpenjanje na goro, ki so jo že prej osvojili kričniki, ti pa potem z vrha proti vznožju kotalijo kamenje. Nikoli ne veš, kdaj in kje te bo kateri spodnesel, kajti, kot mi je pred časom dejal nekdo, ki je zraven, je v zdravstvenem sistemu vse nekam čudno zavito v meglo, zanj tudi polno nejasnih razmerij in navezav. Zdaj temu ognju svoje doliva še zevajoča luknja v zdravstveni blagajni.

Zdravstvo se je zdaj zaradi vsega megle, nega, ki se je leta nabiralo v sistemu, in zaradi vse manj denarja zanj resnično znašlo na kritični točki. Natanko to je pred tremi dnevi priznal tudi aktualni minister Tomaž Gantar. Za zdravstvo dajemo dvakrat manj na prebivalca kot v najbolj razvitih evropskih državah in imamo bistveno manj zaposlenih od evropskega povprečja. Treba se bo odločiti. O čem? O tem, ali bomo imeli solidarno in dostojno zdravstvo ali zdravstvo z omejitvami pri dostopanju do zdravstvenih pravic. Na kaj ali koga je s tem mislil minister? Na družbeno solidarnost ali pripravljenost tistih, ki še imajo in zmorejo v javno zdravstveno blagajno prispevati nekaj več. Bodo res, zaradi čuta za druge? Ali pa bodo sami poskrbeli le zase in svoje zdravje?

Nepreslišano

KARİKATURA ANTON BUŽETI

Vestnikovi naročniki dobijo VEČ!

Ob naročilu katere koli jedi v restavraciji Maximo v TC Maximus Gornja Radgona vam sladico postrežejo brezplačno.

Akcija traja do 30. 6. 2013

Pri uveljavljanju ugodnosti je treba predložiti Vestnikovo kartico naročnika in ta izrezek iz časopisa. Za nove naročnike velja izpolnjena naročilnica Vestnika.

Naročnik

ISSN 0351-6407

9 770351 640019

Vpis v pomurske srednje šole za šolsko leto 2013/2014

Za marsikoga presenečenje, režirano zunaj šolskega okolja

Na vpis vplivajo ne le učni uspeh devetošolcev, ampak tudi učinkovita in izstopajoča promocija šole, pozitivne informacije v medijih in splošne družbeno-gospodarske razmere, ki so najslabše v Pomurju

Otrok je malo – premalo, da bi napolnili vse oddelke in vsa razpisna mesta na osmih pomurskih srednjih šolah, to je posledica majhne nataliteta v devetdesetih letih in se že nekaj let pozna v izjemno majhnem številu otrok v osnovnih šolah. Takšne razmere bodo v srednjih šolah predvidoma vse do 2020. leta, ko naj bi sedanje številčnejše generacije otrok iz vrtec prišle tudi v srednje šole, če bodo sploh še v velikem številu razmišljale o nadaljnjem šolanju na štiriletnih šolah in fakultetah. Že zdaj namreč nekateri ugotavljajo, da se težke socialno-ekonomske razmere poznajo tudi v odločitvah osnovnošolcev in njihovih staršev, kaj početi po končani osnovni šoli.

Ljutomerska gimnazija polna, soboška v škripcih

»Pri nas se vsekakor pozna, da ljudje razmišljajo o čim varnejši prihodnosti. Zato, pa tudi zaradi močne propagande vseh razvojnih, zborničnih in drugih institucij se mnogi raje vpišejo v srednje strokovne programe, saj si tako zagotovijo po štiriletnem izobraževanju možnost opravljanja poklica, z dodatnim maturitetnim tečajem pa lahko potem vseeno nadaljujejo študij,« je povedal Roman Činč, ravnatelj Gimnazije Murska Sobota. Vpisali so tri splošne oddelke s 74 dijakov in dvajset dijakov v športni oddelek. Lani so imeli 108 vpisanih v prve letnike, torej se število dijakov na prekmurjski gimnaziji vztrajno zmanjšuje, to pa po mnenju Činča ni dobro za prihodnost regije, saj je po številu gimnazijcev že do zdaj pod slovenskim povprečjem. Pred leti je 45 odstotkov vseh vpisanih v srednje šole v Sloveniji odpadlo na gimnazijce, letos okrog 35 odstotkov, v Prekmurju pa samo 25 odstotkov. Kljub vsemu pričakujejo, da se bo nekaj mladih še odločilo za vpis na njihovo šolo.

Na Ljutomersko gimnazijo Franca Miklošiča se bo pisalo 120 dijakov v štiri gimnazijske oddelke in 56 dijakov v dva oddelka predšolske vzgoje, kar je podobno lanskemu vpisu, a vendar je nekaj manj dijakov kot pred leti, ko so imeli dvakrat vpisanih kar pet gimnazijskih oddelkov, pa tudi sicer so bili razredi bolj polni. Tako imajo še letos 130 maturantov.

Na ekonomski šoli še nekaj mest, zdravstvena poka po šivih

Na še večji vpis pa upajo tudi na Ekonomski šoli Murska Sobota, kjer imajo po besedah ravnatelja Darka Petrijana dovolj prostih mest v vseh programih. Na ekonomsko gimnazijo se je vpisalo 18 devetošolcev (na voljo je še deset mest), v program ekonomski tehnik 24 učencev (prosta so še štiri mesta), program logistični tehnik je izbralo 26 devetošolcev (dva bi še lahko sprejeli) in v triletni program izobraževanja trgovcev 17 devetošolcev (prostih še devet mest). Tudi Petrijan ugotavlja, da se vse več mladih odloča za štiriletne strokovne programe, ki pa ne dajejo dovolj znanja za zahtevnejše fakultete. Tudi zaradi zagotovitve nadaljevanja študija na naravoslovnih fakultetah bi po mnenju Darka Petrijana v Pomurju potrebovali tako imenovano tehniško gimnazijo – za katero pa Ekonomska šola Murska Sobota

Ludvik Sukič: »Kar 28 se jih je prijavilo na zahteven preizkus znanja – razen enega so prišli vsi in 25 jih je bilo uspešnih. Smo pa doživeli skoraj šok, ko se jih je vpisalo le 14. Iskali smo vzroke in ugotovili, da so si premislili kandidati za smer modni oblikovalec. Kajti vpis je bil v času, ko so se v medijih začele pojavljati negativne informacije o Muri.«

samo še 240, in če se bo ta trend nadaljeval, bodo morali sprejeti nekatere ukrepe. Skupno je vpisanih v prvi letnik le 45 otrok, ki so si izbrali naslednje programe: gimnazijo je izbralo 16 učencev, 13 jih bo v kombiniranem štiriletnem oddelku za ekonomske in strojne tehnike in 16 v skupnem oddelku triletnih poklicnih programov (trgovci, gastronomi, inštalaterji, mehatroniki in avtoserviserji). »Kljub velikim naporom vseh zaposlenih na šoli nismo uspeli povečati vpisa, saj ni dovolj otrok. Prav vsi bi si morali prizadevati za povečanje števila prebivalstva in otrok v teh krajih, pa tudi za ohranitev dvojezične srednje šole. Ker imamo zagotovljeno dodatno poučevanje madžarskega jezika in možnost odgovaranja in pisanja v jeziku, ki ga dijak izbere, zdaj ni več ovir niti za otroke z enojezičnih šol,« je prepričana ravnateljica Silvija Hajdinjak Prendl.

Tudi na Biotehniški šoli Rakičan si že nekaj let želijo večji vpis, čeprav ugotavljajo, da je letošnji podoben lanskemu. Kakor je povedal ravnatelj

šola izvaja v lokalnem okolju. Tako imajo za prihodnje šolsko leto v dveletni program gastronomije in hotelske storitve vpisanih 26 učencev, v štiriletnem programu gastronomije in turizma pa bodo imeli dva oddelka, saj računajo na najmanj 40 dijakov (za zdaj jih je vpisanih 37, vendar se jih vsako leto nekaj vpiše še pozneje), 21 dijakov pa je vpisanih tudi v program 3 + 2. Povsod je še dovolj prostih mest.

Kako močno vplivajo negativne informacije o težavah v podjetjih na vpis, pa lahko iz prve roke potrdi Ludvik Sukič, ravnatelj Srednje poklicne in tehniške šole Murska Sobota. Z velikim upanjem so letos razpisali nov program tehnik oblikovanja in kljub kratkemu času za promocijo se je informativnega dneva udeležilo 35 interesentov. »Kar 28 se jih je prijavilo na zahteven preizkus znanja – razen enega so prišli vsi in 25 jih je bilo uspešnih. Smo pa doživeli skoraj šok, ko se jih je vpisalo le 14. Iskali smo vzroke in ugotovili, da so si premislili kandidati za smer

Devetošolci imajo še nekaj časa, da se odločijo za šolo, ki jim najbolj ustreza. FOTOGRAFIJ NATAŠA JUHNOV

ta že tri leta zamen kandidira, saj ne dobi potrditve ministrstva.

Srednja zdravstvena šola Murska Sobota bo tudi v prihodnje pokala po šivih. Tretja generacija kozmetičnega tehnika bo štela 32 dijakov, štiriletni zdravstveni program bo imel tri oddelke s po tridesetimi dijaki, medtem ko je v triletni program bolničar-negovalec vpisanih 20 učencev in je še na voljo nekaj prostih mest. Kakor je zagotovila ravnateljica Zlatka Lebar, niso in ne bodo nikogar odklonili, tudi če se bo še želel vpisati.

Največje pomanjkanje učencev v Lendavi, manj tudi v Rakičanu

Z veseljem pa bi sprejeli zapoznele vpisovalce v prve letnike na Dvojezični srednji šoli

Lendava, kjer ravnateljica z razočaranjem ugotavlja, da je letošnji vpis kljub velikim naporom še slabši od lanskega. Letos je na šoli še 276 dijakov, a jih bo prihodnje šolsko leto

telj Štefan Smodiš, imajo v vseh programih še dovolj prostih mest, saj imajo v štiriletnem programu kmetijsko-podjetniškega tehnika vpisanih 19 učencev, v triletnem programu gospodar na podeželju je 12 vpisanih in v dveletnem programu pomočnik v biotehniko osem vpisanih. »Glede na to, da lahko s pravimi podjetniškimi prijemi mladi v prihodnje uspejo tudi na podeželju in da država vse bolj podpira prehransko samooskrbo, menim, da je naša šola prava izbira za mnoge,« je prepričan Štefan Smodiš.

Več kot lani vpisanih v Radencih, za učence zanimiv tudi SPTŠ

Je pa negativen trend vpisanih uspelo ustaviti in glede na leto prej celo povečati Srednji šoli za gostinstvo in turizem Radenci. Kakor je povedala ravnateljica Janja Prašnikar Neuvirt, je to posledica kakovosti izobraževanja in aktivnosti, ki jih

modni oblikovalec. Kajti vpis je bil v času, ko so se v medijih začele pojavljati negativne informacije o Muri, to pa je vplivalo na njihovo odločitev in so se raje vpisali na ekonomsko ali zdravstveno šolo,« je povedal ravnatelj Ludvik Sukič. Tako bo jeseni 14 dijakov začelo šolanje v novi smeri tehnik oblikovanja, kjer pa se bodo za zdaj usposabljali le prihodnji grafični oblikovalci. Sukič z veseljem ugotavlja, da se število vpisanih ne zmanjšuje, se pa na SPTŠ iz leta v leto močno spreminja struktura dijakov. To jesen ne bo vpisa v program okoljevarstveni tehnik, ker so si ga izbrali le trije učenci, en oddelek triletnega programa bodo sestavljali mizarji (17) in električarji (9), drugi oddelek pa inštalaterji strojnih naprav (5) in avtoserviserji (22). Štiriletni program elektrotehnik je izbralo 30 devetošolcev, 32 se jih je odločilo za program strojni tehnik in 55 za program tehnik računalništva, ki bo razdeljen na dva oddelka.

Bernarda B. Peček

Dvojezično šolstvo

Šoli na Hodošu in v Domanjševcih naj bi ostali

Pikalo: »Z ničemer ne smete biti nikoli zadovoljni«

Na povabilo Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti (PMSNS) je dvojezično območje v Prekmurju obiskal Minister za izobraževanje, znanost in šport Jernej Pikalo, s katerim so se predstavniki manjšine pogovarjali o najbolj perečih vprašanjih v dvojezičnem šolstvu. »Težnja naše skupnosti je, da se normaliziramo glede dvojezičnega šolstva ne bi spreminjali, glede znanstvenoraziskovalnega dela pa predlagamo, da bi se okrepil status Inštituta za narodnostna vprašanja, ki bi lahko potem opravljal raziskave tako za Madžare v Prekmurju kakor tudi za Porabske Slovence,« pravi predsednik PMSNS Ferenc Horvath, ki pojasnjuje, da se je pojavilo tudi vprašanje reorgani-

Ferenc Horvath:

»Minister nam je dal informacije, ki so za obstoj dvojezičnega šolstva pozitivne.«

zacije dvojezične osnovne šole s prilagojenim programom v Lendavi. Z ministrom so se pogovarjali še o vračilu davka na dodano vrednost, ki ga po besedah Horvatha ministrstvo pri nekaterih investicijah na dvojezičnih izobraževalnih ustanovah ni vrnilo. Posebej so omenili tudi problematiko katedre za madžarski jezik in književnost na mariborski Filozofski fakulteti in lektoratov za madžarski jezik v Ljubljani in Mariboru. »Minister nam je dal informacije, ki so za obstoj dvojezičnega šolstva pozitivne, upam, da se bo dobro sodelovanje z ministrstvom tudi nadaljevalo,« še pravi predsednik krovne manjšinske organizacije.

V Sloveniji dober standard dvojezičnega šolstva

Pikalo si je kot prvi šolski minister ogledal tudi prostore dvojezične osnovne šole v Prosenjakovcih ter pohvalil konstruktiven dialog med manjšinsko skupnostjo in ministrstvom: »Imamo odprtih veliko operativnih vprašanj, mislim, da jih v tem dialogu rešujemo, in lahko obljubim, da jih bomo reševali tudi v prihodnje. Menim, da imamo dober standard dvojezičnega šolstva, ampak, kot veste, z ničemer ne smete nikoli biti zadovoljni.« Minister je še poudaril, da Slovenija del sredstev iz evropskega socialnega sklada letos še namenja dvigu »ekompetenc« učiteljev in učencev. V letih 2014 in 2015 pa se bodo po njegovih besedah verjetno vključili v druge projekte, ki bodo med drugim namenjeni nadgradnji dvojezičnih izobraževalnih programov. Beseda je tekla tudi o podružničnih dvojezičnih osnovnih šolah v Domanjševcih in na Hodošu, ki jima zaradi premajhnega vpisa grozi zaprtje v naslednjem šolskem letu. Glede teh Pikalo ob obisku še ni mogel dati dokončnega odgovora o morebitnem zaprtju, vendar je povedal, da si na ministrstvu prizadevajo, da bi zadevo rešili. Tudi Horvath je izrazil prepričanje, da do zaprtja ne bo prišlo, saj se po njegovih besedah v prihodnjih letih napovedujejo pozitivni trendi, kar se tiče števila šoloobveznih otrok.

Timotej Milanov

Predlog Zakona o obdavčitvi nepremičnin

Jemala bo tudi država, ne samo občine

Obdavčeno bo vse – Občine bodo še vedno lahko prilagajale višino davščine, vendar ne tiste, ki prejemajo finančno izravnavo

Ministrstvo za finance (MF) je objavilo predlog Zakona o obdavčitvi nepremičnin, ki predvideva model obdavčitve nepremičnin, ki se razlikuje od predloga, o katerem se je razpravljalo leta 2011, in ki potem ni bil sprejet. Takrat je bilo rečeno, da bo davek zamenjal plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča in da bo še naprej ostal izvorni prihodek občin. Prav tako naj bi bil po modelnih izračunih celo nekoliko nižji od takrat veljavnega nadomestila za stavbno zemljišče. Osnova za izračun davka na nepremičnine je bilo individualno vrednotenje nepremičnin, ki ga je opravila Geodetska uprava RS (GURS).

Izjeme pri stavbah za kmetijstvo

Že ob prvem predlogu zakona o obdavčitvi nepremičnin se je pokazalo, da lahko pride pri obdavčitvi do izrednih odstopanj med razvitimi in manj razvitimi območji. Tako bi npr. davek za stanovanjsko hišo z gospodarskimi objekti v Šalovcih trikrat presegal davek za podobno hišo brez gospodarskih objektov v Ljubljani. Tudi sedanjí predlog obdavčitve nepremičnin tako kot prejšnji zajema obdavčitev vseh nepremičnin v zasebni lasti. Po predlogu zakona je davčna stopnja za stavbe in dele stavb s pripadajočimi

Izračuni nepremičninskega davka na podlagi povprečnih cen nepremičnin v Sloveniji, ki jih je objavil GURS

Stanovanje 100 m ²	Cena m ² v EUR	Davek 0,15 odstotka od celotne vrednosti v EUR
Murska Sobota	1000	150
Ljubljana	2350	352
Maribor	1150	172,5

Stanovanjska hiša povpr. velikosti 170 m ² in 500 m ² zemljišča	Cena v EUR	Davek v EUR
Murska Sobota	55000	82,5
Ljubljana	280000	420
Maribor	125000	187,5

Gre za navidezno nizko obdavčitev nepremičnin v Pomurju (nizka tržna vrednost). Pomurske občine pripadajoče polovice davka ne bodo smele zniževati, ker prejemajo izravnavo iz državnega proračuna. Razvite občine to možnost imajo in lahko svoj del davka znižajo za polovico. Ljubljana dobi od 420 evrov davka za stanovanjsko hišo 210 evrov in tega po predlogu zakona lahko zniža na 105 evrov.

zemljišči razdeljena na tri podsklope. Za stanovanjske hiše in stanovanja je predvidena 0,15-odstotna obdavčitev od vrednosti nepremičnine, določene v registru nepremičnin GURS. Po sedanjí tržni vrednosti kvadratnega metra stanovanja ali hiše v Murski Soboti

bi ta davek znašal za sto kvadratnih metrov veliko stanovanje ali hišo 150 evrov; 0,80-odstotna obdavčitev od vrednosti nepremičnine je predvidena za objekt za poslovno in industrijsko rabo in 0,50 odstotka za kmetijsko ali drugo rabo. Ne glede na splošno dolo-

čeno 0,50-odstotno obdavčitev stavb za kmetijsko rabo so v zakonu predvidene izjeme, ki bodo na koncu prinesle različne obdavčitve.

Višji davek za nepozidano zemljišče

V razlagi predloga je predvidenih nekaj takih možnosti. Tako je predvidena različna kategorizacija in s tem različna obdavčitev pokritih površin za kmetijsko pridelavo. Za pokrit rastlinjak (steklenjak), v katerem ni »vir pridelave« kmetijska zemlja, ampak neki drug vir (dovajanje hranil s pomočjo hidroponike), je predvidena višja obdavčitev. Izjema je tudi določitev 1,5-odstotne obdavčitve neizkoriščenih zemljišč za gradnjo stavb – nezazidana stavbna zemljišča. Za nepozidana stavbna zemljišča, ki naj bi bila višje obdavčljiva, se štejejo tista, za katera se po treh letih, ko so bila evidentirana kot stavbna zemljišča, ni izdalo gradbeno dovoljenje. Občine imajo možnost, da svoj del davščine (po predlogu zakona jim pripada polovica davka) zvišajo ali znižajo za polovico. Do zdaj so občine določale višino nadomestil za stavbna zemljišča same. Imele so tudi možnost selektivnega določanja višine nadomestila in nekatere so to tudi počele. Tako je bilo kar nekaj občin, ki so imele za neizkoriščena stavb-

na zemljišča višja nadomestila in na ta način so poskušale doseči večji promet s stavbnimi zemljišči. Delno pa je to bil tudi mehanizem za pritisk na zniževanje cen stavbnih zemljišč.

Občine s finančno izravnavo stisnjene

Predlog zakona občinam predvsem v manj razvitih okoljih zavezuje kravato. Občine, ki prejemajo finančno izravnavo, davčnih stopenj ne morejo zmanjšati. Ob predvidenem povečanju imajo občine na voljo izjeme, ko lahko stopnjo davka povečajo za trikrat. To lahko storijo v primeru nevarnih gradenj za stavbe ali njihove dele, starejše od 50 let, če zanje ni predvidena obnova, za stavbe, ki se ne uporabljajo v skladu z namenom, in za stavbe, ki se več kot leto dni ne uporabljajo v poslovne namene. Občine imajo možnost spremeniti davčni dolg v lastniški delež na nepremičnini. Razprava o predlogu zakona se je komaj začela, končala pa se bo 28. junija. O tem, kaj bo prinesla javna razprava o predlaganem zakonu o obdavčitvi nepremičnin in kaj pomeni začetek doslednega uresničevanja Zakona o evidentiranju nepremičnin za Pomurje, bomo podrobneje pisali v naslednji številki Vestnika.

J. Votek

Dohodnina

Vrnjenih še sedem milijonov

Zdaj zajeti zavezanci, ki so aprila prejeli napačne izračune

V drugi tranši je bilo davčnim zavezancem v Pomurju poslanih 30.169 informativnih izračunov dohodnine za lansko leto. 7.802 zavezancev bosta morala vrniti skupaj 2.231.941 evrov, 19.829 zavezancev pa bo vrnjenih skupaj 7.566.691 evrov. Brez vračila ali doplačila je bilo poslanih 2538 informativnih izračunov. V drugo tranšo so bili vključeni tudi zavezanci, ki so uveljavljali vzdrževane družinske člane, zavezanci, ki so prejeli dohodke iz oddajanja premoženja v najem od fizičnih oseb, zavezanci, ki so dosegali dohodke iz dejavnosti, in zavezanci s katastrskimi dohodki. Skupaj s prvo tranšo je tako letos informativne izračune prejelo 54.008 pomurskih davčnih zavezancev, ki so morali skupaj doplačati 3.680.555 evrov, vrnjenih pa jim je bilo 10.796.742 evrov. Rok za ugovor za zavezance, ki so prejeli izračune v drugi tranši, je prvi julij, če Davčna uprava (DURS) ni prejela podatkov o izplačanih dohodkih od izplačevalcev, morajo zavezanci sami vložiti napoved med 15. junijem in 31. julijem. Na Dursu opozarjajo, da ugovorov ni treba vlagati, če je razlika med zneski dohodkov na informativnih izračunih in obvestilih izplačevalcev manjša od enega evra. V drugo tranšo so vključeni tudi tisti od 8306 zavezancev, ki so v prvi tranši prejeli napačne izračune zaradi napake pri starševskih nadomestilih in sami niso vložili ugovora.

T. M.

Uradna ustanovitev pomurskega kluba Interact

Organizacija mladih, ki se povezujejo v dobrodelnosti

Pod okrilje mednarodne rotarijske družine jih je sprejel dr. Otmar Zorn

V hotelu Vivat v Moravskih Toplicah je potekala slovesnost ob uradni ustanovitvi kluba Interact, ki deluje pod okriljem Rotary kluba Martjanci. Interact je organizacija, ki povezuje mlade v dobrodelnosti, vodi pa jo predsednica Veronika Požonec.

»V naš klub se vključujejo najstniki od 14. do 18. leta, ki se zavedajo, da lah-

ko tudi z majhnimi stvarmi nekomu polepšajo življenje,« je dejala Požonec. Neuradno je sicer minilo že eno leto, odkar je Rotary klub Martjanci začel ustanavljati klub Interact. Njegovi člani prihajajo iz vseh delov Pomurja.

Na prireditvi v Vivatu so nastopili mladi glasbeniki, plesalci, umetniki in člani organizacije. Prireditve je imela

tudi dobrodelni namen, zato sta bila organizirana tudi srečelov in dražba umetniških del. Nastope mladih so spremljali tudi njihovi starši, sorodniki, prijatelji in znanci. Klub Interact, ki je prvi tovrsten v Pomurju, in njegove člane sta s podelitvijo listine in značk pod okrilje mednarodne rotarijske organizacije tudi uradno sprejela dr. Otmar Zorn (na fotografiji, op. p.), guverner Rotary Slovenija (RI Distrikt 1912), in Aleša Kovač, predsednika Rotary kluba Martjanci.

»Ti mladi ljudje so se zbrali z namenom, da se pridružijo in sledijo rotarijski ideji. To pomeni, da širijo prijateljstvo in dobro voljo, da vlivajo upanje in pomagajo pomoči potrebnim. Vse to v okviru visokih etičnih in moralnih načel in vrednot. V Rotary klubu Martjanci smo se odločili, da jim bomo pri tej odločitvi kot botri in botre. V naši regiji se stikajo štirje jeziki in kulture. Že samo to je lahko velik izziv za povezovanje, izmenjavo idej in dobrodelnost. Mladi, izkoristite ta potencial!« je povedala Kovačeva.

V klubih Interact se sicer združuje podmladek svetovnega združenja Rotary International, ki je nepolitična in neprofitna organizacija. V Sloveniji je trenutno pet klubov Interact, eden pa je še v ustanavljanju.

T. K.

»Po svetu je enajst tisoč klubov Interact, zato boste dobrodošli povsod, kamor boste prišli. Mi pa se bomo učili od vas, vas podpirali in tudi pomagali, če bo potrebno,« je Zorn namenil napotek novim članom. FOTOGRAFIJA TOMO KÖLEŠ

Martin Vöröš

Sprava kmalu

Končno prišlo do sestanka med župljani Župnije Sv. Jurij v Prekmurju in škofom dr. Petrom Štumpfom

Potem ko je pred dnevi propadel poskus srečanja murskosoboškega škofa dr. Petra Štumpfa s predstavniki župljanov Župnije Sv. Jurij v Prekmurju in odstavljanim župnikom Martinom Vöröšem, so bili v torek člani župnijskega sveta jurjevske župnije in Vöröš ponovno povabljeni na sestanek s škofom v samostanu klaris v Turnišču.

Tokrat je sestanek uspel in, kot je bilo mogoče izvedeti neuradno, so dosegli pomemben korak za umiritev razmer v župniji, kjer so že vse od aprilskega upora vernikov in razrešitvi župnika Vöröša brez duhovnika in brez duhovne oskrbe. Škof Štumpf naj bi na srečanju izrazil pripravljenost, da Vöröšu umakne suspenz za opravljanje duhovniške službe, ko bo zaznati napredek v zdravljenju, ki naj bi ga ta sicer že začel, med zdravljenjem pa župniku tudi ni treba oditi iz župnije, kar je škof zahteval od izbruhu spora. Kdaj se bodo ponovno odprla vrata jurjevske župnijske cerkve in kdaj bo v njej spet stekla pastoralna dejavnost, se bodo predstavniki župnije in škofije dogovorili v prihodnjih dneh, to pa bo tudi odvisno od morebitnega imenovanja nadomestnega duhovnika, ki bi delal v župniji v času zdravljenja župnika Martina Vöröša. Škof Peter Štumpf o tem, kdo bi to lahko bil, še razmišlja.

P. K.

VESTNIK

Izdaja: Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. o. o. Izhaja ob četrkih.

Uredništvo: Majda Horvat (odgovorna urednica), Janez Votek (namestnik odgovorne urednice), A. Nana Rituper Rodež, Andrej Bedek, Bernarda Balažič Peček, Milan Jerše, Vida Toš, Tirmotej Milanov, Jože Gabor, Tomo Köleš, Ciril Kosednar (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški prelom). Direktor: Dejan Fujs. Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 538 17 10 (redakcija), 538 17 20 (naročniška služba), 538 17 18 (marketing), št. telefaksa 538 17 11. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Letna naročnina za fizične osebe je 91 evrov, za pravne osebe 135 evrov, za naročnike v tujini 205 evrov, letna naročnina za on-line Vestnik je 58,50 evra. Naročniki tiskane izdaje imajo on-line dostop brezplačen. Izvod časopisa za naročnika je 1,75 evra. IBAN pri Novi KBM SI56 0488 1000 1763 203, SWIFT koda banke KBMASI2X. Tisk: Druck Styria GmbH & Co KG, Avstrija. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izvoda in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost, Uradni list 30. 12. 1998, št. 89, in Zakonom o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103. Naklada: 12.000 izvodov. Elektronska pošta: Vestnik: vestnik@p-inf.si, marketing: marketing@p-inf.si, naročniška služba: oglasi.vestnik@p-inf.si, www-stran: http://www.vestnik.si.

Imetniki materialnih avtorskih pravic za avtorska dela, objavljena v Vestniku ali njegovih prilogah, so Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. o. o., ali avtorji, ki imajo s podjetjem sklenjene ustrezne avtorske pogodbe. Prepevedana je vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne ali druge namene brez sklenitve ustrezne pogodbe z izdajateljem.

Dokončana največja okoljska investicija v Pomurju – RCERO

Za ohranitev okolja in razvoj regije

Kar je bilo nekoč nekaj najslabšega v okolju, je danes proizvodni obrat s 70 zaposlenimi in z razvojno vizijo

Minuli petek so v Puconcih odprli končano II. fazo Regijskega centra za ravnanje z odpadki (RCERO) Pomurja, vrednega okrog 23 milijonov evrov, s čimer je 27 občin v Pomurju dokončno rešilo problematiko odpadkov. S prvo fazo ureditve centra, ki so jo končali 2010. leta, so že rešili problem razvrščanja in odstranjevanja embalažnih odpadkov, to pomeni, da bodo po celostni obdelavi mešanih komunalnih odpadkov na odlagališče odlagali le četrtno vseh zbranih odpadkov. Skupna vrednost obeh investicij je 40 milijonov evrov, polovico sredstev je prispevala Evropska unija, 20 odstotkov država in kar 30 odstotkov občine.

Leta 2002 so pogodbo o gradnji regijskega centra podpisale najprej občine iz Upravne enote Murska Sobota, nato so h gradnji in sofinanciranju pristopile tudi občine iz gornjeradgonske in ljutomerske upravne enote in pred nekaj leti še občine iz lendavske upravne enote. Pomurje je tako ena od redkih slovenskih regij, ki ji je uspelo najti skupno rešitev za zbiranje in ravnanje z odpadki, veliko vlogo pri tem pa je odigralo dolgoletno sodelovanje z avstrijskim partnerjem družbo Saubermacher. Posebno zahvalo so si zaradi svoje zavzetosti zaslužili tudi župan Občine Puconci Ludvik Novak, Geza Sočič s sodelavci, ki je poskrbel za finančne izračune, in Ivan Bürgermeister, prvi vodja projekta.

Zgodba o uspehu in 70 zaposlenih

V Puconcih je nastal proizvodni obrat s promocijskim imenom Zeleni rudnik Pomurja, tako pa se imenuje tudi nov razvojni center, ki bo skrbel za različne možnosti razvoja, povezanega z izkoriščanjem končnih produktov odlagališča: deponijskega plina in komposta.

V Regijskem centru za ravnanje z odpadki (RCERO) Pomurja je zaposlenih že sedemdeset ljudi, od tega jih trideset opravlja komercialne storitve za zunanje naročnike. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Franc Cipot, direktor podjetja Cero Puconci, ki upravlja RCERO, je prepričan, da je center postal pomemben tudi s socialnega in zaposlitvenega vidika, saj zaposluje že 70 ljudi, od tega pa jih 30 opravlja storitve razvrščanja odpadkov za zunanje naročnike. »Mehansko-biološka predelava odpadkov bo omogočila, da bomo najbolj zmanjšali količino odpadkov. Dobili bomo frakcije, ki se jih da z nekaterimi postopki tako dobro obdelati, da bo na koncu odloženih le 25 odstotkov vseh odpadkov. Z dodatno obdelavo bomo prišli še do inertnih odpadkov, torej do tistih, ki ne bodo več bremenili okolja. V sklo-

pu druge faze je tudi razširjena ali na novo urejena deponija odpadkov in danes imamo prostora za odlaganje do leta 2030. « V okviru II. faze RCERO Puconci so zgradili tudi čistilno napravo in sodoben objekt za delavce, med pomembnejšimi pridobitvami pa je tudi učilnica Zeleni rudnik Pomurja, ki je namenjena ekološkemu ozaveščanju najmlajših.

Vizija in Razvojni center Zeleni rudnik

Razvoj RCERO se z odprtjem II. faze ni končal, kajti tudi njegov končni cilj ni samo zbrati, razvrstiti

in odstraniti odpadke. »Stopili bomo na pot različnih smeri razvoja. Imamo registrirano novo dejavnost. Razvojni center Zeleni rudnik bo z novimi sodelavci preučeval možnost zamenjave umetnih gnojil z naravnimi gnojili. V tej smeri gre vsa Evropa, prej ali pozneje bomo morali vsi spoznati, da je le tako mogoče ohraniti naše okolje. Vizijo imamo tudi glede izkoriščanja danosti odlagališča. Če je bilo odlagališče v preteklosti nekaj najslabšega, kar se ti lahko zgodi v okolju, je danes drugače. To je danes proizvodni obrat. Naredili bomo kogeneracijo, saj bomo celoten objekt oziroma deponijski plin izkoriščali

za pridobivanje elektrike in toplote, postaviti pa želimo še kakšen rastlinjak, saj imamo tudi svoj kompost. Prav tako bomo vse strešne površine objektov izkoristili za pridobivanje energije s pomočjo sonca. Ko bomo vse to združili, bomo lahko govorili že o mali energetske bazi, saj bo mogoče ob pomoči teh objektov pridobiti do dva megavata elektrike, « je napovedal Franc Cipot

Prihodnost Evrope v zelenem

Slavnostni govornik na petkovem odprtju RCERO je bil Dejan Židan, minister za kmetijstvo in okolje, ki je poudaril, da zdaj v Evropi kar devet odstotkov vseh zaposlenih dela na zelenih delovnih mestih, torej opravljajo dela, ki so povezana z naravnimi viri. In prav to je po ministrovih besedah področje, kjer se Evropa najhitreje razvija in ustvari letno več kot bilijon evrov prihodkov. Pohvalil je uspešno dosedanje sodelovanje občin in županov: »V Pomurju je 27 občin – kljub temu ste se uspeli dogovoriti za projekt, za katerega se v marsikateri regiji niso uspeli dogovoriti, in marsikje še nimajo rešenih težav, kaj narediti z odpadki. Pomurska regija je ena redkih, ki je uspela to rešiti dolgoročno.

S tem ste dokazali, da znate biti pomurski županja in župani enotni in delati cele dneve in tudi med prazniki ter dobro sodelovati z državnimi organi, da bi uresničili projekt, ki je mnogo težji, vreden 131 milijonov evrov. To je projekt pomurskega vodovoda. Z vašim delom in delom vaših ekip in državno administracijo bomo s to investicijo v vrednosti 131 milijonov evrov omogočili občanom njihovo ustavno pravico: pravico do pitne vode.«

Bernarda B. Peček

Sredstva za zaposlovanje starejših

Za leto in pol bi lahko zaposlili več kot 70 ljudi

Za zdaj še brez odziva pomurskih delodajalcev – Delež brezposelnih, starejših od 50 let, 36,4-odstoten

Pred dnevi je Zavod RS za zaposlovanje objavil povabilo za program 50 plus, kjer je na voljo 6,7 milijona evrov. Namen programa je vključevanje starejših brezposelnih oseb v ukrepe aktivne politike zaposlovanja. Na povabilo se lahko prijavijo delodajalci, ki so pravne in fizične osebe, registrirane za opravljane dejavnosti v Sloveniji najmanj eno leto in izpolnjujejo še vse druge pogoje za prijavo. Na javnem povabilu lahko pridobijo subvencijo za zaposlitev brezposelnih, ki so dopolnili 50 let ali več in so na zavodu prijavljeni najmanj šest mesecev neprekinjeno.

Subvencija znaša osem tisoč evrov, delovno razmerje pa mora trajati neprekinjeno najmanj 18 mesecev za polni delovni čas (40 ur na teden) oziroma za krajši delovni čas (v skladu z odločbo o invalidnosti). Povabilo je odprto od objave na spletni strani Zavoda RS za zaposlovanje do porabe razpoložljivih sredstev, najdlje pa do 30. septembra 2013. Brezposelni, ki ustrezajo ciljnim skupini, se v program vključijo prek svojega zaposlitvenega svetovalca na pristojnem uradu za delo, kjer so prijavljeni kot brezposelni. Vključitev v program nato poteka po predpisnem

postopku. Kandidati pred zaposlitvijo opravijo še enomesečno usposabljanje na delovnem mestu pri delodajalcih.

Na murskosoboški območni službi zavoda za zaposlovanje pravijo, da gre za relativno nov program. Za starejše brezposelne je sicer mogoče pridobiti tudi druge spodbude in davčne olajšave, vendar se največkrat te ločijo po dobi trajanja v evidenci brezposelnih, zahtevanem času trajanja zaposlitve in višini spodbude oz. olajšave. Za Pomurje je v okviru tokratnega programa 50 plus predvidenih deset odstotkov vseh razpoložljivih sredstev, to pa je okrog 670

tisoč evrov za več kot 70 zaposlitev. Ali bodo izkoriščena, pa je odvisno od zainteresiranosti pomurskih delodajalcev. Žal so nam z murskosoboškega zavoda sporočili, da dan pred prvim odpiranjem vlog (do 4. junija) še niso prejeli nobene vloge, čeprav so obvestili območno obrtno in pomursko gospodarsko zbornico ter združenje kadrovske delavcev, da naj s tem seznanijo svoje člane.

Naj ob tem dodamo, da je trenutno v Pomurju delež brezposelnih, starejših od 50 let, 36,4-odstoten, to pa je za 2,8 odstotka več od slovenskega povprečja. C. K.

Sava Turizem odslavlja 127 delavcev

Pri novem delodajalcu so jim zagotovljene enake pravice

Tudi podjetja v turistični dejavnosti znižujejo stroške dela kot večina gospodarskih družb

V Vestniku smo že pisali, da bo podjetje Aktiva Čiščenje julija prevzelo čistilke in sobarice iz Term 3000. Iz družbe Sava Turizem, ki je tudi lastnica pomurskih zdravilišč, so na naše povpraševanje odgovorili, da se bodo v prihodnje ukvarjali samo s turizmom in bodo druge dejavnosti prepustili tistim, ki se ukvarjajo s tem profesionalno na trgu ter lahko zagotavljajo kakovost in fleksibilnost,

ker to podjetju zagotavlja večjo učinkovitost poslovanja.

»Čiščenje bosta opravljali podjetji Aktiva Čiščenje in Aktiva TS, ki bosta skupno prevzeli 127 zaposlenih z vseh šestih destinacij. Prenos bo izveden postopoma med 1. julijem in 1. septembrom 2013 na vseh destinacijah Sava Hotels & Resorts, skladno z delovno-pravno zakonodajo bodo zaposlenim

po prevzemu dejavnosti zagotovljene enake pravice. V Sava Turizmu bo zagotovljen nadzor nad ustreznostjo storitev čiščenja, na destinacijah pa se bomo tako v prihodnje lahko še učinkoviteje osredotočili na našo osnovno dejavnost in stalen dvig kakovosti storitev na tem področju, razvoj produktov in ponudbe po meri gostov ter s tem ustvarjanje zadovoljstva go-

stov,« so odgovorili iz družbe Sava Turizem. Prav tako so zanikali, da bi bilo golfsko igrišče v Moravskih Toplicah v postopku prodaje, dezinvestiranja ali prodaje pa ne predvidevajo niti za druge nepremičnine, apartmaje in hotele, ampak nasprotno načrtujejo vlaganja v prenavo, poteka pa že nadgradnja zdravstvene dejavnosti. B. B. P.

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, OS Murska Sobota, je trenutno razpisanih več kot 100 prostih delovnih mest. Delodajalci imajo največje potrebe v gradbeništvu, zdravstvu in storitvah.

Najbolj iskani delavci v tem tednu: osnovnošolska izobrazba - 21, zdravstveni tehnik - 14, elektrotehnik - 9, avtoličar - 3, izvajalec površinske zaščite - 3, mizar - 3, bolničar - 2, dipl. medicinska sestra (vs) - 2, kuhar - 2, zidar - 2.

Iščejo se tudi: dipl. fizioterapevt (vs) - 1, elektrotehnik elektronike - 1, inštalater strojnih instalacij - 1, inž. gozdarstva - 1, natakar - 1, strojnik - 1, tehnolog prometa (vsš) - 1, voznik avtomobila - 1.

Več informacij o prostih delovnih mestih in seznam vseh aktualnih prostih delovnih mest z zahtevanimi pogoji za zaposlitev lahko najdete na uradih za delo, v CIPS-ih ter na internetni strani www.ess.gov.si.

Vestnikovi naročniki dobijo **VEČ!**
VSE O AKCIJI NA NASLOVNICI

Dvajset let ustvarjalnosti in podjetnosti družine Firbas

Začetek Firbasove zgodbe je napisan

Po dvajsetih letih si je turistična kmetija Firbas iz Cogetinec nadela ime Domačija Firbas, posle pa vse bolj prevzema sin Bojan

Najtežje je pisati o ljudeh, ki jih dobro in zelo dolgo poznaš. Tako je tudi v primeru družine Firbas. Z njimi sem se prvič srečala pred več kot dvajsetimi leti, ko sem jih obiskala s komisijo, saj so jih sosedje prijavili na Vestnikovo akcijo Naj... kmetija. Tako kot danes je bilo tudi takrat veliko dela, priprav, čiščenja, skrbi za primerno promocijo, kajti pravkar so končali gradbena dela, s katerimi je kmetija dobila svojo še danes prepoznavno podobo – osnovna zgradba je dobila prizidek, s čimer so jo povezali z gospodarskimi objekti oziroma staro stiskalnico in shrambo, da je kmetija dobila tudi veliko prostorno dvorišče. Tokrat je kmetija dobila nova okna, fasado, dvoriščne tlakovce, hladilno sobo, prav tako so posodobili način ogrevanja – skratka: energetsko so jo sanirali in polepšali, da je zablestela z novim sijajem, poleg vsega omenjenega pa so na novo uredili pokrit del dvorišča in predstavilven prostor vseh domačih izdelkov, ki jih lahko gostje tudi kupijo za domov.

Marjana, Alojz, Bojan in Dejan Firbas pred obnovljeno domačijo FOTOGRAFIJA BERNARDA B. PEČEK

še ni povsem odločeno, kateri bo prevzemnik dejavnosti: »Strinjam se, da nekako gre v tej smeri, da bom to jaz. Spoznal sem, da je šola relativna stvar. Pomembnejša sta volja do dela in 'filing' za delo z ljudmi.«

Bernarda B. Peček

Pomurje in avstrijska Štajerska

Zadnje čase je bila še najučinkovitejša promocija Centra za razvoj zdravja M. Sobota, ki jih je vključil v nov katalog z naslovom Družinski centri v Pomurju in na avstrijskem Štajerskem, ki so ga izdali skupaj z graškim Steiermark Turismus in v katerem so predstavljena doživetja in zanimivosti, ki jih lahko gostje izkusijo na posameznih točkah: kmetija, čebele, tkanje, medicinarstvo, lov za zakladom, peka, lončarjenje, zelišča ...

Bojanovo poglavje

Bojan Firbas si izkušnje nabira pri delu s priznanimi strokovnjaki v tujini. Zaveda se, da bo treba temeljito razmisliti, kako zapolniti čas mrtve sezone na kmetiji od jeseni do pomladi: »Zgodba je postavljena, tudi obseg oziroma zmogljivosti prostorov za delo ene družine so dovolj veliki. Tu je še delo na kmetiji, saj imamo 20 prašičev, šest govejih živali, tri konje, ovce, koze, sadovnjak jabolk in hrušk ter velik zelenjavni vrt. Danes je veliko večji problem kot nekoč dobiti ustrezno delovno pomoč.«

In prav tako kot pred dvajsetimi leti so me tudi tokrat presenetili volja, delovna vnema in žar, s katerimi pripravljata Marjana in Alojz Firbas vse potrebno za praznovanje. Le da je tukaj z njima še ena oseba, ki ima vse bolj odločilno besedo, sin Bojan Firbas.

Pravzaprav se je v minulih dveh desetletjih zgodilo marsikaj dobrega in slabega, mnogi bi verjetno že obupali, še posebej, ko jim je 1999. leta pogorelo gospodarsko poslopje. Toda ne Firbasovi. Vse te preizkušnje so jih še bolj utrdile. Že nekaj let po odprtju turistične kmetije so ugotovili, da morajo gostom ponuditi tudi sobe. Danes imajo gostje na voljo osem sob in dva apartmaja, prav tako pa imajo v ponudbi tudi spanje na seniku, kolesarjenje, streljanje z lokom, jahanje in nama-

kanje v čebru (lesenem sodu) z vročo vodo. Danes so specializirana turistična kmetija za družine in kolesarske navdušence, njihova največja odlika pa sta še vedno izvrzna sezonska domača hrana (vztrajali so pri tradicionalnih jedeh, ki so jih v mnogih primerih posodobili) in domačnost. Še vedno pa pogrešajo, tako kot v devetdesetih letih, večjo pomoč pri promociji, saj so v osrčju Slovenskih goric, in ker so ravno na meji med pomursko in štajersko regijo, tudi ne vedo natančno, na koga naj se obrnejo, katera razvojna agencija, občina ali svetovalci so tisti, ki bi jim lahko najbolj pomagali.

Odločitev za turistično dejavnost je bila povsem osebna odločitev Marjane in Alojza pred več kot dvajsetimi leti. Oba sta bila prej zaposlena, Mar-

jana v banki, Alojz v svetovalni službi. Potem sta se ukvarjala samo s kmetijstvom in turizmom – ker sta imela zamisli, kako, in ker sta bila prepričana, da zmoreta. Tudi oboja sinova Bojan in Dejan sta zrasla s turizmom in kmetijstvom in ves čas odraščanja pomagala. Le da so se vloge z leti zamenjale. Bojan je končal računalniško gimnazijo v Mariboru in se nato vpisal na višjo gostinsko šolo, kjer je ugotovil, da zaradi izkušenj pravzaprav obvlada strokovne predmete mnogo bolje kot sošolci in mu delo z gosti leži. Dejan pa je končal srednjo gostinsko šolo, toda bolj kot turizem ga je zanimal šport in še marsikaj. Danes je zaposlen v Magni v Gradcu, kljub temu pa je še vedno v veliko pomoč doma na kmetiji, ko je potrebno. Bojan opozarja, da

izobraževanje kmetovalcev

14. 6. 2013: Vinograd Bele Kuzmiča, Suhi Vrh, 9208 Fokovci, predavanje KOP – IVG, Vinogradništvo – vinarstvo – Naravi prijazno vinogradništvo.

18. 6. 2013: Vinotoč Tompa, Stara cesta 12 F, 9240 Ljutomer, predavanje KOP – IVG, 9.00, Vinogradništvo – vinarstvo – Naravi prijazno vinogradništvo.

19. 6. 2013: Biotehniška šola Rakičan, Rakičan, Lendavska ul. 3, 9000 Murska Sobota, predavanje in prikaz KOP – IPL, 9.30, Poljedelstvo – DAN PŠENICE RAKIČAN 2013.

Katastrski dohodek (KD) in nepremičnine

Kmetje še brez jamstva, da izračuna KD po novem ne bo

Mali in srednji kmetje posebna zgodba, stiskajo jih trije davčni zakoni

Ko so se strasti okrog višjega KD nekoliko umirile, je kmete doletel predlog zakona o obdavčitvi nepremičnin. Ta zajema vse nepremičnine, tudi kmetijske objekte in kmetijska zemljišča. Načeloma je obdavčitev ustrezna, saj zakon izenačuje vse lastnike nepremičnin, kajti če je za lastnika industrijskega obrata pogoj za poslovanje proizvodna hala, od katere plača davek, je normalno, da ga plača tudi kmet.

Hkrati predlog zakona prinaša nekatere nove rešitve in nalaga občinam nove obveznosti s področja kmetijstva. Tako morajo občine zbrati denar od davka za gozdove namensko uporabiti za vzdrževanje gozdne infrastrukture, to pomeni, da lastniki gozdov ne bodo več plačevali posebne dajatve za vzdrževanje gozdnih cest. Druga kategorija je obdavčitev dohodka ali v primeru kmetije katastrski dohodek, ki je s predlaganim dvigom na podlagi izračunov GURS dvignil veliko prahu. Izračuni, narejeni po novi metodologiji, ki so ob boniteti upoštevali tudi tržno realizacijo na posameznem zemljišču, so bili nerealni in so odstopali od modelnih kalkulacij, ki jih pripravljala Kmetijski inštitut Slovenije. To je posledično pomenilo zamrznitev izvajanja preho-

dne odločbe Zakona o katastrskem dohodku, ki bi morala začeti veljati konec junija. Poleg novega izračuna je bilo po tej odločbi predvideno, da se celotne subvencije upoštevajo pri izračunu dohodnine. Po prehodni odločbi se je štetla v dohodninsko osnovo le polovica prejetih subvencij. Za zdaj zadeva miruje oziroma po sklepu dveh parlamentarnih odborov – za kmetijstvo in finance – naj se katastrski dohodek za letošnje leto linearno poveča za deset odstotkov. Ali se bo to res zgodilo, je vprašanje. Vlada za zdaj še ni poslala v državni zbor predloga spremembe zakona o katastrskem dohodku oziroma predloga o podaljšanju veljavnosti prehodnih odločb zakona še za eno leto.

V primeru kmetijstva sicer ne gre za dvojno ali, kot pravijo kmetje, trojno obdavčitev. Gre pa za izrazito destimulativne ukrepe, ki bodo ponovno pritisnili na male in srednje kmete, predvsem pa na tiste, ki so vzdrževali kmetije in s tem krajino ob svojem rednem delu. S tako rigoroznim pristopom se namreč kmetje ne bodo množično usmerili v vodenje knjig in se na ta način poskušali razbremeniti davčnega pritiska. S knjigovodskimi izkazi lahko uveljavljajo resnične stroške

V primeru kmetijstva gre izrazito destimulativne ukrepe, ki bodo ponovno pritisnili na male in srednje kmete, predvsem pa na tiste, ki so vzdrževali kmetije in s tem krajino ob svojem rednem delu.

in si na ta način zbijajo davčno osnovo. Posledično bi to lahko razumeli, da država z novim izračunom KD poskuša doseči opustitev kmetovanja malih in srednjih kmetov in s tem sprostitev dostopa do kmetijskih zemljišč. Toda ob tem ne smemo prezreti, da gre v tem primeru za male posestnike, katerih zemlja ni zanimiva za obdelavo za tiste, ki jih zakon o katastrskem dohodku favorizira.

J. V.

Ocenjevanje prekmurskih vin

Vsa najboljša vina presešla 18 točk

Kakovost vin na območju Prekmurja se dviguje

V okviru trinajstih vinogradniških društev v Prekmurju je bilo v mesecu marcu na društvenih ocenjevanjih ocenjenih 592 vzorcev vin. Komisija je ugotovila zelo dobro kakovost vin letnika 2012, saj je bilo skoraj 60 odstotkov vin ocenjenih v rangu zlate medalje in tudi skupna ocena vseh ocenjenih vzorcev je kar 18,18 točke od dvajsetih možnih. V letošnjem letu je najvišje povprečje doseglo Vinogradniško-sadlarsko društvo Turnišče s povprečno oceno 18,32 pri 65 vzorcih. Od leta 1995 je bilo v okviru društev do zdaj ocenjenih 16.932 vzorcev, od tega od leta 1986 v okviru DV Goričko že 5117 vzorcev. Če upoštevamo samo najstarejše društveno ocenjevanje na Goričkem, ko je bila na prvem ocenjevanju leta 1986 med 39 vzorci povprečna ocena 16,33, je to društvo doseglo najvišjo oceno leta 2011 pri 138 vzorcih s povprečjem 18,10 točke. Že od leta 1995 pa na območju Prekmurja poteka regijsko ocenjevanje za prave Prekmurja. Letos je bilo 19. ocenjevanje v Dobrovniku.

Na ocenjevanju je bilo 113 najboljših vin iz predhodnih društvenih ocenjevanj. Povprečna ocena je bila kar 18,48 točke. Na regijskih ocenjeva-

njih, ki jih organizira vsako leto drugo društvo, je bilo do zdaj ocenjenih 2073 vzorcev.

Prvaki sort v Prekmurju za letos: - Ferenc Kiss za zvrst z oceno 18,40 točke, - Magdalena Paušič za laški rizling z oceno 18,50 točke, - Štefan Škrilec za beli pinot z oceno 18,57 točke, - Anton Nemeč za šardone z oceno 18,50 točke, - Emil Laslo za sivi pinot z oceno 18,50 točke, - Štefan Kepe za renski rizling z oceno 18,23 točke, - Emil Laslo za sovinjon z oceno 18,53 točke, - Janez Gašparič za traminac z oceno 18,60 točke in - Leon Gjerkeš za rumeni muškati z oceno 18,37 točke.

Šampion med vini normalnih kakovosti je postalo vino traminac Janeza Gašpariča iz Kobilja, med vini posebnih kakovosti pa ledeno vino laški rizling letnika 2011 Antona Klara iz Bogojine z oceno 19,77 točke. Podelitev priznanj in odličij bo 26. junija z večerom ob 19. uri v Dobrovniku.

Ernest Novak

pobirki
bšperki

V Martjancih se je zgodil čudež. Na nekdanji osnovni šoli, sedanji zgradbi vzajemnega učinka, so po skoraj sto letih gnezdenja na dimniku te stavbe z njega pobegnile štoklje. Razlog naj bi bile srake, ki so začele okrog gnezda napletati posebno mrežo, ki je štokljam preprečila normalen dolet in vzlet iz gnezda. Vsi tisti, ki so imeli to prepoznavno gnezdo štokelj za simbol kraja, ne vedo, kaj naj storijo.

Predsedniška kampanja Boruta Pahorja je že dobila prvega posnemovalca. Župan največje med pomurskimi občinami se je pred kratkim že izkazal v vlogi prešuštnika v predstavi gledališče skupine Kroške tikvi, zdaj pa je pokazal, da obvlada tudi plesne korake, saj je postal član folklorne skupine Satahovske goske. V mestu krožijo zlobne govornice, da naj bi na pobudo edinega magistra v upravnem odboru mesto za častnega člana pripravljali tudi v kulturno-turističnem društvu iz Černelavec, kjer bi v ta namen ustanovili oddelek za revizijo zgodovine, v svoje vrste pa ga želijo zvabiti tudi soboški potapljači, katerih predsednik je v ta namen že pripravil vodotesno pogodbo o sofinanciranju.

V Krištofovi skupini s sedežem v Gradcu so s široko odprtimi rokami sprejeli v službo dvakratnega nekdanjega ministra. Za krištofince, ki že po imenu slovijo kot veliki »odkritelji«, naj ne bi bilo dileme. Nujno so potrebovali profil menedžerja in raziskovalca, ki bo pognal razvoj izdelave biodizla. Ena od Krištofovih družb naj bi imela na razpolago zajeten kup evrov, ki jih je načrpala na enem od partnerskih lendavskih naftnih polj.

Ratkovski center dobrega počutja ima težave s krušno pečjo. V tej temperatura naj ne bi bila enakomerno razporejena, zato so poklicali na pomoč najbolj izkušeno gospodinjstvo v peki kruha, ki bo pripravila rešitev za sanacijo. Vsi tehnični posegi, ki so bili opravljeni brez tovrstne izkušnje, se niso obnesli.

Soboška osnovna šola IV dobila senzorno sobo

Občutek varnosti in miru

Nova senzorna soba in prenovljena učna kuhinja – Prva namenjena pomirjanju, druga učenju samostojnosti

Potem ko so septembra na Osnovni šoli IV M. Sobota dobili gibalnico, so ponosni na spet nekaj novega: tokrat na senzorno sobo. Ravnateljica Metka Kovač Kuharič: »Gibalnica je bolj namenjena spodbujanju psihomotoričnih sposobnosti naših otrok, medtem ko je nova senzorna soba bolj za vidno, slušno, taktilno in kinestetično stimulacijo. Gre za eno bolj opremljenih sob v Pomurju, vse skupaj nam je uspelo financirati s prispevki donatorjev.« Pripomočki in ureditev sobe so vredni deset tisoč evrov.

Od bazenčka z žogicami do masažne mize in vodne postelje

Približno 45 kvadratnih metrov veliko učilnico, ki je brez oken, so z zavesico razdelili na dvojce. V prvem delu sobe je bazenček z žogicami in radiem, ki predvaja umirjeno glasbo. Poleg različnih pripomočkov, ki spodbujajo tip in ravnotežje, je tukaj tudi videoprojektor, ki v rahlo zatemnjen prostor spušča najrazličnejše svetlobne efekte. Trenutno so to zvezdice, ki jih najdemo tudi na delih sten. Soba je v dveh barvah, rumeni in modri. Tukaj je še masažna miza, ko otroke masirajo, pa uporabijo tudi dišeča eterična olja. Za tanko zavesico sta vodna postelja, namenjena umiritvi, in vodni stolp, ki neprestano spušča mehurčke in spremeni barve. Barvna pa je tudi zavesa iz drobcenih lučk.

Ravnateljica Metka Kovač Kuharič: »Ko so otroci v tej sobi, imajo občutek varnosti in telesne bližine med seboj, pa tudi z defektologinjo, ki z njimi dela. Soba pa je pomembna tudi zato, ker se tisti otroci, ki so bolj nemirni ali hiperaktivni, ob prijetni glasbi umirijo. Vse bolj pa se senzorne sobe uporabljajo tudi za otroke z avtizmom.« Po sprostivni v sobi naj bi se otroci lažje učili in sodelovali v drugih dejavnostih. Uporabljajo jo učenci obeh programov četrte

šole, najbolj tisti iz posebnega programa, pa tudi iz prilagojenega.

Občutek topline in varnosti s simulacijo predporodnega obdobja

Specialna pedagoginja Neva Starašinič: »Senzorna soba omogoča čutno zaznavanje v prijetnem, sproščnem vzdušju. Opremljena je tako, da omogoča občutke in zaznave, podobne tistim iz predporodnega obdobja – zlasti na vodni postelji. Soba je oblazinjena, svetloba je barvna in zatemnjena. Najprej so bile senzorne sobe namenjene otrokom s težjimi motnjami v duševnem razvoju. Ker so bili rezultati tera-

pij v multisenzornih sobah zelo pozitivni, so danes namenjene tudi otrokom z motnjami v kognitivnem in gibalnem razvoju, avtističnim otrokom, otrokom z motnjami pozornosti, učencem z učnimi težavami, senzornimi primanjkljaji ... V senzorni sobi se učijo razumevanja različnih občutkov, kot so: vid, sluh, dotik, vibracije ... Tako na primer barvni laski in svetlobni učinki spodbujajo vidne zaznave, vodni stolp z mehurčki pa tudi zaznavanje vibracij ob dotiku. Prijetna glasba in različni zvočni učinki otroke umirjajo, sproščajo in jim dajejo slušne spodbude. Senzorna soba že z opremo spodbuja otroke k aktivnemu raziskovanju, gibanju in pridobivanju novih izkušenj. Otroci imajo to zelo radi in tukaj res uživajo.«

Prenovili tudi učno kuhinjo

Vrednost prenove učne kuhinje pa je pet tisoč evrov. Ravnateljica: »Gre za klasično kuhinjo, ki pa je za naše učence zelo pomembna, saj je naš najpomembnejši cilj, da otroke pripravimo za čim bolj samostojno življenje. In tukaj se učijo otroci pripravljati čisto enostavne, pa tudi malo bolj zapletene jedi. Pomembno je, da bodo znali v prihodnosti poskrbeti zase in da bodo čim bolj neodvisni od drugih. Tako da se učna kuhinja pri nas zelo veliko uporablja.« Kuhinjo uporabljajo vsi učenci šole že od prvega razreda naprej.

Vida Toš

Defektologinja Neva Starašinič: »Soba pomaga ozavestiti občutke.« FOTOGRAFIJA VIDA TOŠ

»Gospodarno« ravnanje župana

Gornjeradgonska občina leto 2012 sklenila s presežkom

Skoraj milijon evrov presežka povzročilo niz vprašanj

Medtem ko se mnoge občine utapljajo v dolgovi, ki so si jih nakopale s preobsežnimi investicijskimi vlaganji, je Občina Gornja Radgona leto 2012 sklenila z 965 tisoč evri presežka. V minulem letu so imeli skupno 8.739. 861 evrov prihodkov in 7.774.232 odhodkov, to pomeni, da je v blagajni ostalo okrog 965 tisoč evrov. S tem denarjem so odplačali večino posojil v skupnem znesku več kot 915 tisoč evrov, zato je bilo poslovanje občine lani uspešno.

Kljub temu so se na seji sveta pojavila vprašanja, ali presežek pomeni, da občina načrtovanih nalog ni uspela uresničiti. Župan Anton Kampuš je pojasnil, da za neuresničitev načrtovanih nalog niso krivi sami, saj so bile te vezane na pridobitev ustreznih soglasij, dovoljenj in načrtov ali sofinanciranje države, so pa nekatere investicije prenesene v to ali prihodnje leto. Tako so na primer načrtovali nakupe zemljišč in obnovo podstrešja gasilskega doma v Zbigovcih, ki jih bodo opravili prihodnje leto. Med te spada tudi nekaj nezgrajenih cestnih odsekov pa širokopasovno omrežje, vodovod, obnova Špitala (kjer prav zdaj potekajo zadnja obnovitvena dela pred odprtjem mestnega muzeja), selitev arhiva in seveda največja načrtovana investicija gornjeradgonske občine, to je gradnja platoja

in čistilne naprave pri Lisjakovi strugi ob reki Muri. Tudi revizijsko poročilo ni odkrilo večjih nepravilnosti v poslovanju občine, opozorjeni pa so bili, da bo treba podrobno pregledati in aktualizirati register osnovnih sredstev ter opisati zastarele in neizterljive terjatve. Kljub podrobni obrazložitvi zaključnega računa pa je mag. Natašo Lorber, ki se tudi poklicno ukvarja z računovodskimi storitvami, zmotilo, da svetniki poročila niso prebrali do 15. aprila, kot določa zakon. Zanimalo jo je tudi, ali je bilo poročilo poslano državnim organom, preden so ga videli in potrdili občinski svetniki. Županu Antonu Kampušu se zapoznelo obravnavanje poročila ni zdelo napačno ravnanje in je prepričan, da bi svetniki morali celo izreči pohvalo, saj je, kot je sam povedal, »ravnal gospodarno in samo zaradi te točke ni skliceval seje občinskega sveta«. Seveda vsi svetniki niso enakega mnenja.

B. B. P.

V minulem letu so imeli skupno 8.739. 861 evrov prihodkov in 7.774.232 odhodkov.

Turistični razvoj v TRC Zgornje Konjišče

Občina Apače odprla turistično informacijski center

Med obiskovalci jih je veliko tudi iz sosednje Avstrije

V Turistično-rekreacijskem centru Zgornje Konjišče (pri ribiškem domu) je Občina Apače v soboto odprla turistično informacijski center, kjer bodo skrbeli za promocijo in predstavitev turističnih zanimivosti občine in okoliških območij.

Ob gostih iz Slovenije so bili na odprtju tudi predstavniki sosednje avstrijske občine Mureck, od koder prav tako prihaja precej gostov v to privlačno, lepo urejeno turistično točko med jezeri in z gostinsko ponudbo. Ob odprtju so pripravili kulturni program, turistični projekt, v okviru katerega je bila tudi zgraditev TIC-a, pa je predstavil župan občine Apače Franc Pižmoht, ki je povedal, da postaja turizem čedalje pomembnejši vir dohodka v občini, pri tem pa sta pomembna tudi medobčinsko sodelovanje in sodelovanje s sosednjimi območji v Avstriji: »Skozi to območje pelje tudi mednarodna kolesarska pot Mura-Drva bike, zato se veliko obiskovalcev pripelje v Zgornje Konjišče in druge kraje njihove občine tudi na kolesih. Turističnorekreacijski center se razvija najbolj po zaslugi ribiške družine, ki si za njegov turistični razvoj prizadeva že več kot dvajset let. Vendar pa moramo te prilžnosti prepoznati in jih tudi bolj uresničevati.«

Med znamenitostmi v bližini TIC-a je tudi oče panonskih hrastov – hrast, ki je padel v vodo okrog leta 1350 in so ga pred dvema desetletjema izkopal iz gramoznice.

Projekt je sofinancirala Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, uresničen pa je bil v okviru razpisa Lokalne akcije skupine – LAS Prlekija. Skupna vrednost projekta je 60 tisoč evrov, od tega je bilo 35 tisoč evrov namenjenih za gradnjo TIC-a, preostalo pa za promocijo in zaposlitev v TIC-u za eno leto. V turistični pisarni bo na voljo promocijsko gradivo o turističnih zanimivostih v občini in okolici, ob pisarni pa je tudi pokrit prostor za prireditve. Med znamenitostmi v bližini TIC-a je tudi oče panonskih hrastov – hrast, ki je padel v vodo okrog leta 1350 in so ga pred dvema desetletjema izkopal iz gramoznice.

Jože Gabor

Naši predlogi

Izbor Pomurke in Pomurca meseca junija 2013

SMS-sporočila in glasovnice do 6. julija

Radio Murski val in Vestnik izbirata Pomurko in Pomurca leta. Pravil glasovanja nismo spremenili. Letos je novost le možnost, da poslušalke, poslušalci, bralke in bralci aktivno sodelujete pri predlaganju kandidat in kandidatov za mesečne izbore. Na naslov Radia Murski val ali Vestnika, za oba je to Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota, s pripisom »Za izbor PP«, pošljite utemeljen predlog. Posredujete ga lahko tudi po elektronski pošti na naslov tajnistvo@vestnik.si. Za junijski mesečni izbor spet predlagamo po tri kandidatke in kandidate, za katere lahko glasujete z neomejenim številom originalnih glasovnic iz Vestnika. Do 6. julija bo mogoče tudi glasovanje prek SMS-sporočil. Podrobnosti o načinu glasovanja najdete tudi na spletni strani www.pomurje.si.

Predlogi za Pomurko meseca

Marjeta Benko Šbüll, specialistka splošne medicine in vodja Zdravstvene postaje Gornji Petrovci, je zdravnica, ki se potrudi in zavzame za vsakega pacienta. Ob zdravniški službi si skupaj s prebivalci Goričkega že dalj časa prizadeva zbrati denar za nove aparature, da bi zdravstvene storitve približala ljudem. V pol leta so zbrali nekaj več kot 6700 evrov in jih v celoti namenili za nakup medicinske opreme. Pred časom so z zbranim denarjem namestili dvigalo v prostore zdravstvene postaje.

Tatjana Mijatovič iz Radenc je zagnana prostovoljka. Posebej se angažira na področju likovne dejavnosti. Slikarka, ki se je nazadnje predstavila na samostojni razstavi pri Negovi, je tudi organizatorica razstav in predsednica likovnega društva v G. Radgoni. Povezuje ljudi, ki se ukvarjajo z umetnostjo, in širi ciljno skupino ljubiteljev umetnosti. Navdušuje s svojim odnosom do likovne umetnosti in delovno vnemo pri vsem, česar se loti.

Alenka Premuš Marušič, magistra farmacije in specialistka klinične farmacije, zaposlena v soboški bolnišnici, je letošnja in ena najmlajših dobitnic Minarikovega priznanja

za uspešno delo na področju farmacije. Vodi poskusni projekt Farmacevt svetovalec. Kot klinična farmacevtka svetuje zdravnikom pri izbiri terapije. Osredotoča se interakcije med zdravili. Na to temo je opravila specializacijo, ob delu opravlja doktorski študij, predava in deluje v strokovnih združenjih.

Predlogi za Pomurca meseca

Evgen Car, Dobrovničan v Ljubljani, gledališki in filmski igralec, ki je s svojimi liki pustil neizbrisno sled na slovenskem gledališkem odru in filmskem platu. Še vedno navdušuje z izjemnim igralskim darom. Film Srečen za umret, v katerem igra glavno vlogo, je aktualna slovenska filmska uspešnica. Veselje ob svojih umetniških dosežkih rad deli z domačini, spomenik v domačem okolju pa si je tudi postavil sam – s Poredošovim Janošem.

Iztok Fister iz Bakovec, eden najboljših slovenskih ultratratloncev, je športnim uspehom dodal še naslov najboljšega študenta mariborske univerze. Študenta magistrskega študija na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko so izbrali izmed petindvajsetih študentov z enajstih fakultet. Trenutno pripravlja magistrsko nalogo, njegova bibliografija pa za zdaj obsega petnajst enot. Za svoje raziskovalno delo je doslej prejel že vrsto nagrad in priznanj.

Stanislav Hunjadi, višji gasilski častnik II. stopnje, je dobitnik najvišjega gasilskega odlikovanja – priznanja Matevža Hacetata. Gasilec se je pridružil že leta 1957. Bil je dolgoletni predsednik prostovoljnega gasilskega društva v Ljutomeru, poveljnik GZ Ljutomer, član poveljstva za pomursko regijo, zdaj pa je častni poveljnik GZ Ljutomer. Gasilstvu v pokrajini ob Muri je dal neizbrisni pečat.

Izpolnjene originalne glasovnice iz Vestnika pošljite najpozneje do sobote, 6. julija 2013, na naslov: Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, s pripisom Za Pomurko in Pomurca leta. SMS-sporočila prav tako lahko pošiljate do sobote, 6. julija. Uporabniki Mobilata in Debitela lahko glasujete tako, da pošljete SMS na 2929. Cena povratnega sporočila je 0,417 evra. Za Marjeto Benko Šbüll glasujte tako, da pošljete na 2929 SMS-sporočilo RMV P A, za Tatjano Mijatovič RMV P B, za Alenko Premuš Marušič pa RMV P C. Za Evgena Carja glasujte tako, da pošljete na 2929 SMS-sporočilo RMV P D, za Iztoka Fistra RMV P E in za Stanislava Hunjadija RMV P F.

Končen obračun z Evropsko prestolnico kulture?

Komu mar, če bodo ostali nepozabni spomini

Za kulturne vsebine v dveh letih 364 tisoč evrov – Je ostala le velika luknja?

Kaj je ostalo po Evropski prestolnici kulture, je spet aktualno vprašanje, saj z Mestne občine Murska Sobota sporočajo, da so bili poplačani vsi producenti, ki so sodelovali pri nastajanju kulturnih dogodkov in vsebin. Nedvomno je to skrajni čas, da se projekt, ki je dvigoval toliko prahu in v mesto pripeljal nekaj dodatnega denarja, z namenom, da zažene kulturno produkcijo in spremeni miselnost, vrednostno oceni. V dveh letih 2011 in 2012 je kultura dobila finančno injekcijo v višini 364 tisoč evrov v glavnem za mehke vsebine, to pa ni tako majhen znesek.

V poročilu mestne občine sicer natančne analize, kako se je denar porabil, kar bi marsikoga zanimalo, so pa zato, kot že večkrat doslej, le naštetih projekti, ki so se izvajali. Večinoma so bili pri publiku dobro sprejeti in obiskani. Vseh razstav, predstav, koncertov, štirih novih skulptur in vsega drugega ne bi znova pogrevali, saj so bili že večkrat omenjeni. (Zanimiv je edino podatek, da bodo odkupljene skulpture, ki stojijo v Murinem parku, restavrirali, in da bodo dobile nov, primeren prostor.) Glede neuresničenih pričakovanih EPK pa so potožili, da je na izvedbo najbolj vplivala finančna in gospodarska kriza. Tako je padla investicija Multikulturni center v središču mesta, problem vidijo, ker so se programski vodje v Mariboru nenehno spreminjali in da so več pričakovali od skupnega marketinga, ki ni znal izkoristiti potencialov, zato so partnerska mesta, tudi Murska Sobota, ostala neopazjena. Tudi vrednostne ocene, kaj je mesto s tem pridobilo, pa od občine ne moremo dobiti. No, že bežen pogled dogajanja nam pove, da so bili najbolj aktivni tisti, ki v tem mestu in pokrajini že tako in tako dobro delajo, galerija, muzej, PAC, Fronta ... Zaradi dodatnih sred-

stev je bilo lani res nekaj dogodkov več, pa tudi mladi so dobili, verjetno enkratno, priložnost, da pokažejo, kaj zmorejo in znajo. In to uspešno. Toda danes ni ravno čutiti, da bi lani zasajena semena začela kliti. Koga pa to sploh moti?

Ravno nasprotno. Za glasbeni festival klasične glasbe Pavec glasbeni maj so se drastično zmanjšala sredstva in organizatorji že govorijo o labodjem sprevu, prav tako za festival sodobnega plesa Fronta, za katerega umetniški vodja festivala Matjaž Farič pravi, da letos še bo. Ker pa so jim zaradi varčevanja vzeli odobrena sredstva, jim to otežuje črpanje evropskih sredstev. Morda pa je imel prav Robert Inhof, direktor galerije, ki je še pred začetkom EPK napovedoval, da se boji, da bo EPK kot velika bomba, po kateri bo ostala le velika luknja.

A. Nana Rituper Rodež

Hofer sporoča

PRINAŠALCA SREČE

70 HOFERJEVIH POSLOVALNIC, 7 TEDNOV SREČE

JUBILEJNA PONUDBA VELJA OD 10.06. DO 16.06.2013

Med 10.06. in 14.06.2013 bosta Hoferjeva prinašalca sreče na Primorskem, Notranjskem in Gorenjskem.

Vse o nagradni igri v Hoferjevih letakih in na www.hofer.si/70poslovalnic.

Oranžna sok
Oranžna sok, dve vrsti, 2l
redna cena 0,99
za kos samo **0,69**
-35%

Choceur Bela čokolada
• kava ali
• crisp ali
• fina bela
200 g
redna cena 1,39
za kos samo **0,99**
-28%

LE GUSTO Kuhinjske začimbe
zamrznjeno sušene, več vrst, 370 ml oz. 25-12,5 g
redna cena 1,49
za kos samo **0,99**
-33%

Džem
• malina ali
• marelica
65% sadni delež, 400 g
redna cena 1,59
za kos samo **0,99**
-37%

Polnjena francoska štruca
dve vrsti, iz hladilnika, 175 g
redna cena 0,69
za kos samo **0,49**
-28%

Redne cene akcije so originalne Hoferjeve diskontne cene. Ponudba velja od 10.06. do 16.06.2013 (v nedeljo je ponudba akcijskih izdelkov na voljo samo v poslovalnicah, ki so ob nedeljah odprte) oz. do razprodaje zalog.

AKCIJA od 10.06. do 16.06.2013

Maline razred I, 125 g
redna cena 1,49
za kos samo **1,09**
-42%

Ananas razred I
redna cena 1,99
za kos samo **1,25**
-30%

Rumena paprika podolgovata, razred I, 500 g
redna cena 1,49
za kos samo **0,95**
-31%

Paradižnik v grozdu razred I
redna cena 1,99
za kos samo **1,25**
-30%

Od četrta, 13.06.
Želite več informacij o izdelku iz naše posebne ponudbe? Uporabite QR-kodo in obiščite www.hofer.si!

Ženski športni copati
udobne športne balerinke ali copati iz tekstila, z nestršnim gumijastim podplatom, zelo lahki, prožni in prijetni za nošenje, št. 37-41

RAZLIČNE BARVE IN MODELI

za par **7,99**

Več kot fer!

Hofer trgovina d.o.o. www.hofer.si

SAVA
HOTELS & RESORTS
TERME 3000 - MORAVSKE TOPLICE

Pomurka in Pomurec meseca junija

Pomurka meseca: _____

Pomurec meseca: _____

Ime in priimek, naslov: _____

LIKOS M. Sobota

Pokrajina jim daje obilo motivov za ustvarjanje

Eno prvih ljubiteljskih likovnih društev vključuje 55 ljubiteljskih slikarjev – Pripravili več kot 200 razstav

S skupinsko razstavo v Pokrajinski knjižnici Murska Sobota in katalogom je LIKOS, likovna sekcija kulturno-umetniškega društva Štefana Kovača Murska Sobota, zaznamoval 50 let aktivnega likovnega delovanja. V tem času so člani pripravili več kot 200 razstav doma in v tujini, njihova likovna dela najdemo v mnogih do-

Jože Puhan, vodja likovne sekcije LIKOS

movih, visijo pa tudi na zidovih številnih ustanov in javnih institucij. V teh letih se je vključilo 55 ljubiteljskih likovnih umetnikov ne le iz Murske Sobote, ampak tudi širše. Ustanovni člani in pobudniki pa so bili Vlado Sagadin, Evgen Titan in Lojze Veberič.

Danes je vodja likovne sekcije Jože Puhan, ki o poslanstvu društva pravi, da v svoj program vgrajuje skrb za ohranjanje propadajočega etnografskega bogastva ter s svojo likovno stvaritvijo ohranja in upodablja umirajoče prekmurske etnografske starostnosti. Poleg panonskega prostora in pokrajine, ki daje tem umetnikom obilo motivov za ustvarjanje, slikajo tudi svet, ki ga več ni, na platno pa znajo preliti tudi lirični svet.

Murskosoboška LIKOS velja za eno najstarejših likovnih društev in eno prvih povojnih ljubiteljskih sekcij v Sloveniji, ki ja pomembno vplivala in sooblikovala razvoj likovnega ustvarjanja. Dve leti kasneje, leta 1965, so v Murski Soboti odprli razstavnih paviljon arhitekta Franca Novaka, sledile pa so tudi prve skupinske razstave. Umetnostni zgodovinar mag. Franc Obal pa ob tem jubileju poudarja, da je njegova velika zasluga, da likovno umetnost ves čas širi med ljudmi in da s svojim delovanjem bogati ljudi in plemeniti človeška srca, pomemben pa je tudi njegov prispevek k razvoju profesionalne likovne ustvarjalnosti.

A. N. R. R.

Krajevna skupnost Železne Dveri in 2. krajevni praznik

»Miklošič je prvi med prvimi«

Franu Miklošiču, rojenemu v Radomerščaku, enem od devetih naselij KS Železne Dveri, posvetili krajevni praznik – Slavnostni govornik Puconja: njegovo delo je epohalno – Skupna slovesnost novembra

Krajevna skupnost Železne Dveri – vanjo spadajo naselja Radomerje, Radomerščak, Plešivica, Jeruzalem, Cuber, Gresovščak, Ilovci, Slamnjak in Železne Dveri – drugo soboto v juniju praznuje krajevni praznik. Posvetili so ga svojemu rojaku, rojenemu v Radomerščaku, dr. Franu Miklošiču.

Pohod in srečanje ob rojstni hiši

Praznovanje se je začelo zjutraj s pohodom s Ljutomerskega Miklošičevega trga, pohodniki in drugi gostje pa so se zbrali ob Miklošičevi rojstni hiši v Radomerščaku. Ob kulturnem programu je slavnostni govornik doktor Miran Puconja preletel življenje in delo našega velikega jezikoslovca: »Prav vprašanje obstoja malih narodov je Miklošiča tudi naplavilo, individualnost in samostojnost nekega posameznega jezika pa sta imeli v takratni Habsburški monarhiji politično razsežnost. V boju za politično samostojnost je igral jezik bistveno vlogo, po tem je oblast tudi vrednotila celoten narod in njegov status.« Čeprav politična vloga Miklošiču po besedah slavnostnega govornika ni bila ravno pisana na kožo. Je pa po mnenju Puconje njegovo delo epohalno za slovanske narode: »Prvi se je ukvarjal z jezikovnimi vprašanji balkanskih jezikov. Preučil je slovanske elemente v romunščini in se poglobljal v jezik

Tudi Krajevna skupnost Železne Dveri je 200. obletnico rojstva velikega rojaka zaznamovala z vrsto dogodkov. Slovesnost ob rojstni hiši je bila sklepna. FOTOGRAFIJA VIDA TOŠ

Vlahov, ugotavljal jezikovno bližino med bolgarskim oziroma makedonskim in slovenskim jezikom, zato velja za utemeljitelja balkanologije. Miklošičevo delo za slovanske narode je epohalno; je prvi med prvimi. Zakaj? Ker rešuje jezikoslovne probleme na

način kot nobeden pred njim in nobeden za njim.«

Le eden v vrsti dogodkov

Letos so na Ljutomerskem koncu številne prireditve, povezane z Mi-

klošičem, saj bo jeseni 200. obletnica Miklošičevega rojstva.

Ob tem je Ljutomerska občina letošnje leto tudi razglasila za Miklošičevo, osrednja slovesnost pa bo novembra.

Vida Toš

Odrpli Srebrno hišo

Ivan Camplin je v hiši preživel 30 let

Center kulture in sožitja – Pomembno središče tudi za domača društva v Martinju na Goričkem

Pred dnevi so v Martinju na Goričkem za javnost odprli obnovljeno hišo, v kateri je velik del svojega življenja preživel pokojni duhovnik, pesnik in pisatelj Ivan Camplin. Deloval je v več župnijah, kar nekaj let pa je od tod hodil maševat tudi v Porabje in tako med Porabci ohranjal slovenski jezik.

Murskosoboška škofija je skupaj s Kulturno-umetniškimi društvom Srebrni breg iz Martinja ter s podporo Občine Gornji Petrovci in številnimi prostovoljci obnovo začela že lani. Skupna vrednost obnove muzejskega dela hiše je ocenjena na okrog 48 tisoč evrov. Od tega je bilo iz razpisa LAS Goričko odobrenih 60 odstotkov sredstev. Najprej so začeli gradbena dela in ureditev zunanosti hiše, letos pa nadaljevali še notranjo obnovo ter uredili razstavno zbirko. V njej sta tako poleg stare tradicionalne kuhinje tudi spominski sobi omenjenega duhovnika in njegovega prijatelja Lojzeta Kozarja, duhovnika in pisatelja, katerega rojstna hiša stoji v neposredni bližini. V nadaljeva-

Na ogled tudi soba, kjer je deloval in ustvarjal Ivan Camplin. FOTOGRAFIJA CIRIL KOSEDNAR

nju želijo urediti še gospodarski del prostora, kjer bo večji prostor za srečanja in prireditve. V prostorih hiše, ki so jo poimenovali Srebrna hiša, bodo razna srečanja in kulturni dogodki škofije, domačinov in drugih zainteresiranih.

Na odprtju, ki so ga pripravili domačini skupaj s škofijo, so lahko zbrani slišali tudi nekaj odlomkov iz pesmi Ivana Camplina in nekaj drobcev iz njegovega življenja. Kot pravijo na škofiji, s tem projektom želijo prispevati k ohranjanju zgodovinskega spomina in kulturne zgodovinske dediščine ter predstaviti življenje in delo zgodovinskih pomembnih osebnosti. Ciril Kozar, predsednik domačega kulturnega društva, pa je Srebrno hišo opisal kot zelo pomembno pridobitev tudi za domačine. Zdaj bosta imela kraj in širša okolica neko točko oz. središče, kjer se bodo ob različnih dogodkih lahko zbirali. Društva, ki v tako majhni vasi vedno s težavo delujejo, pa lahko to središče še bolj združi in jim da novega zagona.

C. K.

barometer

Teniška igralka Iva Gabor blestela

Za mlado igralko tenisa iz Kroga Ivo Gabor, članico TK Jakopina iz M. Sobote, je bil minuli teden nadvse uspešen. Zmagala je kot predstavnica MO MS na 13. športnih igrah slovenskih šolarjev v Kopru in na državnem prvenstvu za dekleta do 16 let v Radomljah skupaj z Ano Šterman iz Banovec (Teniška sekcija Ljutomer) osvojila bronasto medaljo. S tem je potrdila, da je trenutno najboljša mlada pomurska teniška igralka.

Iztok Lipnik – Elrad International med deseterico

Gornjeradgonsko podjetje se je v svoji kategoriji uvrstilo med deset najboljših podjetij, ki so kandidirala za nagrado European Business Awards za najbolj inovativno podjetje. Za naslov se je potegovalo kar petnajst tisoč podjetij iz Evropske unije v desetih kategorijah, komisija pa je imela težko delo, saj je morala izbirati in se odločiti med izjemno uspešnimi podjetji.

Stanislav Denša stokrat daroval kri

Prvič je kri daroval pred dvaindesetimi leti in potem vsake tri mesece. Kot zdravstveni delavec je pri večletnem delu v operacijski dvorani videl, koliko krvi je potrebno pri operaciji na primer človeka s poškodbami, zdaj, ko je zaposlen na oddelku za transfuzijsko medicino, pa tudi, v kakšni stiski se znajdejo, kadar ni dovolj krvi. Poudari je, da kri daruje iz humanosti in čuta do sočloveka, zato se mu zdi nevedno dajati kri za denar.

Boris Pahor častni občan Svetega Jurija ob Ščavnici

Pahorjev poklon: »Edi, hvala!«

Poleg Vekoslava Grmiča častni občan omenjene občine tudi Boris Pahor – Pahorja evropski parlament izbral tudi za »državljan Evrope« – Prikazali dokumentarni film o Kocbeku V objemu zemlje režiserja Janija J. Kovačiča

Občina Sveti Jurij ob Ščavnici je na slovesnosti v tamkajšnjem kulturnem in upravnem središču – za katerega je Pahor že maja lani dejal, da bi ga morali poimenovati po Kocbeku, kar je ponovno omenil – spet gostila velikega slovenskega akademika in pisatelja, ki bo avgusta dopolnil sto let, Borisa Pahorja. Naključje ali pa ne je hotelo, da je Evropski parlament prav v petek tudi objavil, da je Boris Pahor postal »državljan Evrope«. Ta naslov komisija podeljuje posameznikom za čezmejno sodelovanje in dejavnosti za povezovanje narodov. Ker je bil Pahor skoraj ves dan na poti, mu je novico o tem pred slovesnostjo pri Svetem Juriju ob Ščavnici sporočil prav tamkajšnji župan Anton Slana. Pahor je povedal, da je prvo vest o svojem evropskem naslovu doživel v Kocbekovi domovini in v njegovem duhu: »Prav Kocbek bi moral dobiti ta naslov, on je bil pravi Evropejec in tudi njegova literatura je evropska.«

Zahvala, da je Kocbeku stal ob strani

Predlog, da bi akademiku Pahorju, ki je najbolj prevajan slovenski avtor in velja za enega najpomembnejših živčnih slovenskih pisateljev v slovenskem jeziku, podelili naslov častnega občana, je občinskemu svetu dalo Kulturno društvo za zaščito naravne in kulturne dediščine Sveti Jurij ob Ščavnici. Predsednik društva Franci Čuš: »Naše društvo si prizadeva ohraniti spomin na rojake, sploh tiste, ki so veliko prispevali k slovenstvu. Do zdaj smo naslov častnega občana dodelili takrat še živčemu Ve-

koslavu Grmiču. Edvard Kocbek, prav tako naš rojak, je bil velik človek, in če se za vse, kar je dal Slovincem, ne moremo zahvaliti njemu, smo rekli, se bomo poskušali zahvaliti Borisu Pahorju. Ta ni bil le njegov prijatelj. Pahor vedno govori, da mu je bil Kocbek mentor, imata pa oba tudi zelo podobno življenjsko pot. Družilo ju je tudi to, da sta bila oba na neki način družbeno izključena. In eden redkih, ki je tudi v najtežjih trenutkih stal Kocbeku ob strani, je bil prav Boris Pahor. Želimo se mu zahvaliti za to.«

Pahor: »Kocbek je bil Evropejec«

Boris Pahor, ki je tudi Prešernov nagrajenec in večkrat omenjen kot kandidat za Nobelovo nagrado za književnost, je pristal, da omenjeni naslov pri Svetem Juriju ob Ščavnici sprejme. Pahor – 26. avgusta bo dopolnil sto let – je namreč že častni občan Maribora, medtem ko je naslov častnega občana Ljubljane odklonil. Pred podelitvijo se je z besedami: »Edi, hvala!« poklonil tudi spominu na svojega prijatelja pred njegovim doprskim kipom, ki stoji sredi kraja. Bil je kritičen do nekdanje oblasti: »Mene so danes imenovali za Evropejca, toda poglejte, Kocbek je bil Evropejec. A njega so izrabili, trpinčili in nadzorovali vse do njegove smrti. A to smo Slovenci, bog pomagaj, na žalost nismo vredni, da obstajamo. Mi je zelo žal, a tako se obnašamo.«

Dodal je, da spoštuje ta mali prleški kraj, ki ima le 3000 prebivalcev, in je Kocbeku priznal njegovo veličino: »Tako mali kraj, a ima v svojem sredi-

Boris Pahor: »Krajanom Svetega Jurija ob Ščavnici gre zahvala, da ste Kocbeka spoznali za velikega človeka.« FOTOGRAFIJA VIDA TOŠ

šču spomenik temu velikanu slovenstva. To, kar se danes dogaja tukaj, bi se moralo dogajati v Ljubljani. Toda ta ga ne mara – ne na desno ne na levo. Kritizirajo ga, ker naj bi peljal Slovence v komunizem. Nas ni peljal v noben komunizem, on se je žrtvoval. Žrtvoval se je, da je šel s komunisti, ki so bili brezverci in so počeli, kar so počeli, zato ker je upal, da se bo narod osvobodil. In imel je prav!

To se pravi, da je bil na pravi črti za Evropo.«

»Nimamo enotnosti v pogledu na prihodnost«

Boris Pahor je bil kritičen tudi do sedanjega dogajanja: »Moje mnenje je, da imamo državo, a se ne čutimo kot narod. V smislu tega, kar vsak narod zahteva: da se skupaj rešujemo, da imamo

neko enotnost v pogledu na prihodnost. Pri nas pa prevladuje strankarstvo, strankarski boj, kdo bo na vrhu. In če ni na vrhu tisti, ki naj bi bil po pravič, ga je treba vreči zato, da bo drugi prišel na vrh. A to ni država, to ni smisel države. Mi nimamo nacionalnosti, nimamo zavesti. Kako se tega rešiti? Narod pomeni skrb za skupnost, pomeni delati proti egoizmu in sebičnosti.«

Vida Toš

Dan odprtih vrat domačije Miška Kranjca

Ob tridesetletnici pisateljeve smrti

Med obiskovalci tudi pisateljova žena in sinova

Ob trideseti obletnici smrti pisatelja Miška Kranjca sta Društvo Štrk Slovenija in velikopoljanska občina v soboto organizirala dan odprtih vrat na njegovi domačiji v Veliki Polani. Obiskovalci domačije so si čez dan lahko ogledali tako njegovo delovno sobo s pisalnim strojem, mizo in knjigami kakor tudi dokumentarno in fotografsko gradivo o njem in njegovih sorodnikih. Na ogled pa so tudi pisateljova slikarska dela.

V predstavitvi pisatelja, ki se je v literarno zgodovino zapisal kot pričevalec življenja malega človeka iz Prek-

murja, so organizatorji dneva odprtih vrat poudarili, da »dela, kot so Strici so mi povedali in Povest o dobrih ljudeh, ne izpostavljajo neizobraženosti, skromnosti in zaostalosti, temveč skozi topel pogled na ljudi v svojih literarnih junakih odkrivajo nekakšno vsesplošno človeškost in ljubezen do življenja, ki ne zamre niti v težkih razmerah.«

Domačijo so ta dan obiskali tudi pisateljevi bližnji sorodniki: žena Ema, sinova Miško in Matjaž ter vnuki in pravnuki.

J. G.

Med obiskovalci so bili tudi Ciril in Danica od Male Nedelje in Nežka iz Ljubljane, domačijo pa je obiskovalcem predstavljala Martina Horvat. FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

barometer

Zdravnik Miro Lasbaher opozarja

Prleški zdravnik je že pred štirimi leti opozarjal, da je treba v primarnem zdravstvu urediti razmere, vendar se do danes nič ni spremenilo. Zato je spet za dve ure zaprl vrata svoje ambulante v Juršincih, petico, s katero zahtevajo konkretno ukrepanje, pa podpisujejo tako bolniki kot zdravniki družinske medicine.

Uroš Valant za priljubljenost ameriškega nogometa

Najbolj znani slovenski športni komentator ameriškega nogometa je s kolegom Urošem Grilcem najzaslužnejši, da je dobil ta šport v zadnjih letih v Sloveniji ogromno privrženec. Minulo soboto je Valant gledalcem v Lendavi že drugič komentiral tekmo med Ljubljano in Budimpešto. Poskrbel je tudi za pestrost ponudbe na pomurskem športnem področju. Če ne bi bilo Valanta, tudi tekmo v Lendavi ne bi bilo.

Miro Vaupotič skrbi za Miklošičevo rojstno hišo

Za rojstno hišo enega največjih slovenskih jezikoslovcov doktorja Frana Miklošiča, ki stoji v Radomerščaku v Krajevni skupnosti Železne Dveri, skrbi Miro Vaupotič iz Noršinec pri Ljutomeru. Hišo, v kateri je urejena spominska soba, vzdržuje z lastnimi sredstvi.

Telesa v urbanem prostoru

S performansom Telesa v urbanem prostoru Dunajska plesna skupina gostuje v mestih in metropolah sveta. Lani so plesalci tudi v M. Soboti na povabilo Matjaža Fariča in plesnega festivala Fronta na gibalno-barvni način opozorili na javne površine in stavbe. O tem performansu kot nekaj izjemnega in nenavadnega piše tudi portal MMC RTV Slovenija in spregleda, da so že bili v Sloveniji. Žal vrhunskih dogodkov za velike slovenske medije, tudi nacionalne, če se ne zgodijo v Ljubljani ali neposredni bližini, pač ni.

Slovenska čitalnica v Gradcu

V Štajerski deželni knjižnici v avstrijskem Gradcu odprta slovenska čitalnica. Na začetku bo na voljo več kot 2100 knjig slovenskih avtorjev in nemških prevodov ter osrednji slovenski časopisi, pripravljali pa bodo tudi kulturne dogodke, namenjene promociji slovenskega jezika, glasbe in kulture. Po besedah slovenskega veleposlanika Aleksandra Geržine v Avstriji so se za odprtje čitalnice Gradcu odločili, ker je to mesto, ki je imelo na slovensko zgodovino, kulturo in družbo pomemben vpliv.

Župančič za Flisarja

Pisatelj, dramatik in urednik Evald Flisar je prejel od mesta Ljubljana Župančičevo nagrado, nagrado za življenjsko delo na področju kulture in umetnosti. In to tudi zato, ker je mojstrski pripovedovalec in mislec.

Premislek ob 30. obletnici smrti Miška Kranjca

Danes ugotavljamo, da je bil Kranjec glede mita o Prekmurcih vizionar

Mi folklorno podobo Prekmurcev danes srečujemo v resničnosti – Velik zaradi vprašanj, ki si jih je postavljaj v literaturi

»Ljudska podoba Kranjčeve literature, kakršno smo skozi šolski sistem, vaško folkloro in amatersko umetnost spoznavali, je popolnoma druga podoba Kranjca, kot ga beremo v njegovih knjigah, v njegovih delih. Pri folklorni podobi se nam naslika reven, razcapan, obubožan, izgubljen, neuk in skoraj neumen pobožnjakarski mali človek, ki se bori za dnevni kruh kot plen kapitalističnega sistema, plen gospodarja. Ampak Kranjec je tako pisal literaturo, ni podajal podobe Prekmurja,« razmišlja pisatelj Dušan Šarotar in dodaja, da »žal ravno tako folklorno podobo Prekmurcev danes srečujemo v medijih, na proslavah, neposredno po televiziji, v dnevniku.« Kot da so Kranjčeve metafore dobile resnično podobo.

»Ob ponovnem prebiranju Kranjčevih del spoznavam, da sem se od nje veliko naučil in da je moje pisanje v bistvu tih dialog s Kranjčovo literaturo in njegovim preizpraševanjem, kaj je umetnost, kaj je lepo,« meni Šarotar. »Velik avtor je tudi zato, ker si je v literaturi ves čas postavljaj velika vprašanja, ravno v romanu Strici so mi povedali pa jih je dokončno artikuliral; in sicer, kaj je lepo, kaj je resnica, kaj je ljubezen in tisto temeljno vprašanje, ki zanima tudi mene, kaj je duša.« Pa naj gre pri tem za prekmursko dušo sociološko zaznamovanega človeka ali dušo na splošno. Ravno v Stricah je napisal hommage tistemu, ki naj odgovori, kaj je pravzaprav umetnost. In pravi, da je umetnost tisto, kar je lepo. Lepoto pa enači z dušo.

S priložnostno razstavo Kranjčevih zgodnjih del, objavljenih člankov v časopisih, nekatere je tudi urejal, ter prebiranjem odlomkov iz njegovih del so se v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota v sodelovanju z Društvom slovenskih pisateljev spomnili velikega pisatelja. Slavnostni nagovor je imel Dušan Šarotar. A. NANA RITUPER RODEŽ

Slavist Franci Just pa je njegovo literarno ustvarjanje in družbeno delovanje umestil v zgodovinsko-socialne razmere tedanjega Prekmurja in Evrope, v tedanje neugodne socialne okoliščine, revščino in zatohle kulturne razmere. Kranjec in njegova generacija so si prizadevali spremeniti razmere, morda njihova vizija ni prestala

sodbe časa, nedvomna pa jo je del opusa, še posebno tam, kjer je izhajal iz svoje rodne pokrajine. V njej je črpal navdih za umetnost in lepoto.

Kranjec je bil tisti, ki je menil, da lahko pišeš le po navdihu. Sam pa je navdih iskal pri najbližjih ljudeh, prijateljih, naravi, pri čemer so ga nagovaljali vsepričujoči spomini, ki jih je

želel ohraniti, predstaviti znanemc. Šarotar: »Živel je v težkih časih in podobno kot danes, kljub vsemu, lahko lepota, narava in ljudje še vedno navdihujejo in tudi zato še danes nastajajo pesmi, umetnost, to pa pomeni, da še vedno lahko najdemo smisel.«

»Tisto, kar je najbolj pomembno, pa je to, da je Miško Kranjec ustvaril mit

o Prekmurju in prekmurkem človeku, in čeprav mu marsikdo to danes očita, lahko vidimo, da je bil vizionar. Samo sprehodimo se po ulicah, po njih danes ne straši Kranjec, ampak njegova metafora, njegov ponižani, razvrednoten človek je danes tukaj,« pravi Šarotar.

A. Nana Rituper Rodež

Dela Lojzeta Spacala v Galeriji M. Sobota

V delih se zrcali umetnikov etičen odnos do sveta

Čeprav upodablja Kras, se ob njegovih delih počutiš, kot bi prišel domov – Na ogled 59 grafik, matric in slik

V Galeriji Murska Sobota so na ogled dela mednarodno priznanega slikarja in grafika Lojzeta Spacala z naslovom Matrica-grafika-slika. Je prva od razstav, ki jih bodo posvetili umetniku po slovenskih galerijah, sledila bo razstava tapiserij v Koroški galeriji likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu, tretja v galeriji Prešernovih nagrajencev za likovno umetnost v Kranju ter sklepna razstava prihodnje leto na Ljubljanskem gradu. Vsaka je razstava zase in predstavlja posamezen sklop umetniške ustvarjalnosti.

Dela Spacala z obmorskimi motivi smo si lahko v soboški galeriji ogledali pred dvanajstimi leti, tokrat pa so izbrali 59 njegovih del, razmerje med matrico, grafiko in sliko, ki so jim jih za to priložnost posodili umetnikov vnuk Martin Spacal, kranjska galerija Prešernovih nagrajencev ter Občina Komen.

Prvo strokovno vodstvo po razstavi del Lojzeta Spacala bo na Poletno muzejsko noč v soboto, 15. junija, na dan, ko bi umetnik praznoval svoj 105. rojstni dan. FOTOGRAFIJA A. NANA RITUPER RODEŽ

Zanimiva je zgodba, kako je Lojze Spacal začel ustvarjati. Med internacijo v južni Italiji je pomagal v mizarški delavnici in k mizarju je prišel kmet s prošnjo, naj mu izdelajo skromno krsto za hčerko. Spacal jo je vso noč poslikaval, in ko so jo nesli v pogrebni sprevedu, je poslikana krsta požela tako navdušenje, da je Spacal rekel, da nobeno delo nikoli več ni doseglo takega pozitivnega odmeva. »V tej zgodbi sta zajeta dva pomembna dejavnika, ki spremljata cel njegov opus, prvo je sočutje do nekoga, drugo pa začudenje, ki ga povzroči slika, o kateri je Aristotel rekel, da spodbudi, da ljudje začnejo razmišljati o svetu.«

Spacal postane slikar v zaporu, obdan s štirimi zidovi, saj stena zapora omejuje, če pa je človek senzibilen, lahko postane nekaj drugega. »Pri Spacalu se zid razrahlja, postane membrana med našim svetom in onstranskim,

slikar ni več v celici, obdan s stenami, ampak na začetku človeštva,« razlaga Inhof. Te zidove, ki so lahko tudi zidovi kraške hiše, Spacal naseli s pristnimi lokalnimi elementi svojega Krasa, belim kamenjem, rdečo zemljo in sinjim nebom. Razstavljena dela nam pokažejo, kakšen mojster je Spacal v beli barvi kot eden izmed starih mojstrov, ki so vedeli, kako je lahko bela, pomožna barva naslikana v vseh svojih odtinkih. Spacal pa je tudi eden tistih avtorjev, umetnikov, katerih dela so vedno sprejemali s spoštovanjem in toplino, saj se v njih zrcali tudi njegov etičen odnos do sveta. Tudi zato se nas dotaknejo. Bistvo vsake prave umetnosti pa je, da čim bolj je osebna, tem bolj je univerzalna in tem bolj lahko ljudem nekaj da, tako Inhof. Ob njegovih delih se tudi tisti, ki niso s Krasa, počutijo, kot da bi prišli domov.

A. Nana Rituper Rodež

Gleb Pilipenko, Moskovčan, ki raziskuje Prekmurje

Prekmurščina mu zveni pojoče

Za doktorsko in za postdoktorsko raziskovanje izbral našo kulturo in jezik – Čudovito, da se tu lahko pogovarjam v jezikih, ki jih obvladam

Po mojem mnenju je Prekmurje fenomen v več pogledih, pove 27-letni Moskovčan Gleb Pilipenko, doktorand, ki dela na inštitutu za slavistiko na ruski akademiji znanosti v Moskvi ter raziskuje dvojezičnost in območja, ki so blizu dvojezičnim področjem. Ravno v Prekmurju se srečujejo različni narodi, Slovenci, Madžari, Hrvati, tu živijo Romi in še drugi, »najbolj me je pritegnilo, da imate na tako majhnem območju svoj jezik, kulturo, tradicijo, in to je vredno za podrobnejše preučevanje.«

Gleb Pilipenko:
»Prekmurci ste lahko glede na to, da imate jezik s tako močno tradicijo, številne pisatelje, knjige v prekmurskem jeziku, upravičeno ponosni na svoj jezik in na svojo kulturo.« FOTOGRAFIJA A. NANA RITUPER RODEZ

Že v svojem doktoratu je primerjal jezikovne stike med Slovenci in Madžari, med Srbi in Madžari v Vojvodini, v postdoktorski raziskavi pa želi nekoliko razširiti svoje področje, ne le na dvojezičnost, ampak tudi na narečja, ki imajo običajno vpliv sosednjega, na primer madžarskega jezika. Marsikomu bi bil lahko prav jezik največji problem, sam pa odlično govori slovensko, dobro razume prekmursko, poleg tega pa zna še hrvaško, srbsko, madžarsko, poljsko, seveda pa tudi rusko in ukrajinsko ter angleško in francosko.

Kako ste odkrili Prekmurje? Gleb Pilipenko: »Prekmurje mi je bilo zanimivo prav zaradi obmejnosti, in ker ljudje govorijo kar nekaj jezikov, ki jih govorim tudi sam, zato je bila to naravna pot, ki me je že pred leti prvič pripeljala v Prekmurje in Poročje.«

Najprej se je zanimal za prekmurski jezik, ki je nastal v 19. stoletju, pri svojem raziskovalnem delu pa se zdaj bolj posveča prekmurščini, kot jo govorijo ljudje danes; kako se pogovarjamo doma, koliko je jezik pomemben za sporazumevanje med mladimi, kako se spreminja, kakšne besede se naseljujejo v naš materni jezik, kašen odnos imamo do njega, ali pišemo v prekmurščini..., vse, kar se torej z jezikom dogaja.

»Fenomen prekmurščine po mojem mnenju je, da je to knjižna norma, ampak ne morem razumeti, zakaj

se počasi izgublja.« In doda, da smo lahko Prekmurci glede na to, da imamo jezik s tako močno tradicijo, številne pisatelje, knjige v prekmurskem jeziku, upravičeno ponosni na svoj jezik in na svojo kulturo. Zanimivo je tudi, da prekmurščino preučuje tudi Američan Marc L. Greenberg, sami pa o njej morda sploh ne razmišljamo kot o neki posebnosti, v slovenskem prostoru pa kot narečje velja za nekaj manjvrednega in v nadaljevanjih humornega.

Sicer pa so se že od nekdaj ruski slavisti radi ukvarjali s slovensko kulturo, jezikom in dialekti. Še po-

sebnost zaradi narečij je Rusom Slovenija zelo zanimiva, meni Pilipenko: »Medtem ko ima v Prekmurju in Sloveniji skoraj vsak kraj svoje tipične in prepoznavne besede, na širokih prostranstvih Rusije ne boste opazili takih razlik v govoru ljudi. Glejte, na Kamčatki se ljudje pogovarjajo dosti drugače kot govorijo v Moskvi. Takih razlik, kot so pri vas, ko ne razumete vseh besed, ni, zato je tudi meni preučevanje tega prostora toliko bolj zanimivo.«

Vas je kakšna beseda presenetila, vprašam. »Zanimive so slovenske besede, ki imajo v ruščini drugačen po-

men in obratno. Na primer slovenska beseda, ki se v ruščini podobno izgovori 'bjeseda', pri nas pomeni pogovor. Sicer pa za Ruse slovenski jezik zveni bolj mehko zaradi črke I in je bolj melodičen. Ker ima prekmurščina dvoglasnike, kot so ei, ou in drugi, pa mi zveni bolj pojoče. Na vprašanje, ali lažje razume slovenščino ali prekmurščino, odgovori: »Slovenščino, ker sem študiral slovenski knjižni jezik. Prekmurščine žal ne govorim, razumem pa, saj se na osnovi hrvaščine in slovenščine da veliko razumeti. Če bi ostal v Prekmurju dalj časa, pa bi se gotovo naučil tudi prekmurščine.«

»Pri vas mi je všeč,« še pove Pilipenko, še posebno zaradi vzdušja, ker je multinacionalno, multikulturalno, ker je tako pestro, tu je čudovito, ker lahko z ljudmi govorim hrvaško, madžarsko ali slovensko. Ljudje so odprti, gostoljubni, jaz tu resnično uživam. V primerjavi z Moskvo pa je ogromna razlika. Življenje je lahko veliko bolj mirno, ker je manj gneče, manj ljudi in v primerjavi z Moskvo je tu terenska raziskava počitek in užitek in ne delo. Ampak če sem dalj časa v Sloveniji in Prekmurju, pa moram priznati, da nekaj pogrešam.

A. Nana Rituper Rodez

Langašijada in predstavitev zbornika v Lipi

Večeri pod gümlo s pripovedovanjem zgodb

V zborniku je več kot 140 zgodb, zapisanih v narečju – Na desetih večerih sodelovali tudi pripovedovalci z Goriškega in Prlekije

Ob Prekmurski domačiji v Lipi sta Turistično društvo Lipa ter Zavod za turizem in kulturo Beltinci v soboto organizirala šesto Langašijado, v okviru prireditve pa so pripravili tudi predstavitev zbornika zgodb z naslovom Skrivnostni večeri pod gümlo.

V tekmovalstvu v pripravi langaša iz krompirja se je pomerilo dvanajst ekip, med njimi tudi ena iz sosednje Hrvaške. Po oceni tričlanske ocenjevalne komisije je najboljši langaš pripravila ekipa Društva žena Paklenica iz Medžimurja, druga je bila ekipa PGD Lipa, tretja pa ekipa Turističnega društva Melinci.

O zborniku Skrivnostni večeri pod gümlo – Ja, pa tou bi šče povedau ... in njegovem nastajanju sta ob kulturnem programu govorila direktorica Zavoda za turizem in kulturo Beltinci Elica Horvat in Milan Zrinski, ki je lani tudi vodil večerno druženje, na katerem so sodelujoči pripovedovali zgodbe iz preteklosti. Aktivnosti so potekale v okviru projekta Gümlo, v knjigi pa je objavljenih 140 zgodb iz nekdanjih časov in takratnega življenja na vasi, od cumprnic, do gostovanja, liplenskoga šverca, sezoncev, ki

»Pod gümlo so inda tudi gostüvanja bila. Včasik je nej v oštariji bilou kak zaj – samo v oštarijo! Doma so meli gostüvanja. Poleti je bilou gostüvanje na gümli. Jes mislim, ka je najlepše bilou. Gda so si malo k sebi zeli, so šli pa so si v slami počijnoli pa pa dele na gümlo pijt pa jejt!« (Iz zbornika Večeri pod gümlo: pripovedovala Jožica Jerebic)

FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

so šli s trebuhom za kruhom, in drugih tem.

Elica Horvat je povedala, da so v okviru projekta v vrednosti 22 tisoč evrov zgradili tudi gümlo ob cimprni hiši, v katerem so lani poleti organizirali deset večerov s pripovedovanjem zgodb. Nosilec projekta je bila KS Lipa, partnerja pa ZKT Beltinci in beltinska občina. Zgodbe je v narečju zapisala Simona Cizar, izdali so petsto izvodov, ki so jih lahko brezplačno vzeli udeleženci prireditve. Večer s pripovedovanjem zgodb iz preteklosti bodo organizirali tudi letos septembra. Na gümli pripravljajo tudi razstavo kmečkega orodja, pri prekmurski hiši pa bodo postavili studenec, kakšni so bili nekoč. V hiši so gostili že več skupin obiskovalcev, prostore pa je mogoče tudi najeti za prireditve in druženje.

Ob obisku skupine ljudi običajno povabijo domačinko Jožico Jerebic, ki je zelo dobra pripovedovalka zgodb iz preteklosti. Med turistično sezono je bila hiša kot turističnoinformacijska točka odprta od srede do sobote med 9. in 17. uro.

Jože Gabor

jo nekateri izkoristili za obisk kateriga od mondenih butikov, drugi pa so ob kavi ali vrčku piva v katerem od prijetnih budimpeških lokalov opazovali utrip mesta. Do tistega trenutka bi lahko trdili, da je bilo vreme več kot idealno za izlet, a se je naposled utrvalo tudi nekaj oblakov, vendar se je na srečo naš izlet že bližal koncu. Najbolj pogumnih pa niti to ni ustavilo, da si ne bi ogledali Ribiške trdnjave, preden smo se mimo Blatnega jezera odpeljali nazaj v Prekmurje.

Pot nazaj pa je bila tudi priložnost, da smo izmenjali spomine na prejšnje Vestnikove izlete. Aleksander in Etelka Špilak iz Murske Sobotice sta bila na Vestnikovem izletu že petnajstkrat. Vsi so bili lepi, pravita, v najlepšem spominu jima je ostal izlet na Dolenjsko. Aleksander je Budimpešto že obiskal v sedemdesetih in osemdesetih letih, tokrat mu je bilo všeč, da smo veliko slišali o zgodovini mesta. Anica Sraka iz Bratonec se je na Vestnikov izlet podala prvič, ker je želela obiskati Budimpešto, otroci pa so jo opogumili, da se je tudi prijavila. Čeprav je bila na avtobusu edina iz Bratonec, ji ni bilo dolgčas, saj so bili ljudje prijazni in družba enkratna: »Če bom zdrava, bom šla tudi drugo leto.« Krstni Vestnikov izlet je doživela tudi Marija Radulovič iz Murske Sobotice, ki je bila navdušena nad videnim: »Najlepše so mi

arja v Budimpešto

kam bomo odpotovali naslednje leto. Bovec, Gorenjska, Dunaj ...?

Ob obisku Ribiške trdnjave nas je žal ujel dež, a to ni zmotilo najbolj vztrajnih in vedoželjnih, da bi si ogledali tudi to znamenitost.

evilka tri je pripravljena, da zavzame središče Budimpešte. Več fotografij na Pomurje.si.

Ob obisku Citadele na Gerhardovem hribu se je Vestnikovim izletnikom ponudila enkratna možnost panoramskega pogleda na Budimpešto z nevarno naraslo gladino Donave, ki je v tistem trenutku že poplavlila nekatere mestne ulice.

Humorist Geza Farkaš, sestavni del popestritve Vestnikovih izletov, je tokrat prepotoval del poti na vsakem od avtobusov. FOTOGRAFIJA TIMOTEJ MILANOV

Prižiganje sveč v največji cerkvi na Madžarskem, kjer so si številni ogledali tudi relikvijo – desnico prvega madžarskega kralja.

Hrana ni pustila nikogar ravnodušnega. Madžarske specialitete v neomejenih količinah.

bile stavbe in cerkev.« Denise Sukič iz Kanade je tritedenski obisk svoje družine v Martinju izkoristila tudi za Vestnikov izlet, kjer jo je nekoliko presenetilo veliko udeležencev, sicer pa ji je bila Budimpešta všeč in se želi še vrniti. Slavica Kočiš je bila prvič na Vestnikovem izletu že kot petnajstletno dekle, letos pa se je izleta udeležila že kot babica, saj sta z možem na izlet pripeljala tudi vnučki. Skupaj so bili tudi že na Vestniko-

vem izletu na Blatnem jezeru. »Letos je bilo lepo,« odgovarja na vprašanje, kateri Vestnikov izlet ji je bil najbolj všeč. Seveda se tudi na tokratnem izletu nismo mogli izogniti vprašanju, kam bomo odpotovali drugo leto. Predlogov je bilo več: Bovec, Gorenjska, Dunaj ... direktor se ozira proti Hrvaški, končno odločitev pa bomo izvedeli maja naslednje leto. Se vidimo takrat!
T. M.

med

Recep
proti

Zajedavci im

Vrt za dobre juhe, rovsak, permakult... nji s Suhega Vrha, dravi, je trenutno t... pogledati. A Tanja voljna: »Nisi videla kic na listkih? Uši. znebili,« je bila od

»Miks« proti

»Dobro, da solata z njimi počeli,« sem Tanja razlagala o m... imajo samo eno slu... grizljajo, dokler ni... jim ne dovolimo, s... za nas!« Na mojih b... tičokah in kapusni... stne uši. In pripravil 'miks',« je Tanji ka... je naštevala, kakšne... tokrat. »Uši ne ma... je odlični naravni i... zmla rabarbarine... rabite za slasten ko... sem jih le narezala... rastlin, ker to ne d... mreč odganjal von... stek po mojih izkuš

Bezgov sok po Tanji

rine liste zmelješ. P... mlinček še česen in... lupinami vred. Pa... listih napravi bazič... ne marajo. Dodala... vske preslice (1 kg p... v 10 l vode 24 ur, m... mo vendar ne sme... ohlajeno) in nekaj l... posodo. To je potr... redči, da lažje oprl... vse skupaj zmešaš... z vodo v razmerju... enota 'miksa proti... livalko. Jaz vso zele... ne pršim z razpršil... prhanje učinkovite... ušeh, ki so na spod... teh pa boste morali... ali trikrat ponovite

Polži ne mara
železovega tr

Tudi polži koma... pridni in da boste... tem pa: lop po solat

Simon Ratnik s Petanjec skrbi za lokalno oskrbo z zelenjavo iz integrirane pridelave

Ekonomist postal uspešen kmetovalec

»Če hočeš uspeti, moraš biti organiziran,« je prepričan kmetovalec s Petanjec, ki je kot ekonomist postal uspešen pridelovalec zelenjave

Ob prometni cesti je hiša, podobna drugim, le tabla pred njo opozarja, da tukaj prodajajo doma pridelano zelenjavo. Te dni se na dvorišču ustavi največ tistih, ki želijo kupiti solato, kumarice ali mlad krompir – pravkar pobrano in pripeljano z njive. Sicer pa prideluje še papriko, zeleno, por, lubenice, melone, srebrnjak, korenček, peteršilj in paradižnik. Že slab mesec lahko njegove pridelke kupujemo tudi v Murski Soboti na tržnici v trgovini Zelena točka.

Simon je prepričan, da bi takih tabel in prodaje na dvorišču kmetij moralo biti v Prekmurju še več. Res je skorajda nerazumno, da sredi najbolj kmetijske in neokrnjene pokrajine ljudje nakupujejo zelenjavo iz tujine v velikih nakupovalnih središčih. Kot na mnogih prekmurskih kmetijah so tudi Ratnikovi pred približno dvajsetimi leti na triinpolhektarski kmetiji pridelovali skoraj vse poljščine ter redili prašiče in govejo živino. Dela je bilo vedno dovolj, tudi za Simona. Pa vendar se je po končani osnovni šoli odločil za ekonomijo. »Še v času študija ekonomije, tam nekje 2002. leta sem spoznal, da je težko dobiti dodaten zaslužek. Kolega se je že takrat ukvarjal s pridelavo paprike, pa sem se mu pridružil in tako sem do 2005. leta na njivi pridelal vsako leto nekaj paprike in zelenjave. Potem sem postavil prvi rastlinjak in nato vsako leto nekaj novega. Pa tudi učil sem se o pridelovanju in zelenjavi ves čas. 2009. leta sem prevzel kmetijo in kot mlad prevzemnik dobil nekaj sredstev,« je pojasnil začetek svoje poslovne poti Simon Ratnik, ki je že kot študent ves svoj zaslužek vložil v rastlinjake, opremo in stroje. Čeprav se zdi danes ves razvoj povsem naključen in spontan, pa ni bilo tako. Simon je namreč tudi pridno študiral in 2007. leta diplomiral na ekonom-

Simon Ratnik s Petanjec 23 prideluje zelenjavo v šestih rastlinjakih. FOTOGRAFIJA BERNARDA B. PEČEK

»Za uspeh na trgu morate imeti dobro zelenjavo in učinkovito organizacijo,« je prepričan Simon Ratnik, ki te dni vsako jutro pobere z njive svež krompir.

ski fakulteti z nalogo s področja marketinga z naslovom Načrtovanje prodaje in analize uspešnosti prodaje v zadrugi Vrtovi panonski. »Vse, kar delaš, moraš delati z znanjem. Jaz sem se vse to, kar potrebujem danes pri pridelovanju, naučil. Leta 2005 smo ustanovili zadrugo, v kateri je še danes 20 članov, trije so večji 'krumčarši' (pridelovalci krompirja, op. p.) in sedem nas živi izključno od pridelave zelenjave, preostali pa so še v službah. Večino prodam prek zadruge in

na domu. Če hočeš uspeti na trgu, moraš biti dobro organiziran. Mi sodelujemo z nekaj večjimi grosisti, ki oskrbujejo šole, vrtnice in druge zavode, prav tako s Tušem. Naša zelenjava je res dražja, je pa domača in pripeljana vsak dan naravnost z njive,« je povedal Simon Ratnik.

Investicije so potrebne ves čas, šest rastlinjakov na 30 arih je za zdaj dovolj, zaradi nepredvidljivega vremena pa je letos postavil protitočno mrežo na 70 arih. Dela je dovolj za vse, in ko

je sezona, poprimejo za delo vsi v družini: starša, partnerica, sestra in brat s soprogo.

Seveda pa za uspešnost na trgu in pridobitev kupcev ni dovolj le tabla z napisom ob cesti, opozarja Simon, prav tako je pomembna kakovost: »Če je blago dobro, sveže in solidna cena, lahko uspete. Pa seveda organizacija, da je več pridelovalcev povezanih, kajti sam ne moreš uspeti, če nimaš najmanj deset hektarjev zelenjave.«

Bernarda B. Peček

Dolga vas v znamenju čebel in čebelarjenja

Čebelarstvo društvo Lendava je pripravilo minuli petek Dan odprtih vrat čebelarja, ki je potekal pri čebelarstvu Donko v Dolgi vasi, nedaleč od mejnega prehoda. Člani društva so organizirali večurno predstavitev čebelarja in čebelarjenja, drugi del dneva pa je bil namenjen tradicionalnemu društvenemu pikniku, ki so ga pripravili pri lovskem domu v Dolgi vasi. Po lanskem je bil to že drugi tovrstni Dan odprtih vrat čebelarja, čeprav Čebelarstvo društvo Lendava sodeluje tudi pri drugih akcijah, povezanih s čebelami in čebelarjenjem. Predsednik društva Štefan Cigut, tajnik Marjan Časar, drugi člani društva in družina Donko pa so se v petek najbolj razveselili obiska okrog 170 lendavskih otrok iz šole in vrtnca. Manjkalo ni niti drugih obiskovalcev, v Dolgo vas pa so prišli tudi kolegi čebelarji iz sosednje Madžarske. Pri lendavskem čebelarstvu želijo tako vsako leto Dan odprtih vrat čebelarja prirediti v drugem kraju lendavske občine. T. K. FOTOGRAFIJA TOMO KOLEŠ

Okusno iz domačih krajev.

V sodelovanju z več kot 100 lokalnimi pridelovalci in zadrugami vam na več kot 100 Mercatorjevih tržnicah skozi celo leto zagotavljamo dnevno svežo ponudbo domačega sadja in zelenjave.

Da pa bodo iz odličnih sestavin nastale izjemne jedi, vam toplo priporočamo domače recepte Valentine Smej Novak na domace.mercator.si

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

Deseta mednarodna likovna kolonija Vino-art

Likovniki ustvarjali med vinogradi

Udeleženci so bili iz Slovenije in vseh štirih sosednjih držav

Od ponedeljka do nedelje je trinajst umetnikov iz petih držav v Dobrovniških goricah in okolici ustvarjalo na deseti Mednarodni likovni koloniji Vino-art Dobrovnik 2013.

Organizator likovne kolonije je Društvo za kvaliteto življenja in kulturo pitja Vino-art, ki ima sedež v Dobrovniku. Udeležencev iz Slovenije je bilo sedem: Nikolaj Beer, Boni Čeh, Endre Gönther, Herman Gvardjančič, Rado Jerič, Ferenc Kiraly in Cveto Zlate.

Ob teh pa so bili še ustvarjalci iz vseh štirih sosednjih držav: Željko Mucko iz Hrvaške, Mario Palli iz Italije, Istvan Szanto iz Madžarske ter

Veljko Toman, Klavdij Tutta in Karl Vouk iz Avstrije.

Umetniki so bili, kot je povedal vodja likovne kolonije Jože Seršen, nastanjeni v zidanicah z vinskimi kletmi v Dobrovniških goricah, ustvarjali pa so še v Strehovskih goricah, pri Bukovniškem jezeru ter v Dobrovniku: »Umetniki so večino časa živeli in ustvarjali med vinogradi s pogledom na Panonsko nižino. Do ideje, da bi organizirali likovno kolonijo, je prišlo pred desetletjem med sodelujočimi umetniki na likovnih kolonijah po Pomurju, ki so obiskovali naše vinograde. Pobudniki so bili pokojni Goce Kalajdžijski, slikar

Tomaž Kržišnik iz Ljubljane in Prekmurec, ki živi v Izlakah, Nikolaj Beer. Doslej je na likovnih kolonijah sodelovalo že 59 avtorjev, po vsaki likovni koloniji pa dela predstavimo na razstavah v Sloveniji in na Madžarskem.«

Zadnjih pet let je prva razstava v prostorih podjetja Ocean Orchids v Dobrovniku, zato bodo tudi skušali uresničiti idejo, da bi poleg vina in umetnosti v prihodnje v likovno kolonijo vključili še orhideje. Pregledna razstava dosedanjih desetih likovnih kolonij bo naslednje leto ob začetku enajste na gradu Grad na Goričkem. **Jože Gabor**

Zmagovalca letošnjega fotonatečaja: Uroš Podlesek (kategorija osnovnošolci) in Dejan Rocner (kategorija mladostniki in odrasli) FOTOGRAFIJA CIRIL KOSEDNAR

Fotonatečaj Goričko 2013

Tudi letos nekaj izjemnih fotografij goričke krajine

Sodelovalo več kot 50 ljubiteljskih in profesionalnih fotografov – Naslednje leto natečaj mednarodni?

Javni zavod Krajinski park Goričko (JZKPG) je že peto leto razpisal fotografski natečaj, tokrat pod naslovom Goričko 2013 – 10 let Krajinskega parka Goričko. V začetku je ta bil namenjen le osnovnošolcem, zadnja leta pa tudi mladini in odraslim. Nanj vsako leto vse več ljubiteljskih pa tudi profesionalnih fotografov pošlje čedalje več fotografij.

Kot v imenu organizatorja pravi Kristjan Malačič, je osnovni namen fotonatečaja ozaveščanje mladih in starejših o pomenu sodelovanja med naravo in človekom na območju Goričkega. Ta povezanost goričke narave krajine in njenih prebivalcev pa je tudi tema fotonatečaja. Kot še dodaja, je to hkrati možnost, da fotografi, ki jih je danes glede na razpoložljivost tehnike vse več, pokažejo svoje fotografije javnosti.

Letos je poslalo na natečaj svoje fotografije več kot 50 avtorjev, večina iz pomurske regije, nekaj pa tudi iz drugih krajev Slovenije. Tudi tokrat je nanj prispelo nekaj izjemnih fotografij goričke krajine. To je potrdila tudi tričlanska žirija, v kateri so bili: slovenski fotograf Tomo Jeseničnik, fotografinja in biologinja Petra Draškovič in komunikologinja Silva Nemeš.

Žirija je v kategoriji osnovnošolcev za najboljšo izbrala fotografijo Uroša

Podleska (OŠ Fokovci). Uroš se s fotografijo ukvarja šele kratak čas in je že sodeloval na manjših občinskih fotografskih natečajih. Fotografija klopca pred nevihto je nastala v Kančevcih. V drugi kategoriji (mladostniki in odrasli) pa je žirija za najboljšo izbrala fotografijo Prebujanje goričke vasi avtorja Dejana Rocnerja iz Lončarovec. Za Dejana, sicer absolventa računalništva, je fotografiranje hobi, ki pa mu zadnje leto posveča kar precej časa in pozornosti. Zmagovalna fotografija goričke krajine, na kateri so vidni tudi vplivi človeka, je nastala v Kuštanovcih. Kot dodaja avtor, je imel motiv zbran že nekaj časa, iskal je le pravi dan oz. jutro s primerno svetlobo.

Podelitev nagrad in priznanj najboljšim je potekala minuli petek na gradu pri Gradu, s čimer so zaznamovali tudi mednarodni dan varstva okolja. Ob tem so odprli razstavo fotografij, ki jih je žirija izbrala v ožji izbor. Te bodo na ogled do konca novembra na hodnikih grajskega poslopja pri Gradu.

Organizatorji za naslednje leto razmišljajo o mednarodnem natečaju. Fotografije bi se navezovale na območje trideželnega parka Goričko-Raab-Orseg, to pa bi privabilo fotografije iz Slovenije, Avstrije in Madžarske. **C. K.**

Udeleženci likovne kolonije in organizatorji v Dobrovniških goricah FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

Štirideset let Planinskega društva Mura

Ob obletnici iz Sotine na Serdiški breg

S težavami podjetja Mura se je število članov društva močno zmanjšalo

Planinsko društvo Mura so kot samostojno društvo ustanovili pred štirimi desetletji, ko so ugotovili, da je v vrstah pomurskih planincev več kot sto zaposlenih v tem podjetju.

Štirideset let društva so zaznamovali s pohodom iz Sotine na Serdiški breg, kjer so tudi pripravili prireditev. Prireditve in pohoda so se udeležili tudi predstavniki Planinske zveze Slovenije, planinskih društev iz Pomurja, Štajerske in Medžimurja ter drugi. Predsednik društva Franc Donša je povedal, da so se za praznovanje na tej lepi turistični točki odločili, ker z Občino Rogoševci dobro sodelujejo, za kar gre precej zaslug tudi županu Edvardu Mi-

haliču, iz te občine pa je v društvu tudi šestnajst članov: »V društvu je vključenih 130 članov, število pa se je s stečajem podjetja Mura in recesijo v državi močno zmanjšalo, kar za osemdeset. To je seveda razumljivo, saj je treba najprej prihraniti za hrano in plačevanje položnic. Največ članov je bilo pred dvajsetimi leti. V društvu je dobrodošel vsak ljubitelj pohodov in planin.«

Prva predsednica društva je bila Marija Lah Vild, osrednji dogodek, ki so ga pripravili, pa je bil leta 1977, ko so v Pindži pri Gornjih Petrovcih organizirali Dan slovenskih planincev, na katerem se jih je zbralo več kot 3.000 iz vse Slovenije. Društvo orga-

nizira izlete in pohode po Sloveniji in tujini, pri tem pa sodelujejo s Planinskim društvom Matica Murska Sobota in drugimi društvi. Tako so bili letos v hribih hrvaške Istre, vsako leto pa organizirajo pohod na Triglav: »Sodelovanje je zelo pomembno tudi zato, ker so tako nižji stroški, saj skupaj s PD Matica in drugimi napolnimo avto. Vsako leto organiziramo pohod v spomin na Marijo Vild, ki se začne pri Bukovniškem jezeru in poteka do Moravskih Toplic, ki je bil letos že trinajsti. Bili smo na pohodu po Občini Hodoš, na Pohorju po poteh Pohorskega bataljona in drugje.«

Jože Gabor

Pohoda iz Sotine na Serdiški breg, kjer so imeli prireditev ob 40-letnici, so se udeležili tudi člani drugih slovenskih društev in iz Medžimurja. FOTOGRAFIJA LADO KLAR

Ograja, ki traja

02/46 00 100

WWW.MASTNAK.SI

Top 6 na Pomurje.si v preteklem tednu

1. Mura dopolnila vlogo za licenco, NZS ostala neomajna
2. Odranci zavzeli Beltince
3. Usoda pomurskih poslovalnic NLB še nejasna
4. Mura, kdo bo tebe ljubil?
5. Udeleženci Vestnikovega izleta o svojih vtisih
6. Zeleni rudnik Pomurja bo postal energetska baza Pomurja

Komentar tedna na Pomurje.si

Uporabnik Iggy Pop o nižjeligaškem pomurskem nogometnem derbiju:
»Cuzeki so redno nasekali eceke.«

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

Tole je pa res pohvale vredna akcija, ki se je pri nas udeležuje le malo voznikov, a enega smo vendarle odkrili. Jež je ena od vrst, ki jih promet najbolj prizadene, v statistikah pa je zaradi majhnosti in zato, ker ne povzroči materialne škode na vozilih, večinoma prezrt. Kot kruta ironija se zato sliši dejstvo, da je jež v Sloveniji zavarovana vrsta. Pazimo torej ne samo na pse, mačke in srne, naše ceste prečkajo tudi mali igličarji. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Ponavadi se učenci dandanes veselijo odprtja nove moderne šole, v Gaberju pa so se razveselili nove utice. No, šalo na stran, tako so novo učilnico na prostem poimenovali šolarji sami, ki zdaj upajo, da bo pouk vse šolsko leto potekal zunaj. Hm, le kaj bo poreklo vreme? FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

Ausgezeichnet, osnovna šule Beltinci. Več kot 50 učencem, ki so pokazali odlično znanje nemščine, je osebno čestital tudi nemški veleposlanik v Sloveniji Werner Burkart. In se potem skupaj s šolskim vodstvom in županom odpočil v novem nemškem knjižnem kotičku. Goethe bi bil prav gotovo ponosen. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Ne samo ljubezen do čebel, Bojana in Jožeta Donka iz Dolge vasi očitno družijo tudi bratska pripadnost. S tem da je eden vendarle moral malce prepričevati drugega za skupno fotografiranje. Jožetove hčerke Tadeje ni bilo, ker je bila na hitrostnem rolanju. Kje pa drugje? FOTOGRAFIJA TOMO KOLEŠ

Kaj ulični piknik, še večja posebnost je blokovski piknik. In tega so pripravili stanovalci »židovskega« bloka v Murški Soboti, ki je znan tudi po tem, da je bil to prvi blok v mestu, ki je imel tudi prvo dvigalo. Na bližnji zelenici pa je nekoč stala tudi židovska sinagoga in te se bodo prebivalci in občina v kratkem spomnili s postavitvijo spominskega znamenja. FOTOGRAFIJA DARJA DRAVEC

Ob vragolijah, ki so jih najboljši akrobatski piloti na svetu izvajali na letališču v Rakičanu, ti dih zastane že ob pogledu na fotografijo, kaj šele »v živo«. Upati je le, da imajo dobre zavore, saj so v nasprotnem primeru en dva tri že v Portorožu. FOTOGRAFIJA ROBERT J. KOVAČ

Utrujenost za volanom

Srbenje lasišča je znak za alarm

Petina vseh anketiranih voznic in tretjina voznikov poročali, da so že zaspali za volanom

Agencija za varnost prometa je opozorila na problem utrujenosti in zaspanosti za volanom ter vožnje pod vplivom zdravil in drugih psihoaktivnih snovi. V agenciji so poudarili, da je voznik odgovoren za lastno stanje in zato je dolžen narediti vse potrebno, da bo tveganje zaradi zaspanosti, utrujenosti in zdravila čim manjše. Želijo, da bi se vsi zavedali, da utrujen in zaspan človek ter človek, ki jemlje zdravila, ki vplivajo na sposobnost upravljanja z motornimi vozili, ne sodi za volan. Pristojne službe in Sekcija za klinično nevrofiziologijo, v okviru katere se že več let opozarja na problem zaspanosti med vožnjo, so lani z anketo preverile, kakšna je zaspanost med slovenskimi vozniki. Ugotovitve so pokazale, da je stanje

zelo resno, saj sta petina vseh anketiranih voznic in tretjina voznikov poročali, da so že zaspali za volanom. Največ zaspanosti so odkrili med mlajšimi vozniki – zaradi zaspanosti je dva odstotka anketiranih voznikov v preteklosti že povzročilo prometno nesrečo. Okvirna ocena nesreč, ki se zgodijo zaradi zaspanosti, je okoli pet odstotkov.

Ob alkoholu tudi zdravila ne sodijo za volan. Dokler se med terapijo ne navadimo na zdravila, ni priporočljivo voziti. Še posebej to velja, če jemljemo uspavalna. Včasih vzamemo dve tableti, da lažje zaspimo, vendar ti tableti na človeka vplivata tudi po recimo osmih urah spanja. Prav tako je zelo nevarna kombinacija zdravil, zato je treba upoštevati nasvete zdravnikov

in farmacevtov. Za volan nikakor ne smemo, če smo zaspani, utrujeni, če nas muči vrtoglavica, če smo nemirni in agresivni. Depresija in zdravljene imata prav tako negativen vpliv na sposobnosti upravljanja prevoznega sredstva. Če ima zdravilo na škatlici narisana rdeča trikotnik, je v času jemanja zdravila vožnja prepovedana.

Zmotno je prepričanje, da je polti, v času, ki prihaja, ko se praviloma izboljšajo vozne razmere na cestah, boljše prometna varnost. Vožnja polti se v marsičem razlikuje od vožnje v drugih obdobjih leta. Poleg vročine in gostejšega prometa na cestah se bolj množično pojavijo tuji vozniki, ki prihajajo iz različnih socialnih okolij in z različnimi navadami, izkušnjami in znanjem. Izkušnje kažejo, da dlje vo-

zimo, bolj smo utrujeni. Vzdrževanje primernega reakcijskega časa je dejavnost, ki organizem utruja – dlje ko vozimo, bolj utrujeni postajamo, reakcijski čas pa se nam takrat daljša. Prvi znak pojava utrujenosti in nezbranosti je, ko to še ni usodno, srbenje lasišča. Glava je v sedečem položaju namreč najvišji del telesa in pomanjkanje kisika v organizmu se tam pojavi najprej. Pojav je seveda aktualen predvsem na daljših poteh. Počitki so zato seveda nujni. Pred vsakim začetkom vožnje, nikar samo takrat, ko se odpravljamo na daljšo pot, bi moral vsak voznik pomisliti predvsem na svoje psihofizične lastnosti in sposobnosti ter v skladu z njimi načrtovati pot in čas potovanja.

Andrej Bedek

okc poročala

Romun vozil puške

V nedeljo zjutraj so policisti Policijske postaje za izravnalne ukrepe Policijske uprave Murska Sobota na avtocestnem počivališču Dolinsko ustavili osebni avtomobil, ki ga je vozil 27-le-

FOTOGRAFIJA PUMS

tni Romun. Pri pregledu prtljažnega prostora so policisti odkrili tri skrite lovske puške – šibrovke – in dve menjalni cevi za to orožje. Ker tujec ni posedoval ustreznih listin za orožje, so mu ga policisti zasegli. Zaradi posesti ilegalnega orožja je bil uveden postopek o prekršku, v katerem je bila Romunu izrečena globa 500 evrov, plačati pa je moral tudi 100 evrov za stroške postopka.

Pištolo je imel doma

Pri opravljanju hišne preiskave na podlagi odredbe sodišča so mursko-soboški policisti zasegli pištolo s pripadajočimi štirinajstimi naboji. Moški je pištolo posedoval brez ustreznega dovoljenja. Sicer je v Pomurju največ kosov orožja uradno registrirano za lovstvo. Tisti, ki hoče imeti orožje, mora biti po postavljenih kriterijih zanesljiv, to pomeni, da se mora na podlagi ugotovljenih dejstev sklepati, da orožja ne bo zlorabil ali uporabljal nestrokovno in malomarno, prav tako mora imeti upravičen razlog za izdajo orožne listine. Posameznik lahko pridobi dovoljenje za orožje, če je polnoleten, brez predhodne kaznovanosti za kazniva dejanja ali prekrške javnega reda in miru z elementi nasilja.

Dva vinjena po avtocesti

Pestra nedelja na pomurskih cestah. V Lendavi je kolesar zaradi vožnje s prekratko varnostno razdaljo trčil v osebni avtomobil, ki je stal pred prehodom za pešce, v Rakičanu pa je voznik avtomobila pri zavijanju odvez prednost kolesarki. Oba kolesarja sta pri trčenju utrpela lažje telesne poškodbe. Prav tako se je lažje telesno poškodoval voznik avtomobila, ki je na avtocesti zaradi neprilagojene hitrosti in vinjenosti zapeljal z vozišča in trčil v zaščitno ograjo. Zaradi odklona preizkusa alkoholiziranosti je bil pridržan tujec, ki je na bencinskem servisu na avtocesti povzročil prometno nesrečo z materialno škodo.

Tatovi tudi na kopališčih

Policisti svarijo pred nepridipravi, ki se z začetkom kopalne sezone prav tako pojavljajo v kopališčih. Običajni policisti v svoje beležnice vpisujejo tatvine nahrbtnikov z denarnicami, prenosnimi telefoni in drugimi vrednejšimi predmeti. Obiskovalce kopališč policisti zato opozarjajo, da ob odhodu v bazen svojih osebnih stvari ne puščajo brez nadzora. Po izkušnjah policistov so najpogostejše napake, ki jih počnejo turisti ali kopalci, da denarnice in telefone preprosto položijo pod brisačo in brezskrbno odidejo v bazen. Policisti še opozarjajo na samozaščitno ravnanje vsakega posameznika, ki je lahko največje jamstvo, da ne postane žrtev storilcev.

Utrujenost povzroča prometne nesreče

Kot je za Vestnik povedal komandir Postaje prometne policije Murska Sobota Mojmir Zelko, na avtocesti A5 do nesreč pogosto prihaja tudi zato, ker voznike za krmilom premaga utrujenost. Voznik običajno pogosto kar zaspi in potem z avtomobilom zapelje s ceste. Skoraj vsak drugi dan tukajšnji prometni policisti obravnavajo prometno nesrečo, ki jo je zakrivil utrujen voznik. Povzročitelji so največkrat tujci iz vzhodne Evrope, ki potujejo na zahod ali nazaj domov. Zgodilo se je že, da so v takih primerih najhujše preprečili policisti tudi z uporabo provide, zmogljivega vozila z nadzornim sistemom za ugotavljanje prekrškov, saj jim je v oko padel voznik, ki je sumljivo vijugal od roba do roba. Ko so vozilo ustavili, so policisti vozniku, ki je bil negativen na vse preizkuse, pokazali posnetek njegove vožnje in mu naročili, naj zapelje na počivališče, kjer si bo odpočil.

S pravilno razporeditvijo časa vožnje na daljših poteh se izognemo utrujenosti za krmilom. FOTOGRAFIJA NATAŠA JUHNOV

Prepovedane substance

Heroin s Kosova, konoplja iz Prekmurja

Vedno več je gojenja konoplje pod umetno svetlobo v priročnih domačih laboratorijih

Po podatkih pomurskih policistov in kriminalistov je dostop do mamil vse enostavnejši in ponudba čedalje pestrejša. Skrb vzbujajoče in nevarno je po besedah direktorja pomurske policije Damirja Ivančiča, da so uživalci in preprodajalci iz leta v leto mlajši, zaslužki pa so po izjavah mnogih »lahki« in »enormni«. Problematika prepovedanih mamil zahteva zato vedno večji delež operativnega dela tukajšnje policije.

Podatki Policijske uprave Murska Sobota (PUMS) kažejo, da je število kaznivih dejanj zlorabe prepovedanih drog v zadnjih dveh letih podobno. Pomurski policisti in kriminalisti letno obravnavajo okoli 200 kaznivih dejanj gojenja in trgovine s prepovedanimi opojnimi substancami. Količina zaseženih drog je v porastu, v obtoku je največ konoplje, sledi kokain, ki se pojavlja v elitnejših in višjih slojih, medtem ko je heroina čedalje manj.

Vedno več je gojenja konoplje pod umetno svetlobo v priročnih domačih laboratorijih, prepovedane preprodaje zdravil, katerih aktivna snov

je na seznamu prepovedanih drog, in snovi, ki imajo učinek kot prepovedane droge, vendar niso na seznamu prepovedanih drog. Gre za sicer dovoljena omamna sredstva, ki pa vse bolj ogrožajo zdravje ljudi.

Kot je znano, so v prejšnjih policijskih podvigih tukajšnji preiskovalci odkrivali precej trdne sponje med dobro utečenimi kriminalnimi združbami iz prestolnice, ki so svoj vir dobička iskale tudi na periferiji, in lokalnimi kriminalci, ubogljivimi in izvrševalci ukazov. Tako je droga iz vrhunskega laboratorija v Gornji Radgoni končevala v rokah italijanskih razpečevalcev; razkošni avtomobili, izmaknjeni z domačih dvorišč, pa v osrčju Balkana.

Prav primer laboratorija iz Gornje Radgone, v opremljanje katerega je bilo po oceni policistov vloženih vsaj štirideset tisočakov, kaže, da je pokrajina ob reki Muri vpeta v balkanske poti prekupčevalcev z mamili. Hudodelska skupina, v kateri sta bila tudi dva domačina, bi v kleti lahko vsake tri ali štiri mesece pridelala najmanj petsto rastlin opojne sub-

Za odmerek 20, za črtico 30 evrov

Cena za kilogram marihuane se giblje med 2.500 in 3.000 evri. Gram heroina je na trgu vreden 20, gram kokaina tudi do 35 evrov. Uživalci za odmerek – tako imenovani šut – heroina (0,2 grama) odštejejo 20, za črtico kokaina (0,2 grama) pa 30 evrov. Po besedah direktorja Policijske uprave Murska Sobota Damirja Ivančiča policija ni samozadostna za reševanje te vrste problematike: »Če nekoga, ki preprodaja prepovedano drogo, odstranimo z ulice, se v zelo kratkem času najde že nekdo drug, ki zapolni ta prostor. To je zame tek na kratke proge. Družba mora poleg represivnega dela iskati tudi druge načine za uspešen boj proti trgovini z drogo.«

stance. Na leto bi tako v žepu spravili tudi do tristo tisoč evrov.

Preiskovalci med svojim delom redno naletijo na primere, ko so v najetih ali kupljenih starejših in nenastavljenih hišah urejeni tako imenovani domači laboratoriji za umetno pridelavo droge. Gojenje konoplje je v njih izjemno intenzivno. Tak laboratorij so nedavno našli na Goričkem, kjer je preprodajalce izdala visoka poraba električne energije, čeprav uradno nihče ni živel v hiši.

Zgodi se tudi, da zaradi potreb laboratorija elektriko priključijo kar na črno. V Gornji Radgoni, ker hiša ni priključena na električno omrežje, so pretkani storilci v laboratoriju uporabljali osemstokilogramski agregat, ki je proizvedel toliko elektrike, da bi z njim lahko napajali PUMS. Z urejeno ventilacijo pa so preprodajalci poskrbeli, da ni bilo vonja po opojni substanci. V preteklosti sta bili razkrinkani še dve kriminalni združbi, ki sta heroin tihotapili s Kosova, konopljo pa s tukajšnjih koruznih polj.

Andrej Bedek

Mladinsko-kulturni inkubator Mansarda postaja zavod

Peter Paller: »Mladi naj vidijo, da se tu vsak dan nekaj dogaja«

V soboto bo veliko odprtje poletne terase, julija pa tridnevni festival Open Smile Jam – Tokrat prvič zares v svojih prostorih

Lendavski klub Mansarda oz. s celotnim imenom Mladinsko-kulturni inkubator Mansarda je sicer odprt že od novembra 2011, a ravno zdaj se dogajajo bistvene spremembe pri njegovem delovanju. 23-letni Peter Paller iz Lendave je predsednik Kluba študentov Lendava že svoj drugi mandat, obenem pa je tudi nekakšen vodja Mansarde, ki je nedaleč od hotela Elizabeta.

»V resnici je bilo doslej tako, da je Mansarda spadala pod Mladinski svet Lendava, mene pa so predlagali, da naj koordiniram stvari. Predsednik Mladinskega sveta je sicer Mihael Kasaš, ampak jaz sem bil odgovoren, da naj nadzorujem in vodim celotno Mansardo, bar oz. gostinstvo in program. Tega smo ustvarili skupaj z drugimi organizacijami,« pravi Paller. A ravno zdaj Klub študentov Lendava ustanavlja Zavod MKI Mansarda – Zavod aktivne mladine Lendava in Paller upa, da bo Mansarda čim prej uradno začela delovati prek zavoda: »V ozadju je še vedno klub študentov, ki je ustanovitelj zavoda. Zavod pa bom tudi vodil jaz. Tako bomo lahko še bolj pravnoformalno oz. še bolj uradno vodili celotno gostinstvo, lahko se bomo prijavljali na druge razpise, želimo pa si tudi razširiti naš program oz. ponudbo različnih dogodkov. Saj v glavnem bodo stvari ostale iste, le namesto besed Mladinski svet Lendava bo pisalo Zavod MKI Mansarda.«

Pretekli in prihodnji dogodki

Prvi »žur« v Mansardi je bil decembra 2011, ko je bilo tam brucevanje. V začetku je klub deloval samo ob koncu tedna, ker še niso bili urejeni vsi papirji in ker še ni bilo uradnega odpiralnega časa. Od letošnjega januarja dalje pa so se v klubu odločili, da začnejo delati redno. Tako da zdaj obratujejo kot gostilna od jutra do večera, od 10. do 23. ure. Ravno v soboto, 15. junija, pa bodo imeli veliko odprtje poletne terase in od takrat bo Mansarda odprta vsak delavnik že od osme ure zjutraj. Ob sobotah se odpira popoldne, v nedeljo pa je zaprta.

Program ob odprtju terase bo potekal ves dan: »Pekli bomo čevapčiče in druge jedi na žaru, zvečer bo didžej Desotto poskrbel za glasbo in zabavo, ob njih pa se bo dogajanje preselilo v notranje prostore Mansarde.«

Na splošno se je v klubu tudi doslej že kar precej dogajalo. Brucevanje je bilo že dvakrat, imeli so zabave za novo leto, bil je Lendavainfo par-

Peter Paller je odgovoren za vodenje in nadzor dogajanja v lendavskem klubu Mansarda. FOTOGRAFIJA TOMO KÖLEŠ

ty, potekale so razne okrogle mize, potpisna predavanja, filmski večeri pa tudi mesec madžarske umetnosti in slovenskih filmov. Prostor se lahko odda tudi v najem, tako da si lahko na primer kdo organizira zabavo za rojstni dan. »Drugače pa so tu potekale tudi razni forumi, saj mladim dajemo možnost, da izražajo svoje ideje, bili so LAN-partyji, turnirji v igranju 'play stationa', načrtujemo turnir v igranju pokra, 1. decembra smo imeli predavanje o infekcijskih boleznih ob dnevu boja proti aidsu, bile so razne delavnice, člani nogometne navijaške skupine Gorgone pa so tukaj izdelovali svoje transparente. Prostor je resnično namenjen mladim, da imajo kam priti, da lahko delajo, kar želijo, seveda v mejah normalnega obnašanja, in tudi sami kaj organizirajo,« poudarja Paller.

Glasba in bendi

Seveda pa so ena od glavnih točk klubskega programa tudi koncerti. Imeli so jih že veliko. Tu so gostovale tudi že skupine iz Mehike, Anglije, Madžarske in Srbije. »Omenil bi koncert hrvaške nu/groove metal zasedbe Cold Snap, tu so igrale že skoraj vse

lokalne skupine, od benda L'Amour Fou do zasedbe Panicka. April je bil bolj mesec hard core glasbe, ker so nam pri organizaciji pomagali fantje, ki pripravljajo tudi festival Tepih na paleti. Imeli smo še predizbor za Rock Otočec, dokaj odmeven projekt, ki je letos drugič potekal tukaj.« 21. junija načrtujejo skupaj z društvom Mladina evropski projekt, kjer bodo nastopili domači in madžarski bendi. Skupno naj bi jih bilo osem, in če bo lepo vreme, bo dogodek na prostem.

Obenem bo to tudi neki konec šolskega leta, namenjen dijakom in učencem. Julija bodo osredotočeni na že osmi mednarodni festival Open Smile Jam v Dolini pri Lendavi. Festival bo trajal tri dni, med drugim bodo nastopile skupine The Southern Society iz Srbije, Cold Snap iz Hrvaške, Louder! iz Slovaške, Shabby Blues Band iz Madžarske ter pomurski zasedbi Bataljon in Eyecontact. Organizatorja sta Klub študentov Lendava in Društvo za napredek kulture, vstopnice pa so že v predprodaji. »Za avgust še ni dokončnega programa, a načrtujemo udeležbo pri projektu Poletje v Lendavi, kjer bodo različni dogodki. Mi se bomo verjetno tokrat koncentrirali na prostor pred Mansardo, če bo

slabo vreme, pa bomo imeli dogajanje v notranjih prostorih. Tu bodo razni športni in kulturni dogodki, tudi koncerti, mogoče še kakšne vodne igre. Vse z namenom, da malo popestrimo poletje in naredimo neki razvoj aktivnosti v Lendavi. Septembra pa je pač novo šolsko leto in tudi mi potem sezono začnemo znova.«

Pritegniti mlade tudi med tednom

Paller meni, da so mladi klub že sprejeli za svojega: »Fantje iz skupine OVP oz. Our Videos Productions so na primer tukaj predstavljali svoje filme, ki jih snemajo po Lendavi, in mi jim pri tem tudi pomagamo. Dajemo in posojamo jim opremo, ker imamo svojo. Tudi fantje, ki organizirajo Tepih na paleti, ter Gorgone pripravljajo tu svoje dogodke. Lahko rečem, da je klub resnično poln, ko se kaj dogaja. Vendar to velja za konec tedna. Med tednom pa je še vedno bolj tako tako. Po mojem veliko mladih še sploh ne ve, da smo odprti tudi med tednom. In ravno to je naš cilj pri odprtju terase: da bi mladi spoznali, da se tu vsak dan nekaj dogaja. S tem se bo povečal tudi obisk. Med tednom so naša ciljna pu-

blika seveda dijaki in tudi naše cene so primerne za dijaški in študentski žep. Obenem pa deluje tudi infotočka, kjer ponujamo različne informacije, ki so povezane z visokošolskim študijem in različnimi dijaškimi organizacijami.« Čeprav so primarna ciljna publika mladi iz Lendave, na njihove dogodke prihajajo tudi ljudje od drugod, tudi iz Maribora in Koroške. Zgodilo se je že, da je bilo med 200 obiskovalci samo 50 Lendavčanov, vsi drugi pa so bili od nekd drugod.

Klub študentov in Mladinski svet Lendava sta si že dolga leta želela svoje lastne klubske prostore, a jih prej ni bilo: »Take dogodke, kot jih imamo zdaj, smo takrat organizirali v lokalu Route 66 ali v Torcidi, zdaj pa lahko zares prvič rečemo, da so to 'naši' prostori. In to je po mojem v resnici tudi neki začetek. Upam, da se bo iz tega še kaj razvilo. Nočemo biti samo kot neka gostilna. Želimo res biti neki inkubator za mlade, ki se lahko tukaj družijo ter izražajo svoje ideje in želje.«

Razgrajanje in hrup?

Seveda ob delovanju kluba ni vse vedno postlano z rožicami, ampak se morajo v Mansardi tako kot marsikje po Sloveniji včasih ubadati z značilnimi težavami: »Kot na vsaki prireditvi ali 'fešti' se vedno najde kdo, ki je spil malce preveč. Večinoma so to ljudje, ki že prej pijejo nekje zunaj. Ampak ko je tu večja zabava, je za varnost poskrbljeno. Nekako poskušamo, da bi preprečili vstop takšnim, za katere že vnaprej vemo, da bi lahko povzročali težave. Ampak vedno se lahko kdo spre ali kaj podobnega. Saj ravno zato pa dajemo velik poudarek varnosti, da se to čim hitreje uredi in umiri.« Glede morebitnega hrupa ob koncertih so dogovorjeni z najbližjimi sosedmi, da najprej pokličejo njih, če jih kaj moti, in ne takoj policije: »Nekajkrat na leto tudi osebno obiščemo te sode, da se lahko v miru pogovorimo. Prav tako smo dogovorjeni s hotelom Elizabeta. Saj je pravzaprav njegov lastnik dal predlog za odprtje terase, nam pa je dejal, da mu je všeč, da se v Lendavi vsaj nekaj dogaja. Lahko pa poudarim, da smo v dobrih odnosih tudi z drugimi gostilničarji. Drug drugega obveščamo o svojih dogodkih, tako da si ne skačemo v zelje. Glede programa smo že dogovorjeni, kdo kdaj in kaj organizira, to pa je po moje smiselno in ugodno za vse.«

Tomo Köleš

knjigober

Barrington Patterson in Cass Pennant

One-Eyed Baz: The Story of Barrington »Zulu« Patterson, One of Britain's Deadliest Men*

(John Blake Publishing Ltd, 2013)

Dva velika nogometna navdušenca in obenem nekdanja huligana sta združila moči in izdala knjigo oziroma avtobiografijo enega izmed njih – Barringtona Pattersona – Zuluja, ki še dandanes velja za enega najnevarnejših Britancev.

Soavtor Cass Pennant je bil v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja član in vodja zloglasne

navijaške skupine Inter Firm City, ki je pesti stiskala za nogometni klub West Ham United. Potem ko je preživel strelski napad in zapustil skupino, se je odločil, da zapusti huliganske vrste in se poda v pisateljske vode. Postal je avtor in soavtor devetih knjig o huliganstvu in navijačih, vključno z avtobiografijo Cass.

Tokrat je na vrsti Zulu Patterson, ki je bil podobno kot Pennant član ene

izmed tako imenovanih »firm« in navijaških skupin, le da je sam deloval v Birminghamu in stiskal pesti za tam-

kajšnji nogometni klub. Toda njegovo življenje ni bilo tako zelo povezano z navijaštvom, svojo strast je namreč našel tudi v borilnih veščinah. Glede na to, da je odrasel na neprizanesljivih ulicah Handswortha, se je privadil na življenje, povezano s kriminalom in nasiljem. Tudi zaradi tega je v otroštvu v eni izmed nesreč postal slep na eno oko in takrat dobil vzdevek Enooki oziroma Kiklop. V nasprotju z večino ni dovolil, da ga to psihično uniči, in je namesto tega raje postal borec. Vsem, ki so se norčevali na njegov račun, je sčasoma vrnil z enako mero, le da je sam namesto jezika uporabljal pesti.

V najstniških letih se je Baz navadil na kriminal. Sčasoma je tako spremenil svoj slog in postal vodilna figura »FC's Zulu Warriors«, navijačev in

pretepačev, ki so pesti stiskali za Birmingham City. V osemdesetih si je večkrat prišel nasproti tudi s policijo, ko je bil odnos med etničnimi skupinami in drugimi prebivalci vse prej kot dober. Svoje frustracije je tako velikokrat sproščal v telovadnici in ringu, kjer se je preizkusil v kickboxingu in MMA-ju. V tem je leta 2008 postal »kralj ringa« in ohranil sloves enega najnevarnejših Britancev. Pred tem je leta 2006 nastopil pred kamerami v oddaji o navijaštvu, medtem ko ga je znani voditelj Danny Dyer leta 2008 v eni izmed svojih oddaj predstavil celo kot enega najbolj smrtonosnih Britancev.

Smiljan Kuhar

*Enooki Baz: Zgodba Barringtona Pattersona – Zuluja, enega najnevarnejših Britancev

Ženski nogomet vse bolj stopa v ospredje

Ker so dekleta zelo nadarjena!

Beltinske igralke na vrhu slovenske piramide – Članska ekipa ŽNK Teleing Pomurje neporažena v prvenstvenih in pokalnih tekmah

Brez ženskega nogometa, ki se zelo hitro razvija in ima vedno več oboževalk in oboževalcev, si športne pomladi ne moremo več predstavljati, še posebej v pokrajini ob Muri, kjer doživlja zadnja leta pravcati razcvet. Igralke ŽNK Teleing Pomurje iz Beltincev so namreč v nekaj zadnjih letih pustile za sabo vso slovensko konkurenco in osvojile vse možne državne naslove. Pa ne le med članicami, ampak tudi v mlajših kategorijah. Nogometno igrišče v Beltincih je dobesedno iz dneva v dan polno mladih nogometašinj, med katerimi so mnoge že okusile slast nastopanja v različnih reprezentančnih postavah. Zato igralke iz vzhodnega dela Slovenije upravičeno vlivajo svojim nasprotnicam strahospoštovanje.

Kar devet od desetih lovov v njihovih vitrinah

Za nogometašinjami Teleinga Pomurje je še ena uspešna sezona, saj so bila nedavno na zaključnem turnirju prva tudi njihova dekleta U-12, v finalu pokala na Ptujju pa so slavile igralke U-17. Tako so dokazale, da hočejo še naprej ostati v vrhu slovenskega žogobca. Pri tem je članska ekipa ŽNK Teleing Pomurje ostala neporažena neverjetnih 40 prvenstvenih in pokalnih tekem, kar znaša 3600 minut. V prvenstvu so dosegle kar 164 zadetkov, prejele pa so jih le 14. Iz vrst ekipe, ki je v zadnjih dveh sezonah v slovenskem ženskem nogometu osvojila vse, kar se je dalo, prihajajo prve tri strelke lige, ki so skupaj dosegle več kot sto zadetkov.

Na vrhu te lestvice je napadalka Tanja Vrabel. »To je prvenstvo presežkov. V članski konkurenci smo dosegle vse, pri čemer niti enkrat nismo izgubile tekme. To je plod čudovitega dela v klubu, trenerjev in drugih, ki se po svojih najboljših močeh trudijo, da damo na igrišču vse od sebe. Zdaj nas čaka daljši odmor, nato pa začnemo zopet trenirati na polno. Pričakujemo,

Dekleta ŽNK Teleing Pomurje so naš ponos. FOTOGRAFUA JURE ZAUNEKER

da se bomo uvrstile v drugi krog kvalifikacij za ligo prvakinj.«

Eden od poglavitnih tvorcev velikega uspeha je priljubljeni trener Bojan Jančar. »Ko sem v klub prišel pred dva letoma in pol, ni bilo vse tako, kot je danes. Prvo leto sploh nismo igrali v finalnem krogu, drugo leto pa so se dekleta zbrala v večjem številu. Videl sem, da rada trenirajo, da imajo talent. To se nam je kmalu obrestovalo. Tedaj sem rekel, da je lažje priti na vrh kot na njem ostati. S fantastičnimi igrami, ki so plod nenormalno dolgega treniranja, so dominirale vse prvenstvo. V drugem delu, ko je Mateja Zver odšla na Islandijo, so se nam pridružile mlade igralke, stare komaj 15 let, ki s svojim znanjem dokazujejo, da se za prihodnost tega kluba ni bati.«

Nepogrešljiv je tudi predsednik kluba Stanko Ivanušič. »Ponosen sem

tako na nogometašnje vseh selekcij, trenerje, upravo in čudovite starše, ki večkrat tedensko vozijo svoje otroke na treninge. Naš klub ni le ponos Beltincev, ampak tudi Pomurja in Slovenije. Vsem sponzorjem in donatorjem se iskreno zahvaljujem za pomoč, posebej še generalnemu sponzorju Teleingu, ki je finančno podprl klub, prispeval pa je tudi druge stvari za naše nemoteno delovanje. Zahvala gre tudi »motorju« tega kluba, njegovemu direktorju in odličnemu nogometnemu strokovnjaku Štefanu Kozicu, brez katerega bi si težko predstavljal delo kluba.«

Ta je povedal: »Čeprav sem v prejšnji sezoni dejal, da takega uspeha ni mogoče ponoviti, so me vse naše selekcije prijetno presenetile. Delamo dobro in tudi v prihodnje bomo nadaljevali v takem tempu, morda še bolje kot do-

slej. Zato bi rad prosil širšo pomursko javnost, da temu klubu čim bolj pomaga po svojih možnostih.« Tudi besede direktorja Teleinga Janeza Smolkoviča povedo mnogo: »Vsi v podjetju smo ponosni na ta dekleta, ki nosijo naše ime in dosegajo izjemne rezultate. Kot generalni pokrovitelji smo v bili v minulih dveh letih zares navdušeni nad njihovimi igrami. Ko vidimo, koliko mladih že trenira, smo veseli, zato bomo tudi v prihodnje ponosni pokrovitelji.«

Priložnost za promocijo ženskega nogometa

»Na razvoj ženskega nogometa pri nas gledam z velikim optimizmom. Zadnje čase se pojavlja vedno več novih okolij, kjer se dekleta vključujejo v nogometni šport. Temu je navsezadnje prilagojena tudi strategija, cilji

pa so jasni – doseči razmah ženskega nogometa. Povečati želimo bazo, pomembno pa je, da se z deklami dela strokovno in kakovostno. Ko nam bo to uspelo, bo imela precej od tega tudi reprezentanca, saj bo selekcija lažja, nabor igralcev pa širši,« poudarja Branko Gros, ki vodi komisijo za ženski nogomet pri NZS.

»Iskrene čestitke veljajo beltinskim nogometašinjam. To me niti ne preseneča, saj imajo odlično organiziran klub. Želel bi, da se v Sloveniji pojavi še kakšen tak klub. Avgustovski kvalifikacijski turnir za ligo prvakinj, ki bo v Pomurju, bo zahteven organizacijski zalogaj, a se ne bojim, da ga ne bi izpeljali tako, kot si želimo. S tem imamo že precej izkušenj. To je odlična priložnost za promocijo ženskega nogometa, ki jo moramo izkoristiti.«

Milan Jerše

Deseta obletnica smrti Ferija Maučeca

Še vedno živ spomin na izvrstnega nogometaša

Njegovih fantastičnih 191 zadetkov je rekord, ki ga bo v prvi slovenski nogometni ligi težko izboljšati – Bil je tudi odličen trener

Junija 2003 se je Ferijeva nit življenja nenadoma pretrgala. Rodil se je 26. septembra 1934 v Gančanih, kjer je preživel otroštvo in mladost. Prve nogometne korake je naredil v Beltincih, kmalu pa je zaigral v NK Mura v Murski Soboti, kjer je dosegel kar 191 zadetkov, kar je svojevrsten rekord, saj ga vse do danes nihče od nogometašev prve slovenske lige ni prekosil. Kljub številnim ponudbam najelitnejših klubov je ostal zvest domači pokrajini.

Po prenehanju aktivnega ukvarjanja z nogometom je bil trener večjega števila pomurskih in avstrijskih klubov, med njimi pa sta bila tudi Mura in Beltinci, s katerima je dosegel zavidljive uspehe. Bralce Vestnika in poslušalce Murskega vala je kot športni novinar in urednik vsak teden polnih 40 let seznanjal s športnimi dogajanjmi v pokrajini ob Muri. Poleg tega se je ukvarjal s športno publicistiko, saj je izdal vrsto obsežnih del z različnih področij športa. Njegov opus obsega kar 14 športnih publikacij. Za svoje športne dosežke in delo v športu je prejel tudi številna priznanja. Leta 1961 je bil izbran za najboljšega športnika Pomurja. Leta 1992 je prejel Bloudkovo plaketo, številna priznanja NZJ in NZS ter beltinsko in soboško občinsko priznanje.

S svojim delom je dal ogromen prispevek k razvoju športa v Pomurju. V zgodovino pomurskega in slovenske-

Pohodniki obujajo spomin na človeka, ki se je s svojimi velikimi dosežki zapisal v anale slovenskega nogometa. FOTOGRAFUI MILAN JERŠE

Tudi ob zdajšnji 10. obletnici je športna zveza Beltinci pripravila že tradicionalni Pohod po Ferijevi poti. Podali so se po njegovih priljubljenih poti od Beltincev do Lipovec in Gančan ter nazaj v Beltince.

Med udeleženci pohoda je bil kot vsakokrat doslej tudi stalni Ferijev spremljevalec in njegov veliki prijatelj Jože Horvat iz Beltincev. »S Ferijem sva začela hoditi po skupni poti neka štiri leta pred njegovo smrtjo. Vsako jutro sva se odpravila na že utečen sprehod, včasih celo tako zgodaj, da je bila zunaj še tema. Spomnim se, da so naju ob neki taki priložnosti ustavili policisti, ker so mislili, da sva ubežala prek meje.«

Feri je bil zelo natančen človek. Na dogovorjeno mesto je prišel vedno na minuto točno. Ob neki priložnosti sem bil »slučajno« točen tudi jaz. Tedaj sem kazalce na uri premaknil za pol ure naprej in mu očital, da je zamudil. Šele zvečer, ko je gledal TV-dnevnik, je opazil mojo prevaro. Sva se pa poznala že od prej, saj sva sodelovala pri NK Potrošnik Beltinci. Jaz sem bil takrat direktor kluba, Feri pa tehnični vodja. Zadnje sezono je postal trener in je v kvalifikacijah za obstanek v prvi ligi uspel v njej obdržati beltinske nogometaše. Nanj me vežejo lepi spomini.«

Milan Jerše

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

ga nogometa je zapisan za večno. Ob obletnici njegove smrti se v Beltincih vselej zberejo številni pohodniki, ki

želijo počastiti spomin na Ferija Maučeca, nekdanjega izvrstnega nogometaša, športnega delavca in novinarja.

Derbi kroga v 3. SNL vzhod pripadel gostom

Odranci pustošili v Beltincih

Vori načel mrežo domačega moštva – Rdeč karton Zlatarja prevesil tehtnico na gostujočo stran

Veliki derbi tretje lige med Beltinci in Odranci ne bi mogel priti v primernejšem trenutku. Oboji so bili pred srečanjem teoretično še v boju za prvaka, na lestvici pa sta nasprotnika ločili vsega dve točki v korist Beltinca. Gostje iz Odranc, ki so v odlični formi, saj so slavili na sedmih tekmah zapored, so dober niz rezultatov seveda želeli nadaljevati. Lepo vreme je v športni park v Beltincih privabilo okrog 1200 gledalcev, ki so videli vse,

Z osmo zaporedno zmago imajo Odranci še vedno teoretične možnosti, da osvojijo naslov prvaka v tretji slovenski nogometni ligi in napredujejo v drugo ligo, čeprav ima Farmtech Veržej tri točke prednosti.

kar nogomet lahko ponudi. Obe ekipi sta srečanje začeli nekoliko previdejše, morda odločilen trenutek srečanja pa je prišel v 30. minuti. Takrat so gostje izvedli hiter protinapad, Sreša pa je na robu kazenskega prostora nepravilno oviral Zlatar, ki si je prislužil neposreden rdeč karton. Gostje so prednost igralca več takoj unovčili in

Nogometaši Odranc (v rumenih dresih) so prevladovali na igrišču. FOTOGRAFIJA ERIK KAVAS

do konca prvega polčasa zadeli prek Vori in Tkalec ter si pred nadaljevanjem priigrali lepo prednost.

V drugem delu so varovanci Saše Fijavža brez težav nadzirali srečanje, v 67. minuti pa se je domačim igralcem ponudila lepa priložnost za znižanje izida. Na levi strani je prišel sam do strela z roba kazenskega prostora

Tkalec, toda vratar gostov Gönc je bil dobro postavljen in mreža Odranc je ostala nedotaknjena. Do konca srečanja so gledalci videli še jalove napade domačih igralcev in dva bliskovita napada gostov, ki sta jih s tretjim in četrtim zadetkom končala Gostan in Raduha. Gostje imajo z osmo zaporedno zmago še vedno teoretične mo-

žnosti, da osvojijo naslov prvaka, ki pa bo, kot vse kaže, romal v Veržej. Kot zanimivost dodajmo, da si je derbi v Beltincih ogledal tudi športni novinar in komentator Dejan Obrez, ki je bil z vidnim zelo zadovoljen, navdušile so ga predvsem polne tribune in ljubezen Pomurcev do nogometa.

Smiljan Kuhar

PNL

Nafta 1903 že prvak

Turnišče drugo – Kdo bo tretji

25. krog: Hotiza – Črenšovci 4 : 2 (Györköš 3, Čurin; Kolarič, Škafar), Permanens Kobilje – GMT Bogojina 0 : 0, Lesoplast Križevci – Nafta 1903 0 : 1 (Levačič), Kema Puconci – Turnišče 1 : 8 (Mikola; Zelko 4, Žalik 2, Horvat, Recek), Šalovci – Hodoš 1 : 4 (Grkinič; Toth, Sipos, Benkič, Ponač), Apače – Virs Bistrica 1 : 3 (Gašević; Zver 2, Šimonka), Tišina – Velika Polana 0 : 3 (Kranjec, Klujber, Žalik). Pari zadnjega kroga: Črenšovci – Tišina, Velika Polana – Apače, Virs Bistrica – Šalovci, Hodoš – Kema Puconci, Turnišče – Lesoplast Križevci, Nafta 1903 – Permanens Kobilje, GMT Bogojina – Hotiza.

M. J.

Nafta 1903	19	2	4	65	30	59
Turnišče	17	3	5	81	38	54
Črenšovci	16	2	7	73	43	50
Hotiza	16	2	7	65	41	50
Lesoplast	12	7	6	35	24	43
Bistrica	12	3	10	56	44	39
Kobilje	9	4	12	36	53	31
Hodoš	9	2	14	34	46	29
V. Polana	7	6	12	39	54	27
Kema	6	7	12	47	57	25
Tišina	6	7	12	45	59	25
Šalovci	5	8	12	28	57	23
Bogojina	6	4	15	30	57	22
Apače	5	3	17	33	64	18

3. SNL vzhod

Veržejci pred končnim ciljem

Odranci so se povzpeli na drugo mesto – Grad ugnal Rakičan, drugi remizirali

25. krog: Agroservis Beltinci – Odranci 0 : 4, Grad – Rakičan 3 : 1, Avto Rajh Ljutomer – Čarda 1 : 1, Šmarje pri Jelšah – Farmtech Veržej 0 : 0, Koroška Dravograd – Tromejnik G-Sukič 3 : 3, Aha Emmi Bistrica – Kovinar Štore 2 : 3, Zreče – Malečnik 1 : 4. Zadnji (26.) krog: Farmtech Veržej – Avto Rajh Ljutomer, Rakičan – Agroservis Beltinci, Čarda – Zreče, Odranci – Koroška Dravograd, Tromejnik G-Sukič – Aha Emmi Bistrica, Malečnik – Grad, Kovinar Štore – Šmarje pri Jelšah.

Usodna konca polčasov

Igrišče v Beltincih, 1000 gledalcev, sodnik: Aleš Fridl (Kozje). Strelci: 0 : 1 Vori (36), 0 : 2 J. Tkalec (45), 0 : 3 Gostan (84), 0 : 4 Raduha (86). Rumeni kartoni: Slavič, Šeruga; Raduha, Mlinarič, Vori. Rdeč karton: D. Zlatar (30).

Agroservis Beltinci: D. Vöröš, D. Zlatar, Šeruga, Šiško, Slavič (Berdin, 54), Smodiš, Kerec, J. Tkalec, Pejnovič (Smej, 74), Zelko (T. Krauthaker, 61), Kovač.

Odranci: M. Gönc, Mlinarič, Jerebic, Žerđin, Vori (Gostan, 69), Sreš (Balažič, 83), Matjašec, J. Tkalec (Graj, 78), Žnidarič, J. Gönc, Raduha.

Odločitev padla še v končnici

Igrišče pri Gradu, 150 gledalcev, sodnik: Samo Veselič (Maribor). Strelci: 1 : 0 Belna (27), 1 : 1 Špoljarič (65), 2 : 1 Ribaš (83), 3 : 1 Mi. Rogač (87). Rumeni

kartoni: Šprah, Sajko; Kalamar, Vouri, Piberčnik. Rdeč karton: Vouri (90).

Grad: Klemenčič, Dugonjič, Ma. Rogač, Šprah, Belna (Ficko, 89), Sukič, Ribaš (Mi. Rogač, 85), B. Krauthaker, Sajko, Kumer, Recek.

Rakičan: S. Gerendaj (Vuzem, 89), Vurcer, Rajnar, M. Bagari, A. Gerendaj (Vouri, 57), Lapoš, Botjak, Bencak, Godvaj (Vogrin, 82), Kalamar, Piberčnik.

Remi v derbiju

Igrišče v Šmarjah pri Jelšah, 200 gledalcev, sodnik: Želimirko Pavlovič (Krško). Rumeni kartoni: Polajžer, Kocuvan, Ropoša. Rdeča kartona: Mraz (88); Polajžer (77).

Veržej	16	2	7	57	31	50
Odranci	14	5	6	45	28	47
Beltinci	14	4	7	52	37	46
Šmarje	13	5	7	55	30	44
Dravograd	13	3	9	51	38	42
Ljutomer	9	8	8	25	27	35
Čarda	10	5	10	42	51	35
Tromejnik	10	4	11	54	49	34
Bistrica	9	5	11	29	35	32
Malečnik	9	4	12	33	40	31
Grad	9	2	14	37	46	29
Zreče	8	5	12	19	41	29
Rakičan	6	4	15	38	59	22
Kovinar	6	2	17	28	53	20

Farmtech Veržej: Andrejč, Pelc, Polajžer, Lovrec, Lukač, Kavaš (Kocuvan, 26), Kurbus, Trstenjak (Hodnik, 68), Kaučič, Karnet (Kosi, 85), Ropoša.

V Ljutomeru brez zmagovalca

Igrišče v Ljutomeru, 150 gledalcev, sodnik: Aleksandar Matković (Ravne na Koroškem). Strelca: 1 : 0 Jelen (30), 1 : 1 Flisar (88). Rumeni kartoni: Smolkovič, Žinko; Puhan, Z. Horvat, Recek.

Avto Rajh Ljutomer: Mlinarič, Bertalančič, Podgorelec, Majerič, Jelen (D. Vogrinec, 61), Žinko, T. Vogrinec (Bogdan, 53), Grizold, Ciglarič (Olečić, 53), Smolkovič, Kardinar.

Čarda: Šantavec, Recek, Flisar, Cifer, U. Pavel, Škafar, Z. Horvat, G. Pavel, Zadravec, Mauko, Puhan.

Od 0 : 3 do 3 : 3

Igrišče v Dravogradu, 210 gledalcev, sodnik: Borut Janžekovič (Ptuj). Strelci: 1 : 0 Pešl (6), 2 : 0 Pavličič (21), 3 : 0 Stefanović (28), 3 : 1 Kamenica (44), 3 : 2 Da. Čontala (48), 3 : 3 Kamenica (70). Rumena kartona: Potrč, Janža.

Tromejnik G-Sukič: Bohar, V. Horvat, R. Kous, Janža, Da. Čontala, Šnurer, M. Mešič, Kamenica, Potrč, Grah, Cener.

Milan Jerše

POMURJE.SI
BOLJŠA STRAN SPLETA

Pomurje	18	1	0	164	14	55
Rudar	14	1	4	78	30	43
Radomlje	13	0	6	83	48	39
Maribor	10	1	8	57	44	31
Jevnica	10	1	8	56	39	31
Dornava	6	1	12	30	76	19
Velesovo	5	1	13	36	93	16
Krka	4	1	14	29	96	13
Sl. Gradec	0	1	15	3	96	1

Ženski nogomet

Pomurke suverene

Velenjčanke druge

20. krog: Maribor – Telesing Pomurje 3 : 7 (0 : 3; Tanja Vrabel 4, Andreja Nikl 2, Kaja Eržen), Rudar Škale – Radomlje 5 : 1 (2 : 0), Krka – Jevnica 2 : 4 (2 : 0), Dornava – Velesovo Kamen Jerič 4 : 3 (1 : 2), prost Slovenj Gradec. Zadnji (21.) krog: Telesing Pomurje – Rudar Škale 11 : 0 (7 : 0; Tjaša Tibaut 3, Tanja Vrabel in Kaja Eržen po 2, Anja Prša, Špela Kolbl, Andreja Nikl, avtogol Maja Bric), Radomlje – Maribor 0 : 3 (0 : 1), Jevnica – Dornava 4 : 1 (2 : 1), Velesovo Kamen Jerič – Krka 4 : 1 (1 : 1), prost Slovenj Gradec. Najboljše strelke: 1. Tanja Vrabel, 44, 2. Tjaša Tibaut, 31, 3. Kaja Eržen (vse Telesing Pomurje), 29.

M. J.

Nogomet

Na vrhu Dobrovnik

Bakovci pred Serdico

29. krog 1. SML: Mura 05 – Celje 2 : 5 (Kozar, Pucko). Vodi Gorica (65), 14. Mura 05 (31).

29. krog lige U-14 vzhod: Šampion – Farmtech Veržej 3 : 2, Ljutomer – Kovinar Tezno 1 : 1, Pobrežje – Mura 05 0 : 0. Vodi Maribor (80), 5. Mura 05 (57), 9. Farmtech Veržej (41), 15. Ljutomer (13).

25. krog 2. SML vzhod: Farmtech Veržej – NS R. Koren Dravograd 1 : 8. 25. krog 2. SKL vzhod: Farmtech Veržej – NS R. Koren Dravograd 1 : 1. Skupna lestvica: 1. NS R. Koren Dravograd (130), 8. Farmtech Veržej (59).

25. krog MNL Lendava: Nafta veterani – Čentiba 4 : 1, Žitkovci – Mostje 1 : 3, Graničar – Kapca 3 : 2, Zvezda Dolina – Panonija Gaberje 1 : 3, Olimpija Dolga vas – Dobrovnik 0 : 1, Nedelica – Petišovci 3 : 0, Renkovci – Veterani Turnišče 3 : 1. Vrstni red: Dobrovnik, 65, Nedelica, 57, Mostje, 53.

28. krog 1. MNL M. Sobota: Lipa – Dokležovje 3 : 1, Radgona – Serdica Kl. Šinko 0 : 2, Gančani – Rotunda 1 : 0, Aqua Ižakovci – Bakovci 3 : 3, Bratonce – Cven 0 : 7, Goričanka – Cankova 7 : 0, Roma – Pušča 3 : 0. Vrstni red: Bakovci, 61, Serdica Kl. Šinko, 57, Cven, 54.

Milan Jerše

Zelkov memorial

Prva Panonska

Drugi so Odranci

Na zaključnem turnirju asfaltne lige Medobčinske zveze klubov malega nogometa Murska Sobota, ki je potekal na igriščih TVD Partizana, je med 14 moštvi prvo mesto zasedla Panonska MS. Izidi – polfinale: Mura-Krog – Odranci 1 : 2, Bangladeš MS – Panonska MS 4 : 5; za tretje mesto: Mura-Krog – Bangladeš 5 : 4, finale: Odranci – Panonska MS 3 : 4.

M. J.

12. Soboški tek za pomurski pokal

Najhitrejša Maja Mencigar

V članski konkurenci zmagal Madžar Zsolt Koszar – Domači adut Dejan Preindl tretji

Zavod za kulturo, turizem in šport je pripravil ob pomoči Združenja atletskih sodnikov Murska Sobota v športnem parku v Fazaneriji 12. Soboški tek, ki se točkuje za pomurski rekreativni pokal in akcijo Slovenija teče za zdravje. Najprej so na progah, dolgih od 200 do 2000 metrov, tekli osnovnošolci, člani so morali preteči 8 km, članice pa 6 km. Vmes je bil na sporedu tudi tek občanov in srednješolcev, še prej pa planinski pohod okrog Murske Sobote, dolg 8 km.

V konkurenci tekačev je bil prvi Madžar Zsolt Koszar, ki je razdaljo pretekel v 26 minutah in 48 sekundah. Drugi je bil njegov rojak Gabor Somogyi

V skupnem seštevku vodita Dejan Preindl (Prevozi bolnikov Bratonce) s 120 točkami in Katarina Sočič (ŠD Vaneča) s 143 točkami.

Tek članic in članov FOTOGRAFIJA JURE ZAUANEKER

(28:44), tretji pa Dejan Preindl (Prevozi bolnikov Bratonce), 29:36. Med devetimi članicami je bila najhitrejša Maja Mencigar (AK Panvita), 28:15, za njo pa sta se uvrstili Katarina So-

čič (ŠD Vaneča), 28:22, in Tadeja Rožič (AD Štajerska), 31:12. V teku občanov sta prednjačila Iztok Horvat (8:02) in Zala Janža (9:20), oba iz AK Panvita, v baby teku pa Adel Bajčinovič (Vrtec

Bakovci) in Zoja Kos (Vini Zezenje). Še zmagovalci med dečki in deklicami: Enej Kuzma (OŠ II M. Sobota), Lara Zelko (OŠ III M. Sobota), Aljaž in Larisa Utroša (DOŠ Genterovci), Marko

Miličević (ŠD Prosečka vas), Mía Žekš, Iztok Horvat, Zala Janža (AK Panvita), Robert Hahn (OŠ Sv. Jurij) in Sanela Sukič (OŠ Grad).
Milan Jerše

Sobota, 15. junija ob 17. uri: Tek okoli Bukovniškega jezera za pomurski pokal. Organizator: Zavod za turizem Dobrovnik. Informacije: 041 349 927, Elizabeta Horvat, e-pošta: turizem@dobrovnik.si.

Več informacij o prireditvah in vadbi na www.migajznami.si, kjer lahko tudi vpišete svojo prireditev ali vadbo.

kda, kaj, kje

Petek

Ob 18. uri v Lovskem domu Lendava konec občinskih športnih iger.

Sobota

Ob 8. uri v Športnem parku Beltinci nogometni turnir mlajših selekcij.

Ob 11. uri v ŠRC Grabe sklepni turnir MLMN na travi Križevci.

Ob 17.30 tekme 3. SNL vzhod: Farmtech Veržej – Avto Rajh Ljutomer, Čarda – Zreče, Rakičan – Agroservis Beltinci, Odranci – Koroška Dravograd, Tromejnik G-Sukič – Aha Emmi Bistrica.

Nedelja

Ob 9. uri pri brodu na Muri v Krogu sklepni konektedenski šahovski turnir ŠD Radenska Pomgrad.

Ob 10. uri 23. kolesarski maraton Ajda v Moravskih Toplicah.

Ob 14. uri kasaške dirke na ljutomerskem hipodromu.

Ob 17.30 tekme PNL: Črenšovci – Tišina, Velika Polana – Apače, Virs Bistrica – Šalovci, Hodoš – Kema Puconci, Turnišče – Lesoplast Križevci, Nafta 1903 – Permanens Kobilje, GMT Bogojina – Hotiza.

Radgonski rokomet

26. Memorial Mateja Klopčiča

Izbrana sedmerica najboljših v minuli sezoni

RK Arcont Radgona je organiziral že 26. Memorial Mateja Klopčiča – Dan radgonskega rokometu. Tradicionalni memorialni turnir v spomin na bivše igralce je namenjen predvsem družbenju različnih generacij radgonskih rokometashev. Odigrane so bile tri tekme, na katerih pa rezultat ni bil v ospredju. Najprej so na igrišče stopili najmlajši, igralci minirokometu. Pokazali so, kaj so se naučili v svoji prvi sezoni. Drugo tekmo so odigrali mlajši in starejši dečki, med katerimi se že kalijo prihodnji odlični rokometasi. V osrednji tekmi dneva so se igralci kadetske in članske ekipe pomerili z nekdanjimi igralci. Igralci obeh ekip so prikazali kar nekaj lepih akcij, ki so jih gledalci na tribunah nagradili z velikim aplavzom.

Zmagovalec seveda ni bil vprašljiv, saj veterani kondicijsko niso mogli dolgo slediti mladim igralcem.

Na tribunah se je zbralo lepo število gledalcev, med katerimi so bili aktivni in nekdanji igralci različnih generacij, starši, klubski funkcionarji in drugi, ki so tako ali drugače povezani s klubom. Druženje ljubiteljev rokometu se je po končanih tekmah preselilo pred dvorano, kjer so podelili nagrade 7 najigralcem sezone 2012/13. Izbrani so bili – minirokomet: Luka Kotar (OŠ Gornja Radgona), Kevin Rubin (Sv. Jurij ob Ščavnici); ml. dečki A: Jan Rozman; st. dečki B: Boštjan Šijanec; kadeti: Jure Kocbek; člani: Matevž Žunič; sedmi igralec: Martin Šijanec.

Niko Klun

Najboljši igralci z vodstvom in trenerji FOTOGRAFIJA DANI MAUKO

Mali nogomet

Lendava tretja

DP posebnih OŠ

DOŠ II Lendava, Zavod za šport RS Plavnica in Nogometna zveza Slovenije so bili organizatorji državnega finalnega prvenstva osnovnih šol s prilagojenim programom. V finalu je OŠ Jurčičevega Drejkca z Raven na Koroškem z 11 : 4 premagala ZUJL Levstikov trg Ljubljana, v tekmi za tretje mesto pa so učenci DOŠ II Lendava z 9 : 5 ugnali vrstnike iz Brežic. Pred tem so Lendavčani s 3 : 6 izgubili z Ljubljanačani, Korošci pa so bili z 8 : 1 boljši od Brežičanov. Pomerili so se tudi v žongliranju, kjer je bil s 124 dvigi najuspešnejši Tadej Stachel (Ravne na Koroškem), drugi pa je Lendavčan Alen Levačič (84).

M. J.

13. športne igre slovenskih šolarjev

Na 13. športnih igrah slovenskih šolarjev so med 13 občinami v Kopru zmagali mladi športniki Velenja. Ekipa športnikov Mestne občine Murska Sobota je s 40 športniki zasedla šesto mesto. Med pomurskimi športniki se je najbolje uvrstila Iva Gabor, članica TK Jakopina iz Murske Sobote, ki je zmagala v tenisu. Povedala je: »Uspeh sem po tihem pričakovala, toda v letu 2013 sem se morala bolj potruditi kot lani, ker je konkurenca iz leta v leto večja.« V atletiki je bil v teku na 100 metrov Žan Varga drugi, Marko Horvat pa tretji. V teku na 1000 metrov si je priboril srebrno medaljo Žan Kavaš, v skoku v daljino pa je bil Luka Žerjav drugi. V ženski konkurenci je bila na 100 metrov tretja Anja Zdravec. Na posnetku so športniki iz soboške občine. S. K. FOTOGRAFIJA STANKO KERČMAR

Ameriški nogomet že tretje leto v Lendavi

Silverhawkxi povsem dotolkli wolvese

V vrstah Ljubljančanov štirje Pomurci: Šadl, Copot, Pozdrec in Štumpf

Stadion nogometnega kluba Nafta v Lendavi se je že tretje leto za en dan spremenil v prizorišče ameriškega nogometa. Tokratni »Lendava Bowl III« je na tribune privabil nekaj manj kot 500 gledalcev, ki so videli zanesljivo zmago ljubljanskih silverhawksov, ki so tako že drugo leto zapored uspeli nadigrati volkove iz Budimpešte.

gostujočih igralcev za dalj časa tudi prekinjen, to pa je očitno bolj koristilo Ljubljančanom. Ti so namreč do konca polčasa izpeljali kar nekaj uspešnih akcij in semafor je pred nadaljevanjem kazal 28 : 7 v njihovo korist. Tudi drugi del srečanja je pripadel domačim, ki so Madžare na koncu ugnali kar s 57 : 14 in tako že drugič zapored zmagali na Lendava Bo-

manjših napak, uspešno ustavili tek Madžarov, na drugi strani pa smo v napadu uspešno dosegali prve zadetke, posebna moštva pa nasprotni ekipi niso dopustila dobrega izhodišča na igrišču.

Z igro Pomurcev sem zadovoljen, saj je Štumpf uspešno zadel iz vseh 7 strel na gol, Copot in Pozdrec pa sta zelo dobro izkoristila svoje minute na

Vesele slovenske ekipe po zmagi proti Madžarom s 57 : 14 FOTOGRAFIJA TOMO KÓLES

Srečanje so sicer bolje začeli gostje, ki so s hitrim »touchdownom« in uspešno izvedenim strelom povedli s 7 : 0. Toda to je bilo tudi vse, kar so gostje uspeli prikazati v prvem delu. Ta je bil zaradi poškodbe hrbtnice enega izmed

wlu. Gledalce je ves čas srečanja animiral komentator ameriškega nogometa Uroš Valant, pred začetkom srečanja pa je obe himni zapela Tjaša Šimonka.

»Zadovoljen sem, da smo osvojili lovoriko. V obrambi smo, razen nekaj

igrišču. S svojo igro sem tudi relativno zadovoljen, je pa seveda še prostor za napredek,« je po srečanju dejal Andrej Jan Šadl, najizkušenejši od pomurskih igralcev.

Smiljan Kuhar

V Beltincih smo lahko spremljali zanimive borbe mladih judoistov. FOTOGRAFIJA MILAN JERŠE

Mednarodno tekmovanje v judu

Ekipno zmagali Ljutomerčani

107 tekmovalcev iz desetih klubov Slovenije in Avstrije

Judo klub Klima center Tratnjek Beltinci je pripravil 4. mednarodno tekmovanje za pokal Beltincev, ki je privabil v športno dvorano beltinske osnovne šole 107 tekmovalcev iz desetih klubov Slovenije in sosednje Avstrije. V ekipni konkurenci so imeli največ uspeha predstavniki TVD Partizana Ljutomer, do petega mesta pa so se zvrstili JK Lendava, KBV Lendava, Velenje in JK Beltinci.

Zmagovalci med mladimi Pomurci – cicibani U-8, do 22 kg: Žiga Zver (Beltinci), U-10, do 22 kg: Rok Mujdrica (KBV Lendava); do 28 kg: Maj Mlinarič (Lendava); do 30 kg: Kaja Bale (Beltinci). Ml. dečki, do 30 kg: Luka Podgorelec (KBV Lendava); do 34 kg: Nino Lipuš (KBV Lendava); do 42 kg: 1. Nino Imre. Ml. deklice, do 36 kg: Tamara Ferencek (Len-

dava). St. dečki, do 34 kg: Gabriel Zadravec (Beltinci); do 38 kg: Mitja Virag (Beltinci); do 46 kg: Nejc Mlinarič (Lendava); do 50 kg: Gašper Rudolf; do 55 kg: Jaša Pihlar (oba Ljutomer); do 60 kg: Benjamin Kerman (Beltinci); do 66 kg: 1. Grega Kotnjek (Lendava); nad 66 kg: Sebastjan Zver (KBV Lendava). St. deklice, do 36 kg: Tamara Ferencek (Lendava); do 40 kg: Eva Lepoša (KBV Lendava); do 52 kg: Nina Magdič (Ljutomer). Ml. kadeti, do 46 kg: Marko Halas; do 66 kg: Uroš Vozlič (oba Ljutomer); do 73 kg: Peter Pal (KBV Lendava); do 81 kg: Alen Tibaut (Ljutomer). Ml. kadetinja, do 36 kg: Ema Markoja; do 40 kg: Emina Mahić (obe Lendava); do 57 kg: Hanna Mazouzi (Ljutomer).

Milan Jerše

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

www.pomurje.si

teden v številkah

Karate

SP v Portorožu – športne borbe, veterani, 36 do 41 let: 2. Andrej Husar; 46 do 51 let: 3. Jože Bernjak in Alojz Cener; članice, nad 69 kg: 5. Jasmina Hajdinjak. Kate, člani: 6. Aleš Kuronja, vsi KK M. Sobota.

Odbojka na mivki

Turnir evropske lige v Montpellieru – kvalifikacije za finalni del: Sara Sakovič-Tamara Borko (Slovenija, Kema Pucenci) – Nilsson-Yoke (Švedska) 3 : 2; 1. krog: Sakovič-Borko – Grässli-Goričanec (Švica) 1 : 3; repasaž: Sakovič-Borko – Klopff-Teufl (Avstrija) 0 : 3. Naši reprezentantki sta bili 13.

Strelstvo

19. tradicionalno tekmovanje z MK-puško za pokal Dobrovnika (15 ekip iz dveh držav) – ekipno: 1. Nagykanizsa, 818, 2. Turnišče, 810, 3. Ljutomer, 794; posamično: 1. Ferenc Havasi (Zalaegerszeg), 280, 2. Petra Vernik (Presika), 277, 3. Jože Babič (Jezero Dobrovnik), 275.

Atletika

18. mednarodni miting v Velenju – 1500 m: 1. Amela Terzić (Srbija), 4:12,52, 6. Sonja Roman (Slovenija), 4:17,07.

DP veteranov v peteroboju (kladivo, krogla, disk, kopje in gira), žalec: 4. Zdravko Mauko (ŠD Radenci), ki je bil drugi v metu kopja in tretji v suvanju krogle.

DP osnovnih šol s prilagojenim programom, žalec: 1. Jasmina Baranja v skoku v daljino z osebnim rekordom 4,03 m, 5. Timotej Vegič (oba OŠ IV M.

Sobota) v teku na 1000 m z osebnim rekordom 3:20,20.

Čezmejno sodelovanje osnovnih in srednjih šol iz Lendave in Lentija (deve mešanih ekip): 1. ekipa D, 38 točk, 2. ekipa A, 35, 3. ekipa G, 34.

Plavanje

Mednarodni miting, Gradec (469 tekmovalcev iz desetih držav): 1. Kaja Lepold v svoji starostni kategoriji je bila z odličnim časom 29,06 na 50 delfin (29,06) in z 1:05,50 na 100 m delfin v poklicana v reprezentanco.

Tenis

Mednarodni turnir, Maribor – osmina finala: Tomislav Ternar (Beltinci, Branik MB) – Masar (Slovaška) 6 : 4, 4 : 6, 6 : 4; četrtfinale: Ternar – Brunner (Avstrija) 4 : 6, 2 : 6; 1. kolo dvojic: Ternar-Bedene – Gaicha (Argentina)-Uspensky (ZDA) 5 : 7, 4 : 6.

Mednarodno tekmovanje gluhih in naglušnih, Nove Zamkyh na Slovaškem (tekmovalci iz šestih držav) – finale: Marino Kegl (M. Sobota, ŽTK Maribor) – Pavlovič (Slovaška) 6 : 0, 6 : 0.

DP za dekleta do 16 let, Radomlje – polfinale dvojic: Iva Gabor iz Kroga (TK Jakopina)-Ana Šterman iz Banovec (TS Ljutomer) – Nika Kozar (TK Kranj)-Zala Dovnik (ŽTK Maribor) 5 : 7, 1 : 6. Tako sta mladi Pomurki zasedli tretje mesto.

Šah

Mitropa pokal, Meissen v Nemčiji (deset reprezentanc): 1. Hrvaška, 22, 6. Slovenija, 17. V naši reprezentanci je igral tudi mladi mojster Boris Markoja iz Turnišča, član ŠD Radenska Pomgrad, ki je v

devetih partijah proti močnejšim nasprotnikom zbral 2,5 točke.

Mesečni mladinski turnir ŠD Radenska Pomgrad, M. Sobota (14 igralcev): 1. Andre Meglič, 2. Jaka Meglič, 3. Hana Nemeč, 4. Enej Meglič, vsi po 5 točk, 5. Fabijan Marič Vild, 4,5.

Klubske prvenstvo ŠK G. Radgona: 1. Silvester Puntigam, 7, 2. Dare Dvanajščak, 6, 3. Matjaž Husar, 5.

Judo

DP osnovnih šol, Koper (118 tekmovalcev), Koper: 1. Jan Lukač (42 kg), 3. Aleksander Ferenčak (55 kg), oba OŠ Bakovci.

Turnir JK Poly team, Ljubljana, U-12: 1. David Žido (do 30 kg), Blaž Kuplen (do 42 kg) in Kaja Šooš (do 36 kg), 2. Vid Lunžnik (do 42 kg), 3. Jakob Cirkvenič (do 42 kg), vsi JK M. Sobota.

Hokej na travi

Najboljši igralec nedavno končanega DP je Robert Mesarič, najboljši vratar je Jernej Vučko, najboljša strelca z osmimi zadetki pa sta Martin Mesarič in Boštjan Stanko, vsi HK Lipovci. V ženski konkurenci je najboljša igralca Tanja Könye, najboljša strelca Petra Dervarič, najboljša vratarka pa Sandra Dervarič, vse HK Moravske Toplice.

Shotokan karate

Šolsko DP, Ig – osnovne šole (23 ekip): 1. Ig, 6. G. Petrovci, 10. Grad, 11. Kuzma, 12. Cankova. Srednje šole (šest ekip): 1. Srednja poklicna in tehniška šola M. Sobota. Posamično: 1. Zarja Škaper (Grad), Maja Sukič (G. Petrovci), Kevin Šarkezi (SPTS M. Sobota) v katah in kumiteju

ter Boris Horvat (Kuzma) v kumiteju, 2. Filip Horvat (Cankova), Sara Serec, Nisa Čahuk, Aleš Korpič (vsi G. Petrovci) in Patricia Horvat (Cankova), 3. Maša Sukič (G. Petrovci), Liza Kislak (Sv. Jurij) in Sabrina Šarkezi (Grad) v katah in kumiteju, 4. Aleš Korpič (G. Petrovci) in Boris Horvat (Kuzma) v katah.

Triatlon

Za pokal Slovenije in Alpe Adria, Portorož (200 tekmovalcev iz več držav) – veterani I: 9. Slavko Vukan; veterani III: 5. Mojmir Ocvirk, oba Team Turbo Tropovci.

Košarka

Drugi del 1. SKL vzvod A-1, U-12, turnir v M. Soboti: Radenska Creativ Sobota – Sani Bistrica 49 : 13, Radenska Creativ Sobota – Rogaška Crystal 43 : 23. Turnir v Sl. Bistrici: Sani Bistrica – Radenska Creativ Sobota 21 : 86, Radenska Creativ Sobota – Rogaška Crystal 45 : 41. Najboljša strelca Sobočanov: Domen Žiško (57), Matic Lalovič (50).

Kolesarstvo

32. Maraton Franja na 156 km (1720 tekmovalcev): 1. Andrea Chiminello (Italija), 29. Dušan Hajdinjak (Team Turbo Tropovci), četrti v kategoriji 40 do 44 let.

DP v kronometru na 18 km, Ljubljana – amaterji: 1. Matej Fujs, 24:45,5, 10. Primož Obal; master C: 2. Dušan Hajdinjak, vsi Team Turbo Tropovci; ml. mladinci: 17. Žiga Horvat, 26. Matej Škafar, oba KK Tropovci.

7. kolesarski maraton BTCiklin, M. Sobota – 54 km: 1. Žiga Horvat; 30 km:

1. Darko Šek; družinska proga na 14 km: 1. Perkičevi. Najmlajša kolesarka: 4-letna Zoja Kos; najstarejši kolesar: 82-letni Marjan Starovasnik.

Akvatlon

DP osnovnih šol, Ljubljana – st. deklice: 4. Megi Tinev, 6. Zoja Tot, obe OŠ I M. Sobota; st. dečki: 7. Jaka Ambruš (OŠ II M. Sobota), 8. Marko Štihec (DOŠ I Lendava).

Konjenišvo

Kasaške dirke, Krško – 1. dirka: 2. Pinter (Jože Osterc), 1:17,6, 3. Riki Way (Davorin Puhar), 1:17,7; 2. dirka: 2. Jasa GL (Dušan Zorko), 1:18,0, 3. Itty (Mitja Slavič), 1:19,4; 3. dirka: 1. Defender MS (Marko Slavič), 1:14,6, 3. Leonidas (Rene Hanžekovič), 1:15,0; 4. dirka: 2. Renta (Franc Cimerman), 1:18,7; 5. dirka: 1. Dejavo MS (Mitja Slavič), 1:14,8, 3. Fortuna HD (Daniel Heric), 1:16,0; 6. dirka: 1. Meneš (Jože Sagaj ml.), 1:17,1; 7. dirka: 2. Defender MS (Marko Slavič), 1:16,2, 3. Leonidas OZ (Rene Hanžekovič), 1:15,8, vsi KK Ljutomer.

Balinanje

Regijsko tekmovanje upokojencev, Lendava – ženske: 1. Bakovci, 2. G. Radgona, 3. Turnišče; moški: 1. G. Radgona, 2. Bakovci, 3. Lendava.

Invalidski šport

Tekmovanje ŠD cerebralne paralize Žarek v pikadu v Mariboru (26 tekmovalcev): 5. Radojka Dervarič, 515, 12. Robi Kuzma, 386, oba Pomurje. Pripravil Milan Jerše

Tabori, delavnice, počitnice ...

Vsega po malem za vse radovedneže

Od grajskih do srednjeveških, športnih, glasbenih, gledaliških in še kakšnih taborov – Počitnice bodo pestre

Tok, tok! Kdo pa trka? Ooo! Pred vrati je čas za prosti čas! Junij je tu, šolske torbe bodo počasi pristale v kotu in nekaj časa mirovale. Kaj pa otroci? Niti slučajno, jih slišim, kako kričijo v en glas ... No, pa da vidimo, kje bodo poleti otroci sproščali svojo energijo.

V ponudbi so grajski, športni in še kakšni tabori, ustvarjalne, glasbene ali gledališke delavnice ter glasbene in poletne šole. Skratka – počitnice bodo pestre. Sploh če staršev ne bo zraven ...

Košarka, rokomet in nogomet

Za vse, željne žoge in skupinskih športov, bodo v Murški Soboti Košarska poletna šola, Rokometni tabor in Murin nogometni tabor. Vsi bodo v istem času med 1. in 5. julijem, košarski na osnovni šoli I, namenjen pa fantom in dekletom, rojenim leta 1999 ali mlajšim. Rokometnega prav tako za dečke kot za deklice pripravlja Rokometni klub Pomurje, otroci pa naj bodo rojeni leta 2004 ali starejši.

Tabor in počitnice v rakičanskem dvorcu

Tabor v Dvorcu Rakičan je že tradicionalen, letos z manjšimi spremembami, a s približno isto vsebino. Za tiste med šestim in 14. (letom, da ne bo pomote) pripravljajo tako počitnice kot tabore, letos malo bolj angleško naravnane, saj bodo mlade spodbujali k uporabi angle-

škega jezika. Drugače pa bodo tako počitnice (to pomeni, da otroci popoldan odhajajo domov) kot tabori (varstvo je 24-urno in traja en teden) ponujali ples, petje, jahanje, ustvarjanje, kopanje, pravno prekmurskih dobrot pa tudi postavitev taborniškega ognja in streljanje z lokom. Termine tako za počitnice kot za tabore v Dvorcu Rakičan so organizatorji razporedili čez ves julij in avgust, počitnice trajajo od ponedeljka do petka, tabori pa od nedelje do sobote. Tiste nadobudneže, ki bodo imeli v Rakičanu počitnice, bodo sprejemali med 6.30 in 8.00 zjutraj, zabavali pa se bodo vse do 15.00, najdlje pa do 16.30, ko bodo spet v objemu staršev. Poskrbljeno je tudi za hrano in napitke; za tiste otroke, ki bodo na taborih, pa bo lepo, če bodo imeli s seboj tudi kolo in čelado.

Po srednjeveško na negovskem gradu

Grajski tabor pripravljajo tudi na negovskem gradu, od 26. pa do 29. junija pa bo čisto pravi srednjeveški. Med 9.00 in 19.00 bodo štiri dni vitezi in grajske gospodične – tisti med sedmim in 14. letom – z Lady Martino na grajskem dvorišču počeli čuda stvari. Prvi dan bodo najprej oblekli kostume, nato spoznali opremo in delali v obrtniški delavnici, pomerili pa se bodo tudi v spretnostnih srednjeveških igrah. Naslednji dan jih čakajo predstavitve viteške opreme, spoznavanje orožja in srednjeveške vojne taktike,

nato pa si bodo orožje še izdelali in se učili mečevati s ščiti. Tretji dan bodo priprava na lov, poskusi z lokom in tarčo, delavnica za izdelavo lokov in puščic, za nameček pa še lov v gozdu. Za konec si bodo zadnji dan otroci izdelali minikata-pult ali fračo, pripravili ogenj in srednjeveško pojedino, nato pa kot krona tabora sledi še – viteški turnir.

Tudi gledališki oder kliče

Vzgojno-izobraževalno društvo Radovednež, ki je vseslovensko društvo, a ima sedež v Puconcih, bo prav tam – v domu Štefana Kuzmiča – pripravilo poletne gledališke delavnice. Otroke od prvega do devetega razreda osnovne šole lahko na spletni strani Radovedneža vpišete v tri termine: od 8. do 14. julija, od 15. do 21. julija in od 19. do 25. julija. Med 9.00 in 16.00 bodo »delali« (varstvo pa imajo že od 7.00 zjutraj), in sicer vse mogoče: otroke čakajo improvizacije, učenje giba v prostoru, Vito Vratarič, ki ima z gledališko igro ne le izkušnje, ampak tudi neformalno izobrazbo, pa bo z njimi po gledališko obdeloval tako umetnostna kot neumetnostna besedila. Ob koncu vsake delavnice bodo v nedeljo ob 18.00 tudi odprte produkcije.

Poletna glasbena šola

Tudi letos bo v Radencih v organizaciji gornjeradgonske glasbene šole 4. mednarodna poletna šola za sakso-

fon, trobento in kitaro. Vsako leto so imeli okrog 100 udeležencev, saj pripeljejo v Radence res dobre predavatelje tako za klasični kot džezsaksofon pa za kitaro, trobento in komorno igro. Šola bo od 19. do 23. avgusta, prijave pa zbirajo do zasedbe prostih mest ali do konca julija. Ciljna skupina poletne glasbene šole pa so začetniki, amaterji v pihalnih godbah, učenci nižjih glasbenih šol pa tudi dijaki srednjih. Prav tako so dobrodošli študenti, profesionalni glasbeniki ter učitelji in profesorji omenjenih glasbil.

Počitniško-delovno v Hiši Sadeži družbe

V soboški Hiši Sadeži družbe prav tako pripravljajo tabore že za malo mlajše. Sploh prvi tabor bo namenjen otrokom od tretjega do šestega leta, pripravili pa ga bodo med 1. in 5. julijem od 9.00 do 12.00. Prvo uro ali dve bodo ustvarjali, vse skupaj prepletli tudi s telovadbo in jogo za otroke, zadnjo uro druženja pa si bodo skupaj pripravili tudi malico. Za malo starejše – od sedem do deset let – pripravljajo delavnice od 5. do 10. avgusta, prav tako med 9.00 in 12.00, ki bodo v ekovzdusju in stilu zdravega življenja ter seveda prostega časa. Na delavnice bodo sprejeli 15 otrok, prijave zbirajo do 27. junija, in če bo prijav za prvi tabor več, kot je prostih mest, bodo tretji teden julija pripravili še en tabor.

Ekopolžki in Kmica

Na soboški tretji osnovni šoli bo med 26. in 28. junijem spet čas za ekološki mladinski raziskovalni tabor Polžek. Imate od osem do 13 let in vas zanima raziskovanje, kmetovanje, ekološko kmetijstvo pa varna in zdrava hrana ter kako jo pridelati? Potem ste pravi za »polžke«. Največ 20 udeležencev bodo sprejeli, organizator pa je soboška Zveza za tehnično kulturo Slovenije. Ta zveza skupaj z astronomskim društvom Kmica pa ponovno pripravlja tudi astronomski mladinski raziskovalni tabor Kmica, ki bo med 1. in 6. julijem na Osnovni šoli Gornji Petrovci. Za starejše od 14 let, ki jih zanimajo čari vesolja, pa pripravljajo astronomsko raziskovanje. Obljubljajo spoznavanje mističnosti vesolja, osnov astronomije pa tudi malo bolj zemeljskih radosti, beri: naravnih lepot Goričkega.

Oratoriji

Kot že nekaj let bodo med poletnimi počitnicami otroke po vseh večjih pomurskih župnijah zaposlili tudi oratoriji. Animatorji na oratorijih imajo ponavadi polne roke dela z mladimi nadobudneži, pripravijo jim verske vsebine, za sprostitev pa dejavnosti, ki enostavno ne morejo brez otrok (otroci pa ne brez njih): športne, zabavne, včasih pa tudi kakšen izlet.

Vida Toš

Ne dovolite, da komarji zmotijo idilo

Bližajo se dopustniški dnevi in z njimi vsaj nekoliko več prostega časa, ki kar vabi, da ga preživimo na prostem. Le kaj je lepšega kot posedeti v senci ali se podati na sprehod?

A to idilo nemalokrat zmoti nadležen mrčes, med katerim v zadnjih letih veliko pozornosti vzbujajo tigrasti komarji.

Kaj so tigrasti komarji

Tigrasti komar je poznan po izredno bolečem pikju in je prenašalec nevarnih bolezní. V zadnjih nekaj letih se je pojavil skoraj po vsem svetu, v Sloveniji se širi z goriškega in koprškega območja. Pojavlja se od aprila do konca novembra in se samice, ki pikajo, pripravljajo na zimsko spanje. Tigrasti komarji, ki so ime dobili po svojih temnih in belih progah po telesu, so izredno trdoživa vrsta mrčesa, ki se zelo dobro prilagodi novemu podnebnju. Tako brez težav preživijo tudi dolge mrzle zime.

Zakaj tigrasti komarji vzbujajo takšno pozornost

Bistvene razlike med navadnim in tigrastim komarjem ni, le da so ti zadnji zelo nadležni in imajo boleč pik. Značilnost tigrastega komarja je tudi ta, da je dnevni ko-

mar. To pomeni, da pika ves dan, medtem ko navadni komarji pikajo le zjutraj in zvečer. Hkrati je zanimivo, da tigrastih komarjev običajno ne slišimo, prav tako so zelo slabi letalci, zato se zadržujejo pri tleh.

Prenašalci bolezní

Da so tigrasti komarji prenašalci smrtonosnih bolezní, je pretirano govoriti, res pa je, da prenašajo kar nekaj bolezní. Trenutno je »najpopularnejša« chikungunya, virusna okužba, ki jo povzroča virus chikungunya. Opisujejo tudi bolezní, kot so vročica zahodnega Nila, denga in rumena mrzlica. Pojavi se vročina, bolečine v mišicah in sklepkih, lahko se pojavijo tudi izpuščaji po okončinah in trupu.

Vendar za zdaj razen nadležne bolečine, rdečine in srbenja, ki so posledica pika tigrastega komarja, v Sloveniji ni bilo opaziti bolezní, ki bi jih sicer ta komar lahko prenašal.

Kako se ubraniti tigrastih komarjev

Najboljša obramba pred tigrastimi komarji je preventiva.

- Med gibanjem na prostem nosite oblačila z dolgimi rokavi in hlačnicami.

- Uporabljajte mrežo proti komarjem.
- V neposredni bližini svojega bivališča očistite okolico, zlasti morebitne luže, posodice z vodo, odpadne gume, žlebove, kanale in druge prostore, kjer bi se lahko razvijale ličinke. Pozorni bodite tudi na morebitne vodomete ob hišah, ribnike in bazene, kjer voda stoji.
- Uredite ustrezno zaščito proti komarjem (dobro zaprti prostori ali prostori z mrežami proti komarjem), saj so tigrasti komarji relativno slabi letalci.

Kaj lahko ponudijo Pomurske lekarne

Za preprečevanje pikov uporabljamo repelente, zaščitna sredstva, ki na koži izhlapevajo in ustvarjajo vonj, ki odganja komarje, klope in drug mrčes.

Repelenti so lahko rastlinskega izvora (vsebujejo eterična olja) ali s kemično učinkovino (DEET - dietiltoluamid). Repelentno učinkovitost imajo citronela, cedra, verberna, sivka, bor, cimet, rožmarin, bazilika, pimet, česen, poprova meta, evkaliptus, vendar so manj učinkovite kot DEET, v boju s tigrastimi komarji pa velikokrat prešibke.

Koncentracija DEET v izdelkih je lahko od 10- do 30-odstotna in od tega je odvi-

sen čas učinkovitosti. Za zaščito pred tigrastimi komarji se priporočajo izdelki z vsaj 30-odstotno vsebnostjo DEET.

Repelent je treba nanesti na vse nepokrite dele telesa, razen ustnic, nosnic in okolice oči (pri otrocih bodimo pozorni, da zaščitnih sredstev ne vnašajo v oči ali usta). Nanesti ga je treba v zadostni količini in po navedenem času učinkovanja nanos ponoviti. Ob močnem vetru, veliki zračni vlažnosti in znojenju je treba repelente nanašati v krajših časovnih razmikih. Prav tako se ponovno nanese po kopanju in čez zaščitno sredstvo za sončenje ali nego kože. Repelenti so na voljo v lekarnah brez recepta in so najrazličnejših oblik (kreme, pršila, losjoni, tekočine, geli).

Ob kopici izdelkov, ki so na voljo, verjamem, imamo premoč nad tigrastimi komarji! Zato se nam oddihu v naravi ni treba odreči, pa tudi družbe komarjev nam ni treba trpeti.

Polonca Fiala, mag. farm.
Pomurske lekarne

POMURSKE LEKARNE

Prosti čas z otroki

Zabava, zabava in še enkrat zabava

Kam v Pomurju po zabavo, sprostitev ali kar tako z otroki – Pogled prek mej na izletniške ideje – Od dinosavrov do čokolade

FOTOGRAFIJA NATAŠA JUHNOV

Imate otroke. In imate prosti čas. Potem imate res srečo. Sploh, če so še majhni palčki ali če jih imate več. A otroci rastejo in z njimi raste tudi količina prostega časa. Vsaj načeloma. No, torej, kar naenkrat se znajdete iz oči v oči z uro ali dvema prostega časa. Ali imate prazen urnik (beri – brez službenih ali s širšo družino povezanih obveznosti) celo ves konec tedna. Pa še en ne tako nepomemben podatek – ste iz Pomurja. Kam se boste dali?

Narava je prva

Tudi če živite v družinski hiši z vsaj majhnim vrtom ali dvoriščem, sploh pa če prebivate v stanovanju, boste z otroki radi malo pobegnili in vsaj za urico zamenjali sceno. Vsem bo dobro delo. Če imate radi naravo (in kdo je nima?), če se radi sprehajate, kolesarite ali namakate v termah, potem je Pomurje pravo za vas. Tega imamo na

pretek. Urejenih gozdnih, učnih in ne vem kakšnih še poti je pri nas res veliko. Da o tem, da se enostavno odpeljete do prvega gozda, ustavite in greste na sprehod za nosom, sploh ne govorimo. Otroci obožujejo tudi živali, tudi tukaj smo zadeli terno. Vsaka turistična (ali neturistična) kmetija jih ima in prav vsi vam jih bodo z veseljem pokazali. Nekatere lahko otroci tudi prijemajo, a da ne bo kakih neprijetnosti (beri pasjih ugrizov, tekanj pred kravami ali konjskih brc), raje počakajte in za dovoljenje poprosite lastnike. V Pomurju, natančneje v Boračevci v Občini Radenci, lahko otroci vidijo tudi kakšne druge živali, ne le domače ali tiste, ki so domena naših kmetij. Če imate otroke, ste tam gotovo že bili, tako da o tem ne bomo trtili besed, mogoče le to, da so bogatejši za dve novi vrsti živali – opice makak in kapibare.

Prav tako so po Pomurju kar posejane terme, za vsak letni čas in okus lahko izbirate sebi in svojim plavalčkom primerne. Če vaša družina spada med kolesarske navdušence, imate prav tako srečo, saj je urejenih kolesarskih poti vsak dan več.

A zaplete se – kje druge kot – pri vremenu. Če je zima, nekatere dejavnosti v naravi odpadejo. Če je dež, gremo ven, v luže, a pol ure, pa smo naokrog. Kaj pa zdaj? No, zdaj smo pa v godlji. Ne veliki, a vseeno. Tukaj pa nam dejstvo, da smo v Pomurju, prav nič ne pomaga. Nasprotno.

Igralnice v nakupovalnih središčih

V Pomurju imamo dve. A obe imata veliko pomanjkljivost – starši nismo zaželeni. Saj ne, da bi imeli veliko željo spuščati se do onemoglosti po to-

boganih in skakljati po trampolinah, a če bi radi prosti čas preživeli skupaj z malimi nadobudneži, ne bo šlo. Včasih je mogoče res priročno, da se mulca za kakšno uro znebiš in med tem skočiš v trgovino ali na kavo, a tega nekateri starši nočemo prepogosto početi. Iz različnih razlogov, mogoče tudi zato, ker smo prepričani, da če se odločiš, da boš prosti čas danes preživel z otroki, ga potem hočeš tudi v resnici preživeti z njimi. Če ne, bi šel pač raje v kino, otroke pa pustil doma. No, in če zunaj dežuje, vi pa otrokom ne dovolite več skakanja po domačem »trampolinu« (beri: postelji in kavču), vas zagradi totalna želja po druženju z otroki, potem ... malo zlobni bodo rekli: sedite v kot in počakajte, da vas mine. Mi pa priporočamo (ker otrok zagotovo ne bo minila želja po divjanju), da se odpeljete v Maribor. Maribor? Tam je namreč ena večjih pokritih (imajo pa tudi zunanje

igralne površine) igralnic, kjer so starši lahko skupaj z otroki. Sicer avtorica ne zagotavljam, da boste tam preživeli več časa z otroki, a vsaj to možnost imate. Če so še premajhni za samostojno plezanje in divjanje, jih boste tako ali tako morali spremljati. Če pa so že večji, bodo prav tako kdaj pa kdaj pritekli k vam – če ne drugega, »nafehtat« kakšno kokto. Pa šalo na stran. Bumbar (tako so poimenovali omenjeno halo, polno najrazličnejših plezal, igral, toboganov, trampolinov in podobnega) ponuja tudi prostore za igre z žogo, kjer se lahko vključite starši, pa avtomobilčke na žetone, kjer je skoraj nujno, da jih nadzorujete. Če pa jih (ob taki ponudbi za divjanje je verjetnost zelo majhna) morebiti zagradi, da bi se pa prav zdaj igrali »spomin«, »človek, ne jezi se« ali kaj podobno družabnega – tudi to imajo. Če imate otroke, mlajše od 14 in starejše od enega leta, bo

samo moj recept

Čujčki s krplivami

Ali ni nekaj najbolj primarnega, ko lahko sovražnika – skuhaš in poješ?

Ne, ne, ne ustrašite se, ne bomo se šli kanibalov ... samo koprive, ki so sicer nezaželene, a polne zdravilnih snovi in slastne, bomo uničili na najbolj prijeten način. Za kazen jih bomo pojedli.

Tokrat je namreč v naš elektronski nabiralnik priletelo takole sporočilo:

»Potrebujete: 700 gramov krompirja, 180 do 200 gramov moke, 60 gramov koprivnih listov, 2 jajci, 3 decilitre kisle smetane, muškatni orešček in sol.

Najprej se podamo na akcijo nabiranja kopriv. Ne nabirajte kopriv, ki rastejo neposredno ob kmetijskih površinah, saj so verjetno poškropljene, prav tako ne trgajte tistih ob cestah. Krajši sprehod v neokrnjeno naravo bo dal najboljše koprivne rezultate.

Doma skuhamo krompir, ga odcedimo, olupimo in pretlačimo ter dodamo blanširane in odcejene liste kopriv, ki smo jih prej drobno sesekljali. Razzvrkljamo jajce in mu dodamo muškatni orešček in sol. Vse skupaj z moko vred

zamesimo v gladko testo. Nato damo testo na pomokano desko, naredimo za prst debel svaljek in razrežemo na približno tri centimetre dolge 'čujčke'. Kuhamo jih v slani vodi približno sedem minut. Nato jih odcedimo in splaknemo s toplo vodo.

V ponvi segrejemo maslo, dodamo smetano, začini po želji (sol, poper) in prevremo. V to damo njoke, jih povlujemo in vroče postrežemo. Zadovaljni pogledi naših najdražjih nam povedo vse.

Dodati ni treba čisto nič. Razen: dober tek!

Aha, pa seveda še to: zdaj ste spet na potezi vi. Svoj najljubši, najboljši, najbolj uporabljani ali kakor koli najrecept pošljite na Vestnik, za 'Samo moj recept', Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota. Ali na: vida.tos@vestnik.si. Objavili ga bomo tudi na naši spletni strani Pomurje.si.

Vida

z našega štedilnika

Ajdov losos

Potrebujete 4 kose lososa, 3 žlice ajdove moke, 7 krompirjev, listnato testo, sezonsko zelenjavo, paradižnikovo sol in poper.

Lososa pomokamo v ajdovi moki, prej pa ga začini s paradižnikovo soljo in poprom. Na hitro ga opečemo na rastlinski maščobi in odstavimo. Krompir narežemo na manjše kose in jih damo kuhat. Lososa skupaj s pokuhanim krompirjem

ter popečeno sezonsko zelenjavo zavijemo v listnato testo in ga damo za 20 minut v pečico, ogreto na 180 °C.

Jagodni smoothie

400 g jagod, 3 dl jogurta, 40 g bučnih semen.

Jagode in jogurt pomešamo, ob koncu dodamo popražena in nasekljana bučna semena. Štefan Sraka

TIPTOP, d. o. o.,
Prešernova ulica 13, Radenci
www.spigla.com
GSM: 031 333 850
tel.: 566 13 30

- plastičen pribor za piknike, veselice in različna praznovanja: krožniki, kozarci, pladnji, vilice ...
- praznična dekoracija za rojstnodnevne, božične in prednovoletne zabave, poroke ...

Ob predložitvi tega kupona vam do 31. 7. 2013 priznajo 10 % popusta pri nakupu plastičnih izdelkov.

med gredice pō ...

Izrežite članke iz Vestnika, in ko jih boste imeli vseh 12, jih boste lahko zamenjali za knjižico nasvetov, ki jo boste pri vrtnarjenju zagotovo potrebovali vsak dan!

zagotovo vsak našel vsaj nekaj zase. In če času, ki ga boste preživeli tam, prištejemo vožnjo tja in nazaj – pa je dopoldan, zelo verjetno pa kar cel dan mimo.

Skok čez državno mejo

Recimo, da imate prosto soboto, voljo in da vreme ne kaže slabo. Dobitna kombinacija za krajši izlet k sosedom. Pomurci smo spet v prednosti, saj je vse skupaj blizu, tudi jezik nam – če že nimajo vodenja ali česa podobnega v slovenskem jeziku – ni tako hudo tuj, zato pot pod noge. Otroci večinoma obožujejo živali, tudi tiste, ki jih več ni. Beri – dinozavre. Park dinozavrov v Bad Gleichenbergu je ob vznožju nekdanjega vulkana s svojimi več kot 60 betonskimi velikani že kar nekaj let, mogoče ga že poznate. Ne pričakujte preveč (beri: ne morejo oživiti bitij iz pradavnine), pa se boste čisto solidno imeli. Če seveda vaše princeze zanimajo diinovi, vsaj malo. Gusarji pa so nad njimi ponavadi navdušeni, a tudi ne vsi. Skratka – ne hodite v Styrassic park, če zanima samo vas, kajti vsem otrokom ne bodo všeč makete dinozavrov v naravni velikosti, mogoče je, da se jih bodo nekateri celo bali (ali pa tistega, ki v resnici miga in je »živ«) ali jim ne bo všeč izbruh vulkana. Čeprav vzdušje med otroki gotovo dvigne živalski minivrt, kjer lahko kozice, zajce ali vietnamske pujske tudi pobožajo ali se zagugajo na igralih. Otroško igrišče ima tudi velikanski tobogan in vrtiljak, zadnja leta pa so ponudbo obogatili z dinokinom, v diinohiški pa si lahko otroci izdelajo odliček dinozavrovega zoba in ga odnesejo domov. Nekaterim otrokom bo zanimivo videti tudi praljudi ali druge živali, ki so se nekoč sprehajale po Zemlji.

Prednost Styrassic parka je to, da je v gozdu in mu poletna vročina ne more do živga, staršem pa ni nepomembno tudi to, da je vodenje, če ga želite imeti, tudi v slovenskem jeziku in da je parkirišče brezplačno.

Živalski park ob gradu

Prav tako na vzhodnem avstrijskem Štajerskem in prav tako le kakšni dve uri vožnje iz Pomurja najdemo ne le pravi živalski vrt, ampak tudi čisto pravi grad. Gre za grad Herberstein, ki ga bodo morali starši, ki jih zanima umetnost ali zgodovina, enkrat obiskati brez otrok. V njihovi družbi si bo namreč malo težje temeljito ogledati stalno razstavo v gradu pa hišo umetnosti, ki je v nekdanjem grajskem gospodarskem poslopju, ali pa Gironcolijev muzej. Pa tudi Siegmundov vrt, ki so ga poimenovali po pomembnemu članu družine, rojenem v Vipavi v Sloveniji. Tudi ti vrtovi, ki so posajeni na terasah, bodo sicer všeč otroškim očem, jih pa ne bodo zaposlili prav za

dolgo. Česar pa ni mogoče trditi za živalski park, ki je prav tako v sklopu gradu, v njem pa boste na 40 hektarjih našli več kot 500 živali in tudi več kot 100 vrst ptičev. Če ne bi radi veliko hodili ali imate otroke, ki niso sposobni dolgo hoditi, se lahko po vrtu živali prevažate z minivlakcem. Še namig – pred obiskom si na spletni strani pogledajte, kdaj tisti dan hranijo kakšno žival, in užitek bo vsestranski.

Živali + čokolada = uspeh

Če želite svojim otrokom dati še večjo količino užitka, združite živali s čokolado. To je pa res recept za uspeh v vseh smislih besede! Čeprav so Zotterjeve čokolade že same po sebi uspešne, je čokoladno podjetni genialec Josef Zotter iz Bergla v Avstriji (gre za vasico streljaj od naše meje, saj leži do bre štiri kilometre od Feldbacha v smeri proti Ilzu) svojim gostom, ki obiščejo njegovo čokoladnico, ponudil še živali. Na 68 hektarjih – 27 od teh je takoj za čokoladnico – se boste lahko družili z osli, poniji, ovčkami, kozami pa tako in drugačno perjadjo, zajci in seveda pujski. Otroci se bodo gotovo zabavali tudi ob stroju, ki »prideluje« čokoladno mleko, da ne govorimo o kuhinji, v kateri se lahko igrajo in hkrati učijo, od kod prihaja kakšna hrana. Ko pa bodo zagledali tobogan, pa bodo neustavljivi (pa tudi njihovih vprašanj »Mama, kdaj gremo spet v hišo čokolade?« se ne boste zlahka rešili).

K Fridi in Fredu v Gradcu

Če spadate med tipične mame (beri: moj otrok se mora pri vsaki igri tudi nekaj naučiti), je čokoladnica Zotter že zelo blizu vašim sanjam, čisto pa se jim približa tudi Frida & Fred muzej v avstrijskem Gradcu. Pa ne prestrašite se, ne gre za tipičen muzej, bolj za hišo eksperimentov, združeno z ustvarjalnico, dodali pa so še najrazličnejše gledališke predstave in nasploh programe, namenjene vsem od treh let naprej, tja do najstniških let. Razstave pri Fridi in Fredu so zanimive že zato, ker se na začetku lepo sezujete in si jih ogledujete kar v nogavicah, bos ali v domačih copatkah. Prijemanje je obvezno! Pravi raziskovalci morajo seveda preizkusiti, iz česa je kaj narejeno, zato je tukaj razstavne eksponate dovoljeno prijemati oziroma – kot pravijo v muzeju – na njihovih razstavah lahko preizkusite vse. V hiši Fride in Freda imajo tudi vrt, kjer komaj čakajo pridne rokice, da jim pomagajo pleti, okopavati in seveda tudi pojesti, kar je zraslo. V petek, soboto in nedeljo popoldan pripravijo »Science show« in v zabavnih eksperimentih se lahko preizkusijo tudi obiskovalci. Pa še in še skrivata za otroke Frida in Fred, zato – ne odlašajte, vsak bo našel vsaj nekaj zase.

Vida Toš

Pomurske lekarne razkrivajo zdravilne skrivnosti

Porjavela koža – kako dolgo še lepotni ideal?

Rjavo ali belo? – Povečano izpostavljanje soncu zahtevalo zdravstveni davek

Lepotni ideali se nenehno spreminjajo in so odvisni ne samo od časa, v katerem živimo, pač pa tudi od kulture. Med lepotne ideale uvrščamo tudi videz kože. Če se sleherniku zdi porjavela koža samoumeven znak lepote, zdravja ali statusnega simbola, torej idealna, pa vedno ni bilo tako. Dolga stoletja je namreč bela, neporjavela koža predstavljala tudi simbol pomembnosti na družbeni lestvici. Neporjavelo kožo si je lahko privoščila predvsem aristokracija, ki ji ni

POMURSKE LEKARNE

bilo treba delati na prostem kot njenim podložnikom. Aristokratinje so pogosto šle še korak dalje in belino kože zagotovile z belilnimi sredstvi.

Kult porjavele kože se je začel v dvajsetih letih prejšnjega stoletja, ko se je modna ikona Coco Chanel z dopusta vrnila porjavela. Porjavela ramena so postala modna, nekaj, kar morajo imeti. Premožnejši so si porjavlost zaradi pogostejših potovanj v tople kraje lahko privoščili praktično vse leto, zato porjavlost kože ni bila le modna, pač pa je nakazovala tudi na statusni položaj. S pojavom solarijev v zgodnjih osemdesetih, pri nas malce kasneje, se je dolgotrajnejša porjavlost omogočila širši populaciji. Povečano izpostavljanje UV-žarkom pa je sčasoma, podobno kot marsikateri lepotni ideal, ki nima podlage v zdravstveni stroki, zahtevalo svoj davek. Povečala se je obolenost za nekaterimi vrstami raka, predvsem oče-

snim melanomom, ploščatoceličnim karcinomom ter najnevarnejšo, pogosto smrtno obliko, to je malignim melanomom.

Ko govorimo o porjavelosti kože, ne moremo govoriti o varni porjavelosti, saj vsaka izpostavljenost UV-žarkom, ki ima za posledico spremembo barve kože, nakazuje na poškodbe, ki se lahko seštevajo. V zdravstveni terminologiji zato ne obstaja besedna zveza, kot je varno oziroma neškodljivo sončenje ali varna porjavlost kože. Odhod v solarij pred dopustom prav tako ni sprejemljiva možnost. UVA-svetloba, ki jo uporabljajo v solarijih, resda ne povzroči opeklin, ima pa druge škodljive posledice, vključno s kožnim rakom. Ugotavljajo, da je pri osebah, ki skrbijo za porjavlost že pred 35. letom starosti ali so imele v mladosti sončne opekline, za 75 odstotkov večja možnost za razvoj melanoma. Osebe s temnejšo poltjo prav tako

niso bistveno bolj zaščitene pred temi posledicami. Bob Marley je denimo umrl za posledicami ene izmed oblik kožnega raka.

Če vas s temi zdravstveno osnovanimi argumenti glede skrbi za zdravje nisem prepričal, pa bi kot zadnji poskus zabrenkal na struno nečimrnosti. Glavni dejavnik, ki prispeva k staranju kože, je ravno izpostavljenost UVA-žarkom. Če ne verjamete, preverite pri sebi ali pri starejši osebi, če ste še precej mladi. Razlika v videzu kože, ki je pogosto izpostavljena sončnim žarkom (npr. koža obraza, dekolteja, rok), ter kože, katere sončni svetlobi praviloma ne izpostavljamo (npr. koža na zadnjici), je očitna.

A zaznate ironijo med željo biti lep in izpostavljanjem UV-žarkom? Ne izpostavlajte se jim, če želite ohraniti mladosten videz kože tudi v zrejših letih!

Bojan Madjar, mag. farm.

besede mode

Ah, kopalke

Pri nakupu si vzemite čas

Kopalke so tisti oblačilni element, ki resnično lahko dela majhne čudeže. Sami smo se gotovo prepričali, kako hitro lahko napačna izbira odkrije preveč ali na napačnem mestu. Igra skrivanja in odkrivanja kože je pri kopalnih izjemnega pomena, zato si vzemimo veliko prostega časa, da jih vse pomerimo.

Igra skrivanja

Vsake kopalke skrivajo vsako telo popolnoma drugače. Pri tem je pomembno vedeti le to, kaj si želimo skriti mi sami. Lepo je, če smo zadovoljni sami s sabo in nimamo nobenega namena razmišljati o tem, kaj naj bi skrili. Morda pa igra skrivanja obstaja le zato, da je podoba nekoliko zanimivejša. Kakorkoli že, igra skrivanja se začne s pomerjanjem različnih kopalok. Opazili bomo, da nas nekatere optično ožijo, druge pa prav nasprotno. Če jih pomerimo več, nam bo bolj jasno.

Kopalke iz petdesetih let prejšnjega stoletja so zelo zanimive, saj res ogromno skrivajo. Oblikovalci so jih vzeli čí-

Vsake kopalke skrivajo vsako telo popolnoma drugače.

sto zares in kopirali celo pikčast vzorec. Opaziti je, da kopalke z redkimi izjemami podpira stabilna konstrukcija. S tako arhitekturo se nam ni treba bati, da bi se naše telo ob premikanju na zraku ali v vodi zares veliko spremenilo. Vse daje stabilen videz in homogeno razporejeni detajli so le zlata pika na i. Pasni del ob straneh je lahko odkrit, zgornji del pa po volumnu prekaša spodnjega.

Tiste z majhnimi prsmi bodo zagotovo prišle na svoj račun s posebej oblikovanimi kopalnimi brez spodnje konstrukcije. Čar je lahko v kontrastni barvi glede na barvo kože. Črne kopalke na beli ali temnejši koži delujejo zmeraj elegantno. Tudi z živo rdečo je enako, vsak rožnat barvni odtenek pa zahteva popolnoma previden izbor.

Naj se sezona kopalke začne!
Tatjana Kalamar Morales

RELAX® TURIZEM

Največji slovenski organizator počitnic!

OTROK do 12. ali 16. leta
BREZPLAČNO

www.relax.si

Povabilo za konec tedna

Od Hotiškega jezera do Tinekovega broda

Na mrtvici je bilo nekoč kolišče Bobri – Spomin na preteklost obujajo na Mlinarskih dneh

Obmurska pokrajina ob naseljih Dolnja, Gornja in Srednja Bistrica ponuja ljubiteljem narave ekosistem z bogatim rastlinskim in živalskim svetom neokrnjene narave.

Ob cestni povezavi med Lendavo in Mursko Soboto nas kažipot pri Hotiškem jezeru usmeri v Doljno Bistrico. Za jezero in njegovo okolico skrbijo člani Ribiške družine Lendava – TE Črenšovci, čeprav spada v katastrsko območje Hotize in Občino Lendava. Na območju med jezerom in Doljno Bistrico je Učna pot Bobri, na kateri si lahko obiskovalci ogledajo življenje ob rokavih Mure, močvirnate travnike in poplavne loge, do katerih peljejo makadamske in poljske poti.

Predsednik Turističnega društva Bistrica Anton Kolenko se še dobro spominja časov, ko je bilo na eni od mrtvic urejeno kolišče Bobri, na katerem je bilo v sedemdesetih letih ob koncih tedna veliko zabav z glasbo. To je bila lesena zgradba, ki je bila na lesenih stebrih (pilotih), ki jih je počasi izpodjedala voda, in je nihče ni obnavljal. Zgradila jo je Kmetijska zadruga Črenšovci, ki jo je enkrat tudi obnovila, potem pa so lastniki menjavali, Bobri pa so propadali.

Domačija pisatelja Ferda Godine

Na tem območju je čez reko Muro nekoč vozil tudi gibinski brod, ki je Bistričane povezoval z območjem v Prlekiji, kjer imajo vinograde: »Na tem območju člani društva večkrat organiziramo pohode. Želeli smo tudi urediti pohodno pot ob Muri, vendar smo ugotovili, da je na tem območju kar 260 lastnikov zemljišč in bi od vsakega morali dobiti soglasje, nekateri od teh pa so tudi v Avstraliji in Kanadi. Zato smo uredili pot med Kantino in Tinekovi brodom, ki je dolga okrog tri kilometre. Območje ob Kantini je sicer v denacionalizacijskem postopku.«

Na križišču v Doljni Bistrici je na informacijski tabli predstavljen pisatelj Ferdo Godina, ki je bil rojen v tem kraju. Njegove rojstne hiše ni več, je pa hiša, v kateri je odraščal in katere lastnica je pisateljeva hčerka, na njej pa je spominska plošča. Na začetku vasi je tudi naseljeno štor-klijno gnezdo, ki jih je v treh naseljih še nekaj. Skozi naselja peljeta tudi dve kolesarski poti, Mura-Drava bike in Štokljina pot.

Nekoč enajst mlinov na Muri

Med Doljno in Srednjo Bistrico je gostišče King, v katerem ponujajo tudi hrano, v Bistricah pa je še več gostinskih lokalov s ponudbo napitkov. Ob mlinu Mlinarstva Kolenko je ob novem ohranjen še stari mlin, ki je star že 68 let in v katerem so predmeti iz zgodovine mlinarstva. Pred drugo svetovno vojno je bilo na reki Muri na tem območju enajst mlinov, od katerih je bilo devet lastnikov iz Prekmurja, dva pa iz Prlekije. Tradicijo mlinarstva na Muri obujajo na Mlinarskih dneh, na katerih društva iz Bistric ob mlinarstvu predstavijo tudi običaje, kulinariko in druženje v vaseh ob Muri. Prireditev organizirajo pri Kantini ob mostu čez Muro, kjer je bilo pred desetletji prav tako središče glasbeno-zabavnega dogajanja, saj je bila veselica skoraj vsak konec tedna, pravi Kolenko.

Anton in Roland Kolenko ob mlinu, ki je bil zgrajen pred 68 leti.

FOTOGRAFIJE: JOŽE GABOR

Pokrajina ob Muri ponuja veliko možnosti za sprostitve in odkrivanje lepot.

Na Tinekovem brodu tudi Jože in Dragica Pozderec rada posedita ob mizi.

Ob Muri vodi pohodna pot od Kantine do broda.

V starem mlinu ima prostore tudi ekološki center Svit, kjer poteka ekološka predelava žit, ki so tudi ekološko pridelana. Te izdelke potem prodajajo ob petkih in sobotah na tržnici v Murski Soboti in na treh ljubljanskih tržnicah, na voljo pa so tudi v nekaterih trgovinah z ekološkimi izdelki ali jih kupcem pošiljajo po pošti.

Pri brodu tudi ponudba ribjih jedi

Na koncu naselja Gornja Bistrica, ko se pot nadaljuje proti Melincem, nas kažipot usmeri proti Tinekovega brodu družine Pozderec. Do broda se zapeljemo po urejeni makadamski cesti, lahko pa pridemo tudi po pešpoti od Kantine, kar po večjem deževju sicer ni priporočljivo. Ob koncu tedna brod običajno upravlja Jože Pozderec, med tednom pa njegov oče Martin, ki je želel, da bi na tem mestu spet vozil brod, in to pred nekaj leti tudi uresničil. Na drugi strani Mure je le kakih sedemsto metrov do prleškega naselja Mota. Jože je povedal, da je njihov brod prej vozil na Otoku ljubezni v Ižakovcih, ko so tam kupili novega, pa sta ga z očetom odkupila in obnovila: »Oče in stric sta imela na tem mestu brod pred tridesetimi leti. Ta prostor je bil zaraščen, zapuščen in kar precej časa smo potrebovali, da smo ga uredili. Obiskovalci in potniki prihajajo z obeh bregov Mure, precej pa je tudi turistov in kolesarjev. Ob vožnji z brodom jim ponujamo napitke, ocvrte postvrvi pa tudi druge jedi. Brod vozi vse dni v letu, tudi pozimi, vse dni v tednu od osme do 20. ure, pri ponudbi ob brodu pa nama z očetom pomagajo še žena Dragica, sin Danilo in hčerka Nina.«

Pozderčevi so prijetno uredili okolico broda s pokritim prostorom z mizami in klopmi, domačimi živalmi, obiskovalcem je na voljo tudi prostor za piknike. Ob brodu pa je več starih dreves, ki dajejo prijetno senco, med njimi tudi vrba, ki je stara okrog devetdeset let. Zanimivost je tudi, da ta prostor katastrsko spada v Občino Ljutomer: »Tako kot midva z očetom tudi drugi člani družine čutijo navezanost na reko Muro, na naravo ob njej, kjer se sprostimo, tako kot tudi mnogi obiskovalci, ki prihajajo k reki.«

Jože Gabor

turistične prireditve

Moravske Toplice – V petek in soboto, 14. in 15. junija, bo v Termah 3000 četrti Festival prekmurske gibanice in prekmurske šunke v organizaciji Društva za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot, TIC-a Moravske Toplice in Term 3000. V petek ob 17. uri bo zabava z Duom Amor. V soboto ob 10. uri bo ocenjevanje, med 10. in 20. uro pa v slaščičarni Cafe Praline razstava ocenjenih prekmurskih šunk in gibanic ter perecev. Po 16. uri bodo stojnice domače obrti, razstava starodobnih koles društva Dimek, vaške igre, nastop glasbenikov, otroški klub štrka Vikija, nastopi folkloristov in drugo. Podelitev priznanj bo ob 20.15, po 19.30 pa bosta igrali skupini Ethnotrip in Skok. Moderator dogajanja bo gledališki in filmski igralec Gorazd Žilavec.

Dobrovnik – V okviru Dni turizma Občine Dobrovnik bo v petek, 14. junija, ob 18. uri pri Bukovniškem jezeru prvi Vidov talent show z glasbo skupine Blue Planet. V soboto, 15. junija, ob 9. uri se bo začel pri Bukovniškem jezeru tretji Vidov kolesarski maraton, ki poteka v okviru akcije Slovenija kolesari, že ob 7. uri pa se bo začelo ribiško tekmovanje za pokal Občine Dobrovnik. Ob 17. uri bo Tek okoli Bukovniškega jezera – Slovenija teče, ob 19. uri pa Sobotna noč ob Bukovniškem jezeru s skupino Plamen. V nedeljo, 16. junija, ob 8.30 se bo začelo Vidovo proščanje pri kapelici sv. Vida z domačo tržnico ob Bukovniškem jezeru, po 11. uri pa veseli popoldan s skupino Avantura.

Cogetinci – V petek, 14. junija, ob 18. uri bo na turistični kmetiji Domačija Firbas prireditev ob dvajsetletnici s podoknico Nedeljskega dnevnika s podokničarjem Francem Pestotnikom in Ansambлом Stanka Petriča.

Gornja Radgona – V petek, 14. junija, med 8. in 12. uro bo na ploščadi pred Ljudsko univerzo Kmečka tržnica s ponudbo pridelkov kmetovalcev iz okoliških krajev in izdelkov ljudske obrti.

Polana – V soboto, 15. junija, ob 15.30 bo na dvorišču gostilne Lovenjak prireditev Paprikašijada s tekmovanjem v kuhanju paprikaša, druženjem in zabavo ob glasbi.

Gornja Radgona – V soboto, 15. junija, ob 10. uri bo v turistično-športnem središču Trate prireditev Športaj s Klinko, ob 11. uri pa bo 18. Street Ball turnir Pomurje Open.

Ljutomer – V soboto, 15. junija, ob 9. uri bo na Glavnem trgu Turistična tržnica v organizaciji Lokalne turistične organizacije Prlekija Ljutomer s ponudbo izdelkov ljudske obrti in domačih dobrot.

Moravske Toplice – V nedeljo, 16. junija, ob 10. uri se bo začel v Termah 3000 tretji kolesarski maraton Ajda, ki ga pripravlja Občinska športna zveza Moravske Toplice. Proge bodo dolge deset, 22, 41 in 58 kilometrov.

Središče – V nedeljo, 16. junija, ob 11. uri bo v gasilskem domu prvo Srečanje in druženje izseljencev vasi Središče in domačinov, ki ga pripravlja Kulturno društvo Ferenc Antala Središče. Nastopili bodo ljudski pevci iz Prosenjakovec, recitatorji iz Središča ter Naca in Mari.

Ljutomer – V nedeljo, 16. junija, ob 14. uri bodo na hipodromu v Ljutomeru kasaške dirke, ki jih pripravlja KK Ljutomer.

Lendava – V avli gledališče in koncertne dvorane je na ogled razstava del Društva ljubiteljev fotografije Maribor z naslovom Črno-bela glasba.

Grad – V viteški dvorani gradu Grad je na ogled razstava fotografij petega fotografskega natečaja Deset let Krajskega parka Goričko. Na razstavi, ki jo je pripravil Javni zavod Krajski park Goričko, sodeluje 55 fotografov, tako učencev osnovnih šol kakor tudi mladostnikov in odraslih.

ŠTEFAN HAJDINJAK	ŽENSKA, KI PLAVA	VERSKA VZGOJA	NEKDANJI UGANDSKI DIKTATOR AMIN	NAŠ TELOVADEC (ALJAŽ)	OSEBA IZ BIBLIJE	ITALJANSKO MOŠKO IME	ITALJANSKI PISATELJ (UMBERTO)	DARILO	
ZGODBA									
ZELO MRZEL PROSTOR									
SORODNIK KROKODILA									
RIMSKA ŠESTICA			IGRALKA DOLINAR GRDA STVAR, GNUS				BRITANSKI GLASBENIK (BRIAN)	MANJŠA MORSKA RIBA	
STARO-GRŠKO TEKMOVANJE					POGAŠENI DELCI PREMOGA NEM. MESTO OB FULDI				
KRAJ V POSOČJU			VLAKNO IZ LIČJA SLEZA	K			OSEBA IZ MAHAB-HARATE	REKA V ETIOPIJI	
AVSTRALSKI MEDVEDEK				LOJTRA			DRŽAVA OB PERZJSKEM ZALIVU	MESTO NA ZAHODU ROMUNIJE	
VLAKNAST, ZDRAVJU ŠKODLJIV MATERIAL						VELETOK V VENEZUELI AMERIŠKI SAHIST (JAMES)			
VESTNIK	GL. MESTO BAHAMOV AMERIŠKI CRNI MEDVED					RAZKOŠJE UROŠ LAJOVIC		REKA V SLAVONIJI POLITIČARKA PERON	
BARJ			RADIJSKA NOVINARKA (ALENKA) OPIČIJI KRUHOVEC				NEKDANJI NEMŠKI POLITIK (FRIEDRICH)	ANTON DERMOTA SPECIALIST ZA IZDELA-VO SALAM	
NAŠA IGRALKA (JOZICA)							VMESNO OBDROBJE TEMNO-SIVA KRAVA		
PRITOK DRINE IZ SRBIJE						TERMO-DINAMIČNA KRIVULJA NEM. KEMIK (LUDWIG)	B		
PESNIK GRUDEN			ŠVICARSKI PISATELJ (JOHN) ETIOPSKI GOSPOD					PEVEC SMODE ERBIJ	
NEKDANJI HRVAŠKI NOGOMETAS (ZVONIMIR)						TEHNIKA OKRASNEGA VOZLANJA NEOBDELJANA ZEMLJA			
ISLAMSKI TEOLOG							NOVINAR KLIPŠTETER OKRASNA RASTLINA, AMARANT		
DEL KRANJA						ŠTEFAN FLISAR	ARGON	SOPROGA	
						POLET, ZANOS	POPOLNA ZMEDA		
								JAMES ENSOR MARTINA ERTL	
			ULICA V ZAGREBU						
			UŽIVALEC MAMIL						
			ANTON NANUT					TEMNA LISA NA ŽIVALSKEM TELESU	

horoskop

OVEN 21. 3.-20. 4.

Bodite pripravljeni, saj bo tokrat nastopil trenutek odločitve za nekaj, kar bo za vas v prihodnosti zelo pomembno. Nikar ne oklevajte. Ne prenačajte se z večjim nakupom. Če dobro pomislite, niti ni tako ugoden, kot se zdi na prvi pogled.

BIK 21. 4.-21. 5.

Čeprav si boste v začetku tedna zaželeli spremembe, pa zdaj ni ravno pravi čas. Če pa boste že ukrepali, naj bodo vaši nameni vsem popolnoma jasni. Okrog petka razširite svojo socialno mrežo, saj vam primanjkuje nekaj komunikacije.

DVOJČKA 22. 5.-21. 6.

Neka oseba je v začetku tedna vseka-kor vredna tveganja! Ne bojte se in stva-ri malo raziščite. V naslednjih dneh bo ponovno postala pomembna vaša pre-treklost. Ustavite se za trenutek in dobro premislite. Kaj se je zgodilo?

RAK 22. 6.-22. 7.

Doma se še ne počutite pripravljeni na večji korak, čeprav vas čakajo. Pazite na zdravje, odpornost se naglo znižuje, čeprav se ozirate na opozorilna zna-menja! Pustite prijateljem, da vas raz-vedrijo in da vam svetujejo, kaj bi bilo najboljšo za vas.

LEV 23. 7.-23. 8.

Igrivi boste. Samo v svojih mislih in pe-stri domišljiji se boste ukvarjali z ljube-znijo, sicer pa v nekoliko drugačni obli-ki kot do zdaj. Niste dovolj odločni za več konkretne akcije! Nikar toliko ne jamrajte in nehajte se smiliti sami sebi, saj s tem slabo vplivate nase.

DEVICA 24. 8.-23. 9.

Imeli boste ogromno energije, zato pa-zite, kaj boste počeli. Pravzaprav vas ne bo niti zanimalo, kaj vse boste tvegali. Verjeli boste v svoje sanje in imeli bo-ste izredno močno željo po tem, da jih boste tudi dosegli. Previdno, posebno v službi, kjer se dogajajo stvari, ki jih morda ne razumete ali ne nadzorujete.

TEHTNICA 24. 9.-23. 10.

K srcu si boste gnali besede, ki vam jih bo izrekel nekdo, ki vam je blizu. Misli-l ne bo nič slabega, ravno nasprotno. Pre-senečeni boste. Z dobro voljo boste to-krat premagovali ovire in malce napeto vzdušje na svojem delovnem mestu.

ŠKORPIJON 24. 10.-22. 11.

Kako se vse sklada s ponedeljkom in torkom? Povezave z drugimi vam bodo šle dobro od rok, boste izjemno razu-mevali. Okoli srede in četrta pa se kljub temu zavedajte, da ni vedno vse tako lepo, kot je videti na prvi pogled.

STRELEC 23. 11.-21. 12.

Kar cveteli boste od dobre volje. Posle-dica bo dobro razpoloženje v vaši dru-žini ali okolici. Pred vami so številne zabave, prijetna druženja in obilo po-zitivnih ljudi. Izredno natančni boste, kar se tiče vašega partnerstva, saj ste v zadnjem času rahlo nezadovoljni.

KOZOROG 22. 12.-20. 1.

Naj bo v začetku tedna vaš moto Vsi za enega in eden za vse. Čas je, da se po-novno posvetite ljudem, ki vam veliko pomenijo, in počutili se boste mnogo bolje. Okoli srede in četrta boste polni energije, pazite le, da jo boste usmerili v pravo smer.

VODNAR 21. 1.-19. 2.

Ne sprenevedajte se. To ne pomaga pri osebah, ki kar hitro ugotovijo, da niste na vrhuncu moči. Raje kaj zavrnite, kot da bi odnehali na pol poti. Kaj takega vas običajno najbolj jezi. Ne pričakujte, da bo draga oseba navdušena nad vaši-mi skoraj nemogočimi idejami.

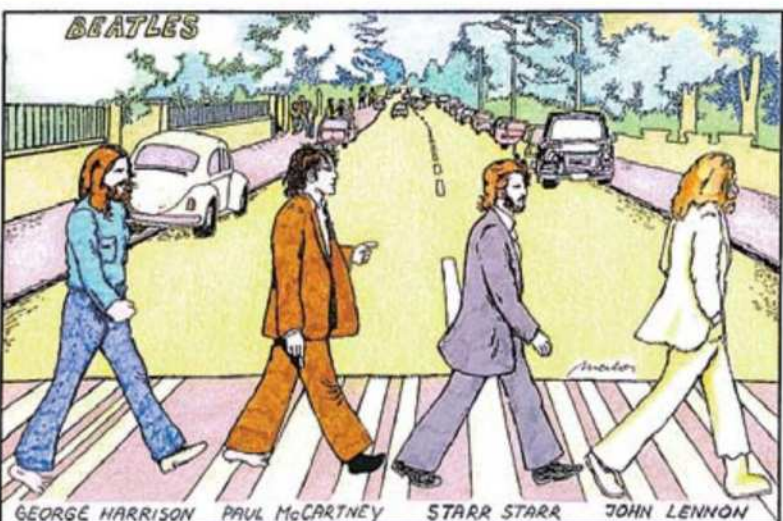
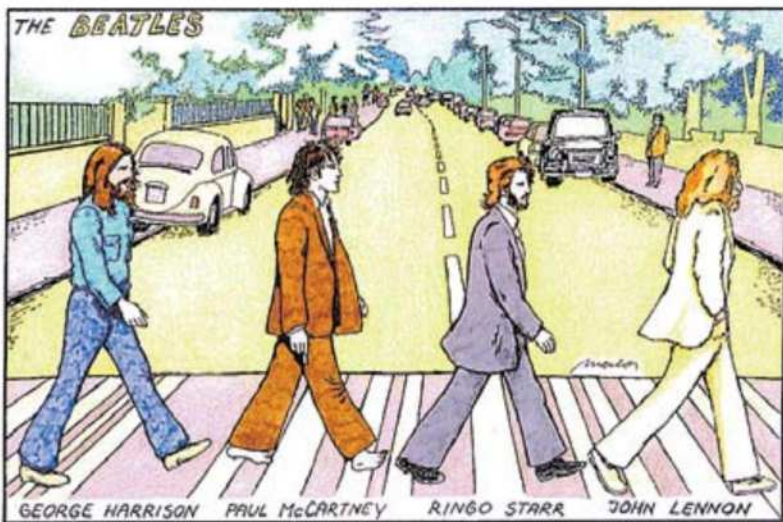
RIBI 20. 2.-20. 3.

Po glavi vam bodo v tem tednu rojile za-nimive, izvirne misli, ki vas bodo spodbu-dile, da boste naredili v svojem ži-vljenju večji korak. Včasih je treba tudi tvegati. Na nekoga v svoji bližini boste skušali narediti dober vtis in ga prepri-čati, da imate prav.

HOP NON STOP HOT LINE
www.tvoja.com
0904444
XXX POSNETKI **090555555**
1200min (Telekom) Ceno zveze iz ostalih omrežij, določa vaš operator.

deset razlik

Nagrada za izžrebanega reševalca križanke: majica

Pravilno rešitev - označena polja - napišite in pošljite na dopisnicah na uredništvo Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, do petka, 21. junija 2013.

Rešitev:

_____

_____

_____

Ime in priimek, naslov:

sudoku

Vsaka vodoravna vrstica, vsak stolpec in vsak kvadrant 3 x 3 morajo vsebovati številke od 1 do 9.

4	6							2
2	9						7	4
					5			8
		8	3					9
		7	9					
		2	4					3
1	6				2	4		
	7					5		
			1		3			

Rešitve iz 22. številke: PORABSKE LJUDSKE PEVKE

Nagrada: Marija Sever, Ivanocijevo naselje 22, 9000 Murska Sobota

Nagrado lahko prevzamete do konca prihodnjega meseca v naročniški službi Podje-tja za informiranje v Ulici arhitekta Novaka 13 v Murski Soboti.

Mali nogomet

Prvak je Bulls

Na vrhu lestvic
Mladinec in Junior

Zaostale tekme 10. kroga Pomurske lige: Kamenci – Trnje 3 : 9, Melinci – Nemčavci 3 : 4, Old Boys – Suhi Vrh 2 : 5, Bulls – D. Bistrica 12 : 0, Videm – Čarda 3 : 6. Končni vrstni red: 1. Bulls, 48, 2. Suhi Vrh, 45, 3. Trnje, 39, 4. Videm, 33, 5. Melinci, 27, 6. Old Boys, 21, 7. Kamenci, 8. Čarda Martjanci, oba po 17, 9. Dolnja Bistrica, 16, 10. Nemčavci, 4.

20. krog veteranske lige M. Sobota: Borejci – Rakičan 4 : 5, Nemčavci – Sebeborci 0 : 3, Bakovci – Dokležovje 5 : 1, Čarda – Noršinci 7 : 2. Vrstni red: Old Boys, 47, Rogašovci, 45, Čarda, 36.

19. krog OZ KMN Puconci, skupina A: Breza – Izvir 1 : 3, Otovci – Strukovci 3 : 3, Košarovci – Puževci 13 : 2, Mačkovič – Šalamenci 6 : 2, Poznanovci – Pečarovič 2 : 2, Vidonci – Prosečka vas 1 : 6, Mačkovič – Šalamenci 6 : 2. Vrstni red: Košarovci, 45, Pečarovič, 41, Poznanovci, 37. Skupina B, 23. krog: Beznovci – Triglav 7 : 4, Vaneča – Zenkovič 4 : 6, Moščanci – Torpedo 0 : 3, Vadarci – Kuštanovci 7 : 0, Lemerje – Bodonci 4 : 3, Dankovci – Radovci 6 : 5, Dolina – Skakovci 4 : 3. Vrstni red: Zenkovič, 57, Skakovci, 51, Vaneča, 47.

18. krog LMN M. Toplice: Filovci – Tešanovci 16 : 3, Mlajtinci – Ivanci 5 : 2, Noršinci – Motvarjevci 5 : 7, Vučja Gomila – Prosenjakovič 5 : 4. Vrstni red: Filovci, 43, Tešanovci, 35, Sebeborci, 26.

Zadnji (26.) krog Ravenske lige: Tropovci-Tišina – Mister Baby 3 : 7, Krog 97 – Kučnica 1 : 6, Dobel – Satahovci 9 : 2, Krajna – Černelavci 1 : 4, Sončni park Vivat – Mladinec 0 : 4, Petanjci – Gradišče 2 : 5, Borejci – Kupšinci 10 : 4. Končni vrstni red: 1. Mladinec, 64, 2. Černelavci, 63, 3. Dobel, 45, 4. Borejci, 5. Gradišče, oboji po 43, 6. Krajna, 42, 7. Kučnica, 8. Kupšinci, oboji po 37, 9. Mister Baby, 36, 10. Sončni park Vivat, 30, 11. Krog 97, 27, 12. Petanjci, 22, 13. Satahovci, 20, 14. Tropovci-Tišina, 15.

Zadnji (22.) krog MLMN Križevci: Vučja vas – Slaptinci 3 : 8, Bunčani – Ključarovič 0 : 5, Grabe – Kalinovjak 1 : 9, MRD – Lukavci 11 : 5, LO-KO – Križevci 6 : 3, Junior – Berkovci 9 : 3. Končni vrstni red: 1. Junior, 56, 2. Križevci, 48, 3. Ključarovič, 42, 4. LO-KO, 41, 5. MRD, 40, 6. Lukavci, 34, 7. Bunčani, 32, 8. Berkovci, 28, 9. Kalinovjak, 23, 10. Slaptinci, 22, 11. Vučja vas, 12, 12. Grabe, 10. Najboljši strelec: Primož Kolbl (MRD), 61.

19. krog mednarodne lige: Šulinci – G. Senik 7 : 4, G. Slaveči – Tromejnik 3 : 5, Srebrni breg – Grad 3 : 2, Večeslavci – Slovenska ves 1 : 2. Vrstni red: Slovenska ves 46, Tromejnik 44, Večeslavci 43.

18. krog lige Zahodno Goričko: G. Slaveči – Kruplivičnik 3 : 7, Fikšinci – Dolič 16 : 2, Krašči – Sv. Jurij 14 : 1, Domajinci – Grad 2 : 8, Gerlinci – Večeslavci 7 : 4. Zaostale tekme: G. Slaveči – Dolič, Večeslavci – Kruplivičnik, Krašči – Kruplivičnik. Končni vrstni red: Grad 54, Sv. Jurij 36, Fikšinci 35.

Na mednarodnem turnirju navijaških skupin v Gaberju je zmagala lendavska skupina Gorgone, ki je v finalu s 4 : 2 ugnala Ultras iz Zalaegerszega. Milan Jerše

med gredice poč...

Izrežite članke iz Vestnika, in ko jih boste imeli vseh 12, jih boste lahko zamenjali za knjižico nasvetov, ki jo boste pri vrtnarjenju zagotovo potrebovali vsak dan!

Zmagovalci tekmovanja Prvaki znanja so člani ekipe Bistre glave iz OŠ G. Radgona. Na fotografiji z mentorjem Dejanom Kokoljem.

FOTOGRAFIJA IZ ARHIVA TEKMOVANJA PRVAKI ZNANJA

Sodelovanje in splošna razgledanost
Učenje, druženje in zabava

Učenci iz OŠ G. Radgona zmagali na Prvaki znanja

Boštjan Majerič je pobudnik novega tekmovanja, ki so ga prvič izvedli minulo sredo na OŠ Bogojina, udeležilo pa se ga je 20 osnovnošolskih ekip. Njegovo idejo so podprli in mu pomagali pri pripravah še trije priljubljeni učitelji geografije, Kristjan Pertoci iz OŠ Fokovci, Dejan Kokol iz OŠ Gornja Radgona in Štefan Harkai iz OŠ Puconci. Seveda so k uspešnosti takšnega podviga veliko prispevali tudi OŠ Bogojina z ravnateljico Sabino Juhart in gmotna podpora Občine Moravske Toplice ter sponzorji.

Zakaj torej novo tekmovanje? »Najbrž ni učitelja, ki ne bi opazil, da splošna razgledanost učencev upada in da v ospredje vse bolj prihaja individualizem,« je poudaril Boštjan Majerič. V zadnjih desetih ali petnajstih letih so mobilni telefoni in računalniki postali »stvar«, s katero preživijo največ časa že otroci. Skorajda se več ne znajo pogovarjati, sodelovati, pomembno je le pridobiti čim več točk in boljše ocene pri posameznih predmetih. Toda ali je to znanje? Zato naj bi to novo tekmovanje temeljilo na sodelovanju v skupinah učencev, sestavljenih iz štirih članov, kjer starost ni pomembna.

Pomembna sta le široka razgledanost in znanje, ki si ga pridobijo pri različnih šolskih predmetih, na primer geografiji, zgodovini, glasbi, likovni umetnosti, kemiji, biologiji, fiziki, matematiki pa tudi drugje, želijo pa tudi spodbujati razvijanje občutka odgovornosti do skupine in čut za pripravnost, predvsem pa želijo spodbujati učenje, druženje in zabavo. Torej je tekmovanje Prvaki znanja neobičajno in ni samo sebi namen.

Ekipa so si lahko same izbrale ime, ki je bilo največkrat šaljivo in skrivnostno. Člani skupine so potem skupaj reševali teste, torej vsaka skupina en test v določenem času, vsekakor pa so ga morali rešiti v eni uri. Šest najboljših ekip se je uvrstilo v finale, ki pa je potekalo v obliki kviza. Kot najboljša so se pomerile ekipe iz osnovnih šol: Gornja Radgona, Bogojina, Križevci pri Ljutomeru, Radenci, Odranci in Bakovci. Prehodni pokal je tokrat šel h gornjeradgonski ekipi. Že prihodnje leto želijo k sodelovanju povabiti tudi osnovne šole iz drugih delov Slovenije, saj želijo, da bi tekmovanje postalo nacionalno.

Bernarda B. Peček

Športne igre socialnih zavodov v Lendavi

Dom starejših Lendava je bil pred dnevi organizator že 22. letnih športnih iger socialnih zavodov Slovenije. Igre so potekale na prireditvenem prostoru ŠRC Terme Lendava in v telovadnici Dvojezične osnovne šole I Lendava. Sodelovalo je 600 udeležencev iz 35 domov starejših in posebnih socialnih zavodov iz Slovenije. Za organizacijo je skrbelo okrog 60 zaposlenih iz Doma starejših Lendava in njihovih prostovoljcev. Tekmovanja so potekala v petih disciplinah: teku, plavanju, odbojki, badmintonu in vlečenju vrvi. Prirediteljem je bilo naklonjeno tudi vreme. Delavci domače kuhinje so poskrbeli za prehrano in pijačo udeležencev iger, pri razdeljevanju pa so pomagale tudi prostovoljke Društva upokojencev Lendava in Srednje zdravstvene šole Murska Sobota. Čez dan je potekal tudi zabavni in glasbeni program, ki je dosegel vrhunec po podelitvi pokalov in medalj najuspešnejšim športnikom. V času iger je bil čas tudi za turistično promocijo Lendave in njene okolice. C. K. FOTOGRAFIJA IZ ARHIVA DS LENDAVA

oglas@vestnik.si
tel.: 02 538 17 20

živali

NESNICE, v začetku nesnosti, cepljene, rjave, sive, črne. Naročila: Nemčavci 528 11 90, Beznovci 549 10 25, Grad 553 11 48. v8903

NESNICE, RJAVE, GRAHASTE, STARE 14 TEDNOV, prodam 4,20 evra. Dostava na dom. Marčič, Starošinci 39, tel.: 792 35 71. v9087

posesti

GRADBENO PARCELO, 11,84 ara, dovoz asfaltiran, pri Gradu na Goričkem prodam. Tel.: 051 637 735. v9074

GOSTILNO v Doliču pri Kuzmi, ob avstrijski meji, dajo v najem. Oddajo jo z vso opremo, 120 sedežev, veliko parkirišče, v hiši je tudi stanovanje. Tel.: 031 848 067. v9078

POČITNIŠKO HIŠICO (vikend), vsaj 50 m² bivalne površine (brez kleti), parcela vsaj 800 m², največ 5 do 7 km iz Gornje Radgone, kupijo. Tel.: 041 925 083. v9083

GOZD v k. o. Panovci prodam. Tel.: 040 662 395. v9091

HIŠO, staro 25 let, 140 m², takoj vseljivo, v Brezovici, po ugodni ceni prodam. Cena po dogovoru. Tel.: 051 270 555. v9094

kmetijska mehanizacija

KUPIM traktor naslednjih znamk: Zetor, Ursus, Deutz, Ferguson in Tomo Vinkovič. Tel.: 041 235 349. v9060

KUPIM TRAKTORJE IMT, URSUS, ŠKROPILNICE IN DRUGO KMETIJSKO MEHANIZACIJO. Tel.: 041 679 937. v9071

DVE NAKLADALSKI SIP 17 in 19 m³, frezo širine 2,5 m, manjši podrahljalnik, enoosno prikolico s polžem, 10 ton, in enoosno prikolico

TUROPOLJE, d. o. o.
SERVIS, TRGOVINA
STIHL
Murska Sobota: 02 536 15 80
Ulica Zorana Velmarja 13
Ljutomer: 02 584 80 25
Lendava: 02 574 21 74

s cerado, 15 ton, prodam. Tel.: 031 301 849. v9093

KOSILNICO BCS prodam. Tel.: 545 12 05 ali 070 696 176. v9080

TRAKTORSKO-VINOGRADNIŠKO ŠKROPILNICO, novejšo, testirano, prodam. Tel.: 041 707 507. v9092

TRAKTOR FERGUSON IMT 560 s kmetijskimi priključki prodam. Tel.: 031 542 680. v9092

ŠKROPILNICO MIO STANDARD, 350 l, ugodno prodajo. Tel.: 041 730 051. v9092

kmetijski pridelki

VINO TRAMINEC prodam. Tel.: 041 773 370. v9088

razno

PRODAJA Z DOSTAVO: kamen skrilavec, različnih barv in debelin. Tel.: 041 678 966, J. Mernik, s. p., Tepanje 1 A, S. Konjice. v8928

STREHE, KRITINE, ZLEBOVE, LESENE HIŠKE IN ZGRADBE, popravilo in obnova – ponujam pomoč. Drago Flisar, Vidonci 125, tel.: 041 884 546. v9086

INDUSTRIJSKO LOPO, 30 x 14 x 6 m, brez vmesnih stebrov, prodam. Tel.: 041 707 507. v9089

delo

Za delo v Nemčiji takoj zaposlimo več monterjev centralnega ogrevanja z znanjem avtogenega varjenja. Redno in dobro plačilo. Vargrad, d. o. o., Meljska cesta 83, 2000 Maribor. Tel.: 02 228 27 50 v9077

storitve

Po 13 letih še vedno najuspešnejši, resni in prijazni pri posredovanju partnerjev za občasna srečanja ali resno zvezo za vso Slovenijo. Majda Šiftar, s. p., Zdravilni dotik, Gederovska ul. 14, Černelavci, tel.: 041 285 615, 521 18 28, www.zdravilnidotik.si. v9090

SANTRA
SANTRA, reševalni prevozi, d. o. o.
PE Murska Sobota
Grajska ulica 11
9000 Murska Sobota
tel.: 02 530 10 03
GSM: 031 646 797

Prevoze opravljamo z osebnimi in reševalnimi vozili z nalogo za prevoz.
Pridemo po vas domov.
Pomagamo vam urediti dokumentacijo za pregled, sprejem ali terapijo.
Z vami počakamo do konca pregleda.
Po pregledu vas odpeljemo domov.
Pokličite in se prepričajte o naši kakovosti.
Za vse, ki imate urejeno dodatno zavarovanje, so naše storitve brezplačne.

PRODAJA in RAZREZ

PLOČEVINE

razrez pločevine na poljubne dimenzije

» črna, pocinkana » perforirana
» aluminij in inox » ekspanzirana

BENKOtehna

Puconci 403 | Tel: 02 / 5459 650

SANITETNI PREVOZI V BOLNIŠNICE IN ZDRAVILIŠČA V SLOVENIJI IN TUJINI

IZVAJAMO TUDI SAMOPLAČNIŠKE PREVOZE
DOMA IN V TUJINI 041 67 44 67

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja.*

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustil dragi oče, dedek, tast, brat, svak in sorodnik

Anton Pučko

iz Ul. ob Kanalu 11
v Murski Soboti

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovo zadnjo pot, darovali sveče, cvetje in denarne prispevke ter pisno in ustno izrazili besede sožalja in tolažbe.

Hvala gospodu duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici Eriki za besede slovesa, osebju Splošne bolnišnice M. Sobotna ter UKC Maribor in DE Pogrebništvo podjetja Komunalna.

Posebna zahvala je namenjena Čebelarstvu društvu Moravske Toplice, kolesarskim kolegom, Društvu upokoencev M. Sobotna ter sodelavcem Telekomu in Mercatorja.

Iskrena hvala vsem!

Žalujoci vsi njegovi

*Preveč že žalostnih je dni minilo,
ko s cvetjem ti poslednji dom krasimo.
S kamnite plošče črke nemo govoriyo,
da zate svečke že dve leti gorijo.*

V SPOMIN

Janez Merica

iz Murske Sobotne

Hvala vsem, ki se spomnite, da je bil nekoč med nami,
za gorečo svečko ali poklonjen cvet.

Vsi njegovi najdražji

*Jaz sem že osvojil vrh,
na katerega vi še plezate,
zato ne žalujte, moji dragi,
jaz sem svoje delo dokončal.*

ZAHVALA

V 73. letu nas je zapustil dragi mož, oče, tast, dedek in brat

Mirko Unger

iz Moravskih Toplic

Ni res, da si odšel – nikoli ne boš. Ujet v naša srca z najlepšimi spomini
boš vsak naš korak spremljal v tišini.

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč in stali ob strani. Posebej hvala vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste delili z nami bolečino, darovali cvetje, sveče in prispevke v dobrodelne namene, nam pa izrazili pisno ali ustno sožalje. Hvala govornikom in pevcem žalostink. Zahvaljujemo se njegovim pingpongašem od blizu in daleč, ki so ga pospremili na zadnji poti.

Vsem skupaj iskrena hvala!

Njegova žalujoča družina

Hvala ti, dedek, za vse, kar si mi lepega
in dragocenega dal,
tvoja vnukinja Ema

Zahvala

V 99. letu je na svojem domu v Ljubljani mirno zaspala
naša draga mama in sorodnica

Marija Kovač Zupančič - Mima

vdova narodnega heroja
Štefana Kovača

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, članom združenja borcev NOB, članom društev KD Štefana Raja Turnišče, Rdeči zvonček Gomilica, Panis Nedelica, kolektivu OŠ in vrtca Turnišče, Zavodu Koušta Turnišče, g. županu in občinski upravi v Turnišču za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče, ko smo se od nje spoštljivo poslovili na pokopališču Rudnik v Ljubljani. Med Prekmurci boš ostala v lepem spominu!

Vsi žalujoci

*Po novih zdaj hodim poteh,
nevidnih, neslišnih, a vedno ob vas,
in od tam po svojih najboljših močeh
brisal bom solze v vaših očeh.*

V SPOMIN

dragemu našemu

Cirilu

Minilo je leto dni, odkar so prazni dom naš, ograd in dvorišče.
Ob hiši prazen stol stoji, kot da čaka nate.

A tebe ni ...

Pa vendar si povsod z nami. V mislih, besedah, sanjah
in predvsem v molitvah.

Hvala vsem, ki se ga kakor koli spominjate.

Žalostni tvoji domači

*Zakaj te več med nami ni?
Kako globoka zdaj je bolečina,
kako neznosna je tišina!*

ZAHVALA

V 69. letu nas je po težki bolezni prezgodaj zapustil
ljubi in dober mož, brat, stric in prijatelj

Mirko Senik

iz Rakičana

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in prispevali v dobrodelne namene.

Posebej hvala g. duhovniku, pevcem za odpete pesmi
in pogrebni podjetju Banfi Vučkič.

Vsem še enkrat – iskrena hvala!

Žalujoci njemu dragi

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o., Kopaljska ul. 2
Murska Sobotna, N. C. 521 37 00

DE POGREBNIŠTVO
Panonska ulica 3
Murska Sobotna
**POGREBNE STORITVE UREDITE
VSE NA ENEM MESTU
PO ZELO UGODNIH CENAH!
24-URNA DEŽURNA SLUŽBA:
GSM: 041 631 443**

POGREBNE STORITVE,
OPREMA, VZDRŽEVANJE
POKOPALIŠČ IN ZELENIC
ALEKSANDRA VUČKIČ BANFI s. p.,
Veščica 17, 9000 M. Sobotna

**V TEŽKIH TRENUTKIH
VAM SVETUJEMO IN
POSKRIBIMO ZA CELOTNO
ORGANIZACIJO IN
IZVEDBO POGREBA
PO KONKURENČNIH
CENAH.**

24 UR NA DAN:
02 534 80 60, 041 681 515

**KOMPLETNE
POGREBNE
STORITVE**

UREJANJE
POKOPALIŠČ
IN ZELENIC

Vladimir Hozjan, s. p., Šulinci 87 a,
tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

Hospic
Slovensko društvo

OPORA – SOČUTJE
v hudi bolezni in smrti

OO Murska Sobotna

Z ŽALUJOČIMI

vsak zadnji četrtek v mesecu

ob 17. uri na Slovenski ulici 42

Tel.: 051 456 470

TQM

Telefon za otroke in mladostnike

116 111

Odgovor je pogovor.

**Nova številka,
stari prijatelji.**

**Ko je hudo, me
poklič!**

telefon
Samaritan

080 1113

Neprekinitvena moč in dan!

Kita je brezplačna, omogoča ga

Telekom

oZARA
SLOVENIJA
NACIONALNO ZDRUŽENJE
ZA KAKOVOSTI ŽIVLJENJA

OZARA SLOVENIJA,
PISARNA ZA INFORMIRANJE
IN SVETOVANJE,
MIKLOŠIČEV TRG 3,
9240 LIJUTOMER

**Kontaktna številka
070 550 665**

Ponujamo pomoč in podporo osebam
s težavami v duševnem zdravju, ljudem
v duševni stiski in njihovim svojcem.

Agromehanika Zastopnik AGROMEHANIKA KRANJ, d. d.
PC M. SOBOTA, PLESE 1
TEL. 02 531 18 03, 051 644 421

Prikolice PRONAR:
-T 680, dvoosna prikolice z nosilnostjo 13 ton
-T 663/3, tandem prikolice z nosilnostjo 10 ton
-T 663/2, tandem prikolice z nosilnostjo 8 ton

PRONAR

Vestnikovi naročniki dobijo **VEČ!**

VSE O AKCIJI NA NASLOVNICI

Bencinski servis OMV Lipovci
kurilno olje »OMV Futur Plus«
in plinsko olje

dostava na dom informacije in naročila
**02 578 85 60, 031 375 476,
02 521 49 80**

Arpad Sobočan, s. p., Dolnji Lakoš, Glavna ulica 93, Lendava

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

NOVO PROTI STARANJU KOŽE
Q10 CENA 12,00 EVRA

Velika izbira zeliščnih krem po najugodnejših cenah,
gelov, olj, tinktur odlične kakovosti: konjski geli, divji
kostanj, ognjič, aloja vera ...

Naročila po tel.: 040 506 100/110 ali emailu: kala1@telemach.net

»AGENCIJA KALA-AMOR«, Dominika Tibaut, s. p.,
Tomšičeva ulica 23, 9000 M. Sobotna

STEM KUPONOM IMATE DO 30. 6. 2013 20 %
POPUSTA OB NAKUPU IZBRANIH IZDELKOV.

Najboljšemu ponudniku ponujamo poslovno sodelovanje pri proizvodnji gozdnega reprodukcijskega materiala. Drevesnica z zalagami in objekti je na Tišini. Ponudbe sprejemamo na naslov: Semesadike Mengeš, d. d., Prešernova ulica 35, 1234 Mengeš, z oznako na kuverti: Drevesnica Tišina.

Za resne interesente je na razpolago vsa razpoložljiva dokumentacija, tel.: 031 557 096, <http://proseme-si.webs.com/>

Poštar Pavli bo polnil šolske torbe

Kljub krizi niso pozabili na družbeno odgovornost

Pošta Slovenije in Zveza prijateljev mladine Slovenije sta začeli dobrodelno akcijo zbiranja šolskih potrebščin in denarja, ki bo trajala do 8. oktobra

V akciji bosta zbirali denar za nakup šolskih potrebščin in materialne prispevke (zvezke, torbice, barvice ...) za socialno ogrožene otroke. Pošta Slovenije je Zvezi prijateljev mladine v ta namen podarila 10 tisoč evrov, zagotovila pa je tudi dodatne izdelke iz svojega šolskega programa (zvezki, barvice, ravnila, vrečke za copate ...). Zbiranje šolskih potrebščin bo trajalo do 15. avgusta, finančna sredstva fizičnih oseb bo Zveza prijateljev mladine na svojem transakcijskem računu zbirala do osmega oktobra, akcija pa bo končana ob svetovnem dnevu pošte devetega oktobra. Šolske potrebšchine bo mogoče kupiti v poslovalnicah pošte in jih odložiti v poseben zabojnik. »Pošta Slovenije kot eno večjih podjetij v državi vodi aktivno politiko družbene odgovornosti in ima poseben posluš za potrebe okolja, v katerem deluje. Prav v teh kriznih časih je to zelo pomembno, zato smo se letos odločili še posebej prisluhniti najranljivejši skupini, to je otrokom iz socialno ogroženih družin,« je povedal generalni direktor Pošte Slovenije mag. Boris Novak. Tudi namestnik generalnega direktorja mag. Igor Marinič poudarja, da Pošta Slove-

Generalni direktor Pošte Slovenije mag. Boris Novak predaja donacijo generalni sekretarki Zveze prijateljev mladine Slovenije Karin Eleni Sanchez.

FOTOGRAFIJA TIMOTEJ MILANOV

nije kljub slabšemu poslovnemu izidu ni pozabila na družbeno odgovornost, tako bodo letos v dobrodelne namene podarili 55 tisoč evrov. Po besedah generalne sekretarke Zveze prijateljev mladine Slovenije Karin Eleni Sanchez so že prvi odzivi in povpraševanje po šolskih potrebščinah in finančnih sredstvih za ta namen. »Donacija za otroke je plemenita in dolgoročna naložba, re-

vščina ima namreč zelo gorke obraze, tisto, kar zadene otroke, pa je najhujše, sploh če jih prizadene takrat, ko bi morali imeti možnosti za pridobivanje znanja in za svoj razvoj, da bodo lahko jutri sedeli na drugi strani mize in tudi sami darovali,« je med drugim povedala predsednica Zveze prijateljev mladine Maribor Majda Struc. T. M.

Evropske pilotke

Iz letal skočile na konje in – preživele

V Prlekiji in okolici je potekal kongres članic evropskega združenja pilotk – Že tretjič v Sloveniji

»To je en tak 'Überraschung'. Sem rekla, da jim moramo ponuditi nekaj drugačnega,« se je med množico pilotk, bilo jih je za poln avtobus, iz devetih evropskih držav smukala znana podjetnica Milica Makoter, sama velika ljubiteljica letenja s helikopterjem. Zgodilo se je na hipodromu v Ljutomeru, v zibelki prleškega, pa tudi slovenskega kasaškega tekmovalnega športa. Makoterjeva je za članice evropskega združenja pilotk, ki so se ta konec tedna pri Mali Nedelji in okolici mudile na kongresu, pripravila preizkus v vožnji dirkalnih konj oziroma kasačev. Čeprav so jim redbulovci skazili

že v povojnem obdobju ali ponekod celo prej,« je povedala Irena Raymond, predsednica Društva slovenskih letalk, v katerega je danes vključenih 32 žensk, ki se aktivno ukvarjajo s katero od letalskih dejavnosti ali so bile aktivne v preteklosti in so zaradi obveznosti začasno prekinile svojo dejavnost. Članice društva so predstavnice različnih letalskih zvrsti, jadralne in motorne pilotke, zmajarke, jadralne padalke, pilotke balonov, helikopterjev in celo potniških letal. »A ne glede na to, ali se z letenjem ukvarjamo ljubiteljsko ali poklicno, nas vse druži eno. To je ljubezen do letenja,« je dejala Raymondova. Na-

V zibelki prleškega konjeniškega športa so pilotke iz devetih evropskih držav doživele vožnjo kasačev. FOTOGRAFIJA ANDREJ BEDEK

načrte, ker so nenapovedano vskočili in pilotke prikrajšali za letališče v Račkicu, dobre volje ni manjkalo. »Potem gremo še v klet v Gornjo Radgono in zvečer nas čaka slavnostna večerja,« je bila vesela Makoterjeva, ko je videla, kako so Evropejke uživale na stezi ter v senci, kjer je več kot očitno odlično teknil pravi bograč.

Društvo slovenskih letalk je mednarodni kongres v Sloveniji letos izvedlo že tretjič. Letošnje leto je za društvo nekaj posebnega, saj letalke praznujejo 25 let, odkar so se začele aktivno povezovati med seboj v okviru društva. »Idejo o združenju slovenskih pilotk, padalk, jadralk in vseh, ki so kakor koli povezane z letalskimi aktivnostmi, smo dobile po vzoru podobnih združenj v tujini, kjer so se pilotke začele povezovati

mena kongresa v Prlekiji sta bila, kot je še dodala predsednica, druženje in izmenjava izkušenj, hkrati pa tudi vabilo in motivacija drugim ženskam, da se jim pridružijo. Zelo znana ameriška astronautka slovensko-indijskega rodu Sunita Williams vedno namreč rada poudari, da je vozilu, ki ga upravljaš, naj bo helikopter, letalo, ladja ali vesoljsko plovilo, prav malo mar za spol. Edino, kar šteje, je sposobnost.

Pa je bilo lažje krotiti prleške kasače kot leteti visoko nad oblaki? Irena Raymond: »Konj je živo bitje, ki ga moraš ukrotiti. Čeprav je letalo stroj, je leteti z njim podobno. V zraku moraš namreč paziti na vreme, ki je dejavnik, ki je za nas živo bitje, ker se nenehno spreminja.« Andrej Bedek

Nagradni natečaj za mala podjetja

Potegujte se za subvencijo v višini 10.000 evrov

Za nagrado se lahko potegujejo podjetja z do desetimi zaposlenimi – Rok za prijavo na natečaj je 28. junij

Če želite postati vidnejši na spletu, posvetiti več časa svojim strankam in poslovati učinkoviteje, izkoristite priložnost in se prijavite na nagradni natečaj, ki ga za mala podjetja organizira Si.mobil. Si.mobil bo trem podjetjem podelil subvencijo v obliki paketov storitev Popolne pisarne. Vrednosti subvencij znašajo 10.000, 5.000 in 3.000 evrov. Zanje se lahko potegujejo podjetja z do desetimi zaposlenimi. Rok za prijavo na natečaj je 28. junij, prijavo pa lahko enostavno oddate prek spletne strani natečaja www.simobil.si/subvencija.

Nagradni natečaj poteka v dveh krogih. Za sodelovanje v prvem krogu natečaja morajo zainteresirana podjetja izpolniti prijavo na spletni strani natečaja. S prijavo morajo pre-

pričati, zakaj bi si prav ona zaslužila nagrado. Deset podjetij, ki bodo s svojim prijavnim pismom najbolj prepričljiva, bo komisija povabila na kratko predstavitev. Na osnovi predstavitev bo komisija izbrala tri zmagovalna podjetja, ki jih bodo obiskali Si.mobilovi svetovalci in jim na osnovi njihovih konkretnih poslovnih potreb pripravili najustreznejši paket storitev Popolne pisarne v vrednosti dobljene subvencije. Paket bodo podjetja lahko brezplačno uporabljala 24 mesecev.

Komisijo sestavljajo Eva Aljančič, direktorica marketinga in prodaje v Si.mobilu, Rok Gorjup, vodja prodaje poslovnim uporabnikom v Si.mobilu, in Miran Razoršek, vodja segmenta poslovnih uporabnikov v Si.mobilu.

Občina Moravske Toplice obvešča zainteresirano javnost, da v času od 17. 6. 2013 do vključno 19. 7. 2013 poteka javna razgrnitev strokovnih podlag za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena za Občino Moravske Toplice.

Več na www.moravske-toplice.si.

Ko je hudo, me poklič! telefon Samaritan 080 1113

Neprerušano uho in dan! Kdo je brezplačen, omogoča ga Telekom Slovenija

Zapeljite se z novim avtom do finala!

HYPO EUROBASKET

AVTO FINANCIRANJE

Hypo vam prinaša EuroBasket financiranje za nova in rabljena vozila. Kredit ali lizing lahko odplačujete do 7 let.

Zberite 10 žogic v nagradni igri Hypo Modra Žoga in osvojite ogled finala EuroBasketa z VIP doživetjem.

OB SKLENITVI DOBITE 3 NALEPKE MODRA ŽOGICA

glasbene
lestvice na
radiu murski valLESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE
GLASBA NAŠEGA SRCA

1. FRANCOSKI POLJUBČEK – Okrogli muzikanti
2. PESEM VESELIH LJUDI – Pajdaši
3. POPOLNA – Pogum
4. MOJ POROČNI DAN – Ansambel Vihar
5. MI MIRU NE DA – Trubadurji

PREDLOGA

LAŽEM TI LJUBICA – Modrijani
KAM LE ČAS BEŽI – Dame domače glasbe

LESTVICA SLOVENSKE
ZABAVNE GLASBE
7 VELIČASTNIH

1. VEČJA OD NEBA – Jan Plestenjak
2. NOR SIGURNO NE – Big Foot Mama
3. NOBEN NI SAM – Flirrt
4. ZAPLEZALI SMO SE – Zoran Predin & Coverlover
5. SIVO NEBO – Andrej Ilica

PREDLOGA

ŠE IMAM TE RAD – Nude
NOVO UPANJE – Momento

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB
NA MURSKEM VALU NSTSNMV

1. BLIND – Hurts

2. SHE MAKES ME HAPPY – Rod Stewart
3. PEOPLE LIKE US – Kelly Clarkson
4. LOVE SOMEBODY – Maroon 5
5. WHAT ABOUT NOW – Bon Jovi

PREDLOGA

GET LUCKY – Daft Punk + Pharrell Williams
SAFE AND SOUND – Capital Cities

Majico Murskega vala dobi:
Alojz Hajduk, Bratonci 107.
Nagrada čaka v naročniški službi
Podjetja za informiranje.

Kupon št. 24

Glasujem za skladbo

Glasba našega srca:

7 Veličastnih:

NSTSNMV:

Ime in priimek, naslov:

Izpolnjen kupon pošljite na dopisnicah do torka, 18. junija 2013, na naslov: Murski val, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

RADIOMURSKI VAL 94,6 in 105,7 MHz

Petek, 14. junija

- 0.00 SNOP, nočni program slovenskih radijskih postaj iz studia Radia Murski val z Bojanom Rajkom
- 12.30 Od petka do petka: pregled tedenskega dogajanja po izboru Tatjane Letnik

Sobota, 15. junija

- 0.00 SNOP, nočni program slovenskih radijskih postaj iz studia Radia Murski val z Bojanom Rajkom
- 10.30 Potepajte se z nami: Povabila na prireditve in dogodke ob koncu tedna
- 20.00 Propöler: sobotni večer z retašema

Nedelja, 16. junija

- 10.30 Nedeljska kuhinja: gost Simone Špindler docent dr. Aleksandar Godić, specialist dermatovenerolog
- 13.00 Minute za kmetovalce: članstvo v kmetijsko-gozdarski zbornici

Ponedeljek, 17. junija

- 11.15 Oaj, kak san zlüfto: pomurske nogometišnje so najboljšje v državi
- 18.00 MV dur: Vlado Kreslin in Čarobnice
- 20.00 Ponedeljkov potepuh: z Bojanom Rajkom po Predanovcih in Zrečah

Torek, 18. junija

- 12.30 Potrošniški nasvet: osebni stečaj in začetni stroški
- 20.00 Jukebox: Jernej Šavel in Blue planet

Sreda, 19. junija

- 10.15 Občina Radenci praznuje: gost v studiu župan Janko Rihtarič
- 20.00 Mursko-morski val: potep po Južni Afriki z Matejo in Zlatkom Šajharjem

Četrtek, 20. junija

- 14.15 Domača plošča: Mišo Kontrec in njegova nova uspešnica
- 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu: v Pomurju se nič ne zgodi brez nas

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

DRUŠTVO ANONIMNIH
ALKOHOLIKOV
SLOVENIJE

Anonimni alkoholiki smo skupnost moških in žensk, ki si delimo izkušnje, moč in upanje, da bi lahko rešili svoj skupni problem in pomagali drugim iz alkoholizma.

Na območju Pomurja se srečujemo v

- Murski Soboti vsak torek ob 19. uri v prostorih veroučnih učilnic pri RK cerkvi sv. Nikolaja (kont. št.: 031 548 875) in
- Gornji Radgoni vsak ponedeljek ob 16. uri v Domu dr. Antona Trstenjaka (kont. št.: 040 627 946).

napovednik prireditev

Koncert

Na grajskem dvorišču v Murski Soboti bo v soboto koncert Filastine & Nova (Španija, Indonezija).

MURSKA SOBOTA

V soboto, 15. junija, ob 22. uri bo na grajskem dvorišču v organizaciji Mikka koncert Filastine & Nova (Španija, Indonezija). Grey Filestine je glasbenik in aktivist iz Barcelone, ki ga na koncertni turneji spremlja indonezijska vokalistka Nova Ruth.

LENDAVA

V soboto, 15. junija, ob 19. uri bo v sinagogi koncert Mešanega pevskega zbora Rado Simoniti iz Goriških brd z naslovom Pesem Goriških brd. V odmoru bo prikazan 8-minutni film o Goriških brdih.

V četrtek, 13. junija, ob 17. uri bo v gledališki in koncertni dvorani ponovitev baletne predstave diplomantov Ma-

V lendavski gledališki in koncertni dvorani bo v četrtek baletna predstava diplomantov Madžarske plesne akademije iz Budimpešte.

džarske plesne akademije iz Budimpešte. Organizator je društvo baletnih umetnikov Slovenije.

V torek, 18. junija, ob 18. uri bo v gledališki in koncertni dvorani koncert zaključnih razredov Glasbene šole Lendava.

GRAD

V soboto, 15. junija, ob 19. uri bo v poročni dvorani gradu Grad Pevski večer ob koncu šolanja, na katerem bo nastopila Mihaela Copot z gosti.

LJUTOMER

V torek, 18. junija, ob 18. uri bo v dvorani Glasbene šole Slavka Osterca Ljutomer nastop učencev ob koncu šolanja.

Gledališče

SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI

V petek, 14. junija, ob 20. uri bo v Kleti vina in besed Kulturnega in upravnega središča nastop Marka Kočarja in Tadeja Vesenjaka, ki bosta predstavila preški kabaret Kisla župa.

Literatura

NEGOVA

V petek, 14. junija, ob 17. uri bo na gradu Negova otroški program Agice Kovše in Igorja Černeta Večer pravljič.

GORNJA RADGONA

V sredo, 19. junija, ob 17. uri bo v Nabucco kava baru literarni večer.

Dogodek

MURSKA SOBOTA – Hiša Sadeži družbe

V okviru Medgeneracijskih delavnic bo v četrtek, 13. junija, ob 17. uri delavnica Čarobnost – odnosi (Barbara in Miša), ob 18.30 pa predavanje Pridelava in uporaba konoplje v praksi (Dejan Rengeo). V petek ob 14. uri bo trening socialnih veščin za moške, ki izvajajo nasilje nad ženskami (DNK). V soboto med 8. in 12. uro bo druženje, prebiranje revij in časopisov ... V ponedeljek ob 16. uri

bo Festival migrantskega filma v Murski Soboti (Neja Šmid), ob 18. uri potopisno predavanje Peru (Jose Morales), ob 18.30 pa joga smeha (Klavdija Zver). V torek ob 18. uri bosta predavanje in vaja Ezoterična zgradba človeka – razum, mentalno telo (Valerija Kuštor). V sredo, 19. junija, ob 10. uri bo ustvarjalna delavnica za otroke (Urška Kalamar), ob 18.30 pa transmijska meditacija (Majda Lindič).

LENDAVA

V četrtek, 13. junija, ob 13. uri bo v Medgeneracijski hiši Sofija Lendava akcija Polepšajmo Sofijo. V petek, 14. junija, ob 13. uri bo v atriju Sofije stojnica vrtničkarjev s ponudbo ekoloških pridelkov in domačih dobrot, ob 17. uri pa bo Aromaterapevtska delavnica s sivko (Pilates studio Laurus).

SOTINA

V soboto, 15. junija, ob 7.30 se bo pri žagi Dajč začel ornitološki izlet na Sotinski breg z okolico, ki ga pripravlja pomurska sekcija Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije. Izlet bo vodil Robi Gjergjek.

PODGRAD

V soboto, 15. junija, ob 8. uri se bo začelo pri ribniku maratonsko tekmovanje v športnem ribolovu, ki ga pripravlja Ribiška družina Gornja Radgona.

MURSKA SOBOTA, LENDAVA, GORNJA RADGONA

Društvo Joga v vsakdanjem življenju Maribor z vadbenimi enotami v Pomurju organizira semester vadbe, ki bo do 26. junija. V Murski Soboti bo vadba za udeležence prve stopnje vsako sredo ob 19.30 na OŠ IV (Trstenjakova ulica 71). Ob ponedeljkih ob 17.15 bo vadba v Lendavi za prvo stopnjo v centru Banffy. V Gornji Radgoni pa v ponedeljek in sredo ob 17. uri v OŠ Gornja Radgona.

Razstave

MURSKA SOBOTA

V Galeriji Murska Sobota bo do 21. avgusta na ogled razstava del slikarja in grafika Lojzeta Spacala Matrica-grafika-slika. V soboto, 15. junija, ob 21.30 bo v okviru Poletne muzejske noči javno strokovno vodstvo po razstavi; vodil bo direktor Galerije Robert Inhof. Med 19. in 21. uro bo likovna delavnica za otroke z naslovom Igra in grafika. Ta dan bo odprto med 9. in 12. uro ter med 18. in 24. uro.

V Pomurskem muzeju Murska Sobota je na ogled gostujoča razstava Dolenjskega muzeja Novo mesto Odsevi zgodovine v bronu – Situlska umetnost Novega mesta. V soboto, 15. junija, ko bo Poletna muzejska noč, bo med 18. in 24. uro prost vstop na razstave, med 17. in 19. uro pa bo delavnica za otroke Doživite tje prostora.

V galeriji Robin je na ogled razstava del akademskega slikarja Mitje Ficka.

LENDAVA

V lendavskem gradu bo do 29. septembra na ogled razstava grafik nizozem-

V lendavskem gradu je na ogled razstava grafik nizozemskega slikarja in grafika Rembrandta (Slika: Pekovka palačink).

skega slikarja in grafika iz 17. stoletja Rembrandta.

Na galeriji preddverja gledališke in koncertne dvorane je na ogled razstava del, ki so nastala na likovni koloniji v županiji Nograd z naslovom Ars Longa.

V kleti lendavskega gradu bo do 31. avgusta na ogled razstava cikla fotografij Branimirja Ritonje z naslovom Kaznil-

nica.

POTRNA

V Pavlovi hiši je do 29. junija na ogled razstava Tekst v podobi/Text im Bild.

BELTINCI

V gradu je do 18. junija na ogled slikarska razstava Olkuški vtisi, na kateri so razstavljeni dela iz zbirke galerije GSW BWA iz mesta Olkusz na Poljskem.

MONOŠTER

V Slovenskem domu je na ogled razstava fotografij Iva Borka Ukradeni spomini, ki jo je pripravila Zveza Slovencev na Madžarskem.

GORNJA RADGONA

V avli doma kulture je na ogled razstava del Terezije Šegula Rože iz mojega vrta.

LJUTOMER

V galeriji Antea Trstenjaka je na ogled retrospektivna razstava del Vladimira Potočnika ob njegovi 70-letnici.

GRAD

V palacijo gradu Grad je na ogled razstava slik likovnega pedagoga Mateja Giderja Noč te opazuje.

PUCONCI

V prostorih občinske zgradbe je na ogled likovna razstava del Geze Kovača iz Puževca z naslovom Iskanja.

Film

GORNJA RADGONA

V petek, 14. junija, ob 20. uri bo v domu kulture predstavitev skejterskega filma Neverending Story.

Star Max MURSKA SOBOTA

(od 13. 6. do 19. 6.)

Akcija Hitri in drzni 6 (20.10, v petek in soboto še 22.40)

Komedija Ljubimci nad oblaki (18.20)

Komedija Prekrokana noč 3 (20.40, v soboto in nedeljo še 22.50)

Animirani družinski film Skrivnostni varuhi gozda – 3D (16.30, v soboto in nedeljo še 14.30)

Triler Mojstri iluzija (17.50)

Znanstveno-fantastična akcija Čas po Zemlji (18.40)

Akcijska komedija Izhod (20.20, v petek in soboto še 22.20)

Napovedi kulturnih in turističnih prireditev pošiljajte na elektronski naslov: joze.gabor@vestnik.si.

POMURSKO DRUŠTVO
ZA BOJ PROTI RAKU
Murska Sobota,
Ulica arh. Novaka 2 b,

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na računu pri Novi Ljubljanski banki: 02340-0019232476.

ZA DAROVANA SREDSTVA
SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 512 911.

VESTNIK
lahko kupite
tudi na
večini pošt
v Pomurju,
bencinskih
servisih ter
skoraj v vseh
trgovinah in
trafikah.

www.pomurje.si

Četrtek: jasno min 10 25		Petek: pretežno jasno 11 26		Sobota: pretežno jasno 11 27		Nedelja: pretežno jasno 12 26		Ponedeljek: pretežno jasno 13 28	
---	---	--	---	---	---	--	---	---	---

vreme Andrej Velkavrh**Končno poletno vreme**

Dolgo smo čakali. Na poletje namreč. In pred nami so prav lepi dnevi poletnega vremena. V četrtek bo jasno. Najvišja dnevna temperatura bo okoli 25 stopinj, lahko bi rekli, idealno za naše dobro počutje. V petek in soboto bo občasno nekaj zmerne oblačnosti, predvsem popoldne. A še vedno bo veliko sonca in še višje dnevne temperature. V nedeljo se bo Alpam približala vremenska fronta. Ob meji z Avstrijo bo morda nastala kakšna nevihta, nekoliko več bo tudi popoldanske oblačnosti. V ponedeljek bo spet več sonca in prav vroče bo.

Pivo samo še poslabša

Vročina. Beseda, ki jo pogosto uporabljamo poleti. A ne letos. Seveda je nekaterim vroče že pri, recimo, 27 stopinjah, drugim šele, ko se segreje nad 30. Občutek, da je nekomu vroče, je res subjektiven. Nekoliko bolj smo »enotni« pri soparnosti. Ko je zračna vlaga visoka in hkrati tudi temperatura, je hitro soparno, in čeprav tudi soparnost nekateri lažje prenašate kot drugi, so razlike manjše. Vse je odvisno od učinkovitosti našega »hladilnega sistema«. Človeško telo se ohlaja tako, da oddaja toploto v okolico. Če je okoli nas hladnejši zrak, je oddajanje toplote učinkovitejše. Temu bi lahko rekli tudi toplotne izgube. Pozimi oddajamo v okolico celo preveč toplote in zato nas zebe in se zaščitimo z obleko. V topli polovici leta pa imamo večinoma več težav s premalo učinkovitim oddajanjem telesne toplote. Manjša kot je temperaturna razlika med zrakom, ki nas obdaja, in našo telesno temperaturo, manj učinkovito se naše telo hladi. Hladiti pa se mora zato, da vzdržujemo stalno telesno temperaturo. Če pomislite, kako majhen je temperaturni interval, ko se počutimo dobro, ko smo zdravi, je pravzaprav pravi čudež, da vse tako dobro deluje!

Ko nam je prevroče, se začnemo potiti. Izločamo toplo tekočino, in ker voda sprejme veliko toplote, na tak način oddamo več telesne toplote kot samo s prevajanjem v zrak, ki nas obkroža. Poleg tega pa voda na koži tudi izhlapeva in nam s površine jemlje še dodatno energijo, izparilno toploto vode, ki je tudi razmeroma velika. In če je zračna vlaga visoka, če »je soparno«, naš pot počasneje izhlapeva in zato se manj učinkovito hladimo. Tudi če se pri tem nalivamo s hladnim pivom, na primer. Še celo slabše je, ker tako dobimo v telo dodatne kalorije, ki z izgorevanjem povečujejo notranjo energijo.

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

www.pomurje.si

vestnikov koledar

Č - 13. junij	ANTON
P - 14. junij	VASILIJ
S - 15. junij	VID
N - 16. junij	BENO
P - 17. junij	DOLFE
T - 18. junij	MARKO
S - 19. junij	JULIJANA

V petek, 14. junija, sonce vzide ob 5. uri in 10 minut, zaide ob 20. uri in 54 minut. Tako bo dan dolg 15 ur in 44 minut. V nedeljo, 16. junija, ob 19. uri in 24 minut bo na nebu nastopil prvi krajec.

Divja žival

S prijazno sovo na jutranji kavi

Najdena pernata kepica je postala prava zanimivost soboške Veterinarie – Jesti ji dajejo kar v sejni sobi

Jože Črnko za sovo, ki zdaj meri kakšnih petindvajset centimetrov, razpon kril pa ima okoli šestdeset centimetrov, skoraj zagotovo ni pričakoval, ko so ga poklicali v Martjance, da je pobral takrat še nekaj več kot za kazalec veliko snežno pernato kepico, da bo postala prava zanimivost soboških veterinarjev.

Sovin mladič je pred mesecem dni očitno padel iz gnezda in se je na tleh znašel v primežu vran. »Nisem privrženec tega, da se divje živali vzamejo domov, pa tudi zakonsko to ni dovoljeno, vendar druge rešitve ni bilo. Gnezda, kamor bi mladiča vrnili, žal nismo našli,« pravi veterinar Črnko. Mladiči lesne sove namreč začno hitro zapuščati gnezdo in takrat lahko, čeprav še ne letijo, poskačejo na tla.

Spletni iskalnik izda, da je lesna sova srednje velika sova, ki zraste do štirideset centimetrov in z razponom kril do enega metra. Ima veliko glavo z velikimi, rjavimi očmi, ki so odlično prilagojene gledanju v popolni temi – podnevi spi in jo opazimo le naključno. Njen neslišen let pa je prilagoditev na lov v tihi noči. Najraje prebiva v mešanih in listnatih gozdovih, pogosto v bližini človeških prebivališč

Sova se je že popolnoma navadila ljudi, kot pravi veterinar Jože Črnko, to pa ni najboljša za žival, ker se v naravnem okolju, kamor jo želijo vrniti, sova običajno obnaša bolj agresivno. FOTOGRAFIJA ANDREJ BEDEK

ali celo v naseljih. Največkrat gnezdi v velikih drevesnih duplih in zapuščenih stavbah. Gnezda si ne spleta.

Oglaš se v mraku in ponoči z značilnimi klici: »Ko sem jo še imel doma, se jo je vedno slišalo nekje do polnoči.« Sova, za katero še ne vedo, ali je samica ali samec, zdaj podnevi prebiva zunaj v veliki pasji kletki na soboški Veterinarji, ponoči pa v kletki v notranjosti. Jesti ji dajejo kar v sejni sobi, kjer se je tudi med našim obiskom počutila zelo domače. Na dan pospravi za okoli pet evrov hrane in je ni strah jesti človeku iz roke. Je redna gostja jutranjih posvetov, prigrizkov ali kav.

Veterinar Črnko živali za pod zob daje črčke, deževnike, enodnevnne piščančke in miši. Trikrat na dan: »Piščanca pogoltne kar celega, ga prebavi in potem ostanke izbljuva. Poskušamo jo navaditi, da si bo morala hrano sama iskati.« Sova bodo konec meseca predali ljubitelju sokolov, ki ima doma tudi druge divje živali. Ena od možnosti je še, da bi šla v živalski vrt. Najprej pa jo bodo seveda poskušali naučiti leteti – to ji že počasi uspeva – in preživeti v naravnem okolju.

Tudi na Pomurje.si.

Andrej Bedek

VESTNIK

ODBOJKARSKI TABOR 2013

OK Panvita Pomgrad za osnovnošolske dečke
Murska Sobota, 8. 7.–12. 7. 2013

Športni klub Pomurje deset organizira v sodelovanju z Vestnikom odbojarski tabor OK Panvita Pomgrad na Osnovni šoli I Murska Sobota.

Tabor je namenjen osnovnošolskim dečkom, ki so odbojko že igrali, pa tudi vsem, ki odbojko želijo začeti igrati in se v njej preizkusiti.

Tabor bo potekal v športni dvorani OŠ I in v Mestnem kopališču Murska Sobota vsak dan od 8.00 do 15.00, če bo slabo vreme, bodo organizirane druge dejavnosti.

Cena 50 €

Za dosedanje in nove naročnike Vestnika 20 % popusta!

(Poravna se v ponedeljek, 8. 7. 2013, v športni dvorani OŠ I).

Cena vključuje: organizacijo tabora, strokovno vodenje, malico, kosilo, vodo, spominsko majico, sladoleđ in vstopnico za kino.

Prijavite se v naročniški službi Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, Murska Sobota, do 5. 7. 2013 zaradi lažje organizacije.

Podrobnejše informacije o taboru:
041 434 231 (Dejan F. izvajalec) in 070 738 790 (Dušan B. tajnik) in na spletu: pomurjedeset@gmail.com.

Vse dejavnosti so prilagojene starosti in sposobnostim otrok, strokovno vodene in nadzorovane. Vaditelji imajo ustrezno izobrazbo in smisel za delo z mladimi. Informacije o Vestnikovem odbojarskem taboru OK Panvita Pomgrad si lahko ogledate na klubski spletni strani <http://www.sk-pomurje.si>.

ZAKOLESARIMO V POLETJE

»Z BIKIKLOM KRE MÜRE«

RADENCI, 25. JUNIJ 2013
START MED 9. IN 10. URO IZPRED
HOTELA RADIN.

PROGE
I. 18 km II. 33 km III. 47 km

Prijave od 8.00 ure naprej.

STARTNINA: 15 €

(vključuje: kupon za prehrano in postanke, majico)
Udeleženci kolesarjenja imajo ta dan prosti vstop (3 ure) v kopališče.

Kolesarjenje je organizirano individualno brez skupinskega starta.

VEČ KOT KOLESARJENJE IN VEČ KOT ŽUŽITJE!

NE SPREGLEJTE

ROŠTILJADA na terasi hotela Radin, 25. 6. 2013 od 10. ure dalje.

Zdravilišče Radenci, www.zdravilisce-radenci.si; animacija@zdravilisce-radenci.si; 02/520 2733

Obiščite Big Bang Murska Sobota in izberite svoj popust.

Ob predložitvi kupona vam v času od 13. 6. do 19. 6. 2013 nudimo:

15% ali 10% ali 10% ali 10% ali 7% popusta

na izdelke bele tehnike in malih gospodinjstvih aparatov!
na televizorje!
na video kamere!
na fotoaparate!
na prenosne računalnike!

*Popust se obračuna na blagajni ob predložitvi tega kupona. Kupec lahko izbere in unovči le enega izmed popustov, ki so navedeni na kuponu. Popusti se med seboj ne seštevajo, ne veljajo za izdelke v akciji, ne veljajo ob nakupu z razrezano ceno. Ob nakupu s popustom ni mogoče unovčiti kuponov za popust in Big Bang Erika bonusa. Navedene akcije ne veljajo v spletnem centru bigbang.si. Možen je nakup v količinah, primernih za gospodinjstva. Ponudba velja v trgovini Big Bang Murska Sobota od 13. 6. do 19. 6. 2013 oziroma do prodaje zalog. Big Bang, d.o.o. | Šmartinska 152, Ljubljana | Tel: 01 309 37 00 | Tiskarske napake niso izključene.

